

Наша Церква

Ч. 2
No. 2

КВАРТАЛЬНИК
QUARTERLY

ЛЬОНДОН, БЕРЕЗЕНЬ 1949
LONDON, MARCH, 1949

З М І С Т

Ціна 2 шіл.

НАША ЦЕРКВА ч. 2

Пам'яткове видання Української Католицької Церкви у В. Британії, присвячене відвідинам Їх Ексцеленції Кир Івана Бучка в грудні 1948. Накладом Церковної Ради Української Католицької Церкви в Льондоні, 143, Saffron Hill, E.C.1.

Редактор видання: М. Семчишин.

Льондон. березень 1949.

OUR CHURCH No. 2

a souvenir in commemoration of the visit of His Excellency Bishop Ivan Butchko to the Ukrainian Catholic Church in Great Britain. Published by the Council of the Ukrainian Catholic Church, 143, Saffron Hill, E.C.1.

Edited by M. Semczyszyn.

London, March, 1949.

Printed by Williams, Lea & Co., Ltd., Clifton House, Worship Street, London, E.C.2. England.

НАША ЦЕРКВА

„Як Пастир ваш, скиталець такий як і ви, що так як ви не може вернутись до Рідного Краю і тужить за ним так як ви, що співчував з вами на кожному кроці і в кожній хвилі, бажаю вам усім мої Дорогі в Христі Браття і Сестри цієї потіхи з неба від нашого Божественного Спасителя і благаю Його, щоби зі світлим Празником Його Рождества і з Новим Роком 1949 обдарував вас найбагатшими благодатями свойого Пресвятого Серця, а зокрема потіхою і солодкою надією на краще".

(З Різдвяного Пастирського Послання Єпископа Кир Івана, Рим 1949)

Їх Ексцеленція Преосвященний Кир ІВАН БУЧКО, Апостольський Візитатор українців у західній Европі, єдиний в Европі Владика нашої Церкви, заслужений Громадянин, Меценат української науки, Добродій і Опікун української молоді на чужині, — відвідав в днях 3 — 31. грудня 1948 р. громаду українських скитальців на Британських Островах.

Незабутнім хвилинам зустрічі Дорогого Владики з Вірними нашої Церкви і з нашим Духовенством — присвячуємо оце пам'яткове видання ,,Нашої Церкви''.

Зустрічі з Владикою

В ІСТОРІЇ нашої Української Католицької Церкви на вигнанні окрему главу творитимуть зустрічі вірних зо своїм Владикою — Апостольським Візитатором Їх Ексцеленцією Кир Іваном Бучком, який в тяжких роках скитання, як справжній Пастир береже своє розпорошене, війною знищене, часто зневірене стадо перед супротивними хвилями чужини. Його поїздки до таборів українських полонених в Італії, скитальців в Австрії, Німеччині, до колоній українських робітників Франції, Бельґії, Голляндії і В. Британії—це були і є поїздки батька до своїх розгублених по широкому світі дітей. З радістю, зворушенням, а то й часто з сльозами в очах та з синівською відданістю приймають його вірні нашої Церкви скрізь, де лиш Владика наш появиться. Кожночасний його приїзд до тої чи іншої нашої колонії стає не то що подією, але справжнім пережиттям, стає тривким спомином на довгі-довгі часи. Бо ще ніколи мабуть наша, на поталу долі кинена, людина так дуже гаряче не прагнула слова потіхи, розради і піддержки, як сьогодні на чужині. Ще ніколи не була вона така осамітнена, горем своїм і народу свого прибита — опечалена, як в ті сучасні — і ніколи незабутні дні великого ісходу з Батьківщини. І лікарем наших знеможених душ є наш Владика, а ліком на те, чим серце болить є слово Боже, що він його несе усім нам „страждающим і путешествующим“ . . .

Його відвідини українських скитальців на чужині можна прирівняти тільки до подібних, хоч проведених в умовинах іншого часу, відвідин незабутнього Князя нашої Церкви св.п. Митрополита Шептицького полонених українців під час першої світової війни в таборах Австрії і Німеччини, а подібність ця не тільки в зовнішніх фактах і в аналогіях. Вона має ще й глибший свій сенс, свій і взаємозв'язок.

Як тоді так і тепер наш нарід був виставлений на тяжку пробу. Церква наша була тим же самим ворогом що й сьогодні переслідувана, духовенство і передові люди насильно депортовані в глибину Росії. Тоді край наш терпів свавілля жорстоких окупантів а сотні тисячі полонених українців по таборах Вецляру і інших місцевинах та цивільних громадян силоміць ув'язнених по Талєргофах і Ґміндах терпіли неповинно. „Татунцьом дорогим“ величали наші селяни нашого Великого Митрополита, коли Він відвідував і потішав їх, та де і як тільки міг помагав їм у їхній тяжкій недолі . . .

Так було тридцятькілька років тому . . .

А сьогодні? Чи не переживає наш нарід подібних терпінь хоч куди більш жорстоких? Чи не переживає і там на Рідних землях і тут на чужині? Окрадений з волі, позбавлений своїх Пастирів, викорінений з землі, насильно відділений від своїх сімей, переживає наш нарід свою справжню Голготу. І тільки Божим Провидінням нам вигнанцям з Рідної землі тут на заході пощастило мати свого Батька—Опікуна, який користуючись виїнятковою ласкою Св. Отця бере під свій омофор, так як колись наш Великий Митрополит, розпорошених по світі всьому вірних нашої Церкви. Він — Владика наш Кир Іван, подібно як колись Митрополит наш, стоїть міцно на сторожі нашої Церкви на скитанні, чистоти її законів і на сторожі духа згоди, єдности і вірности між українцями католиками. Він — наш Владика — в ті тяжкі і переломові для нашої Церкви і народу нашого хвилини, здійснює ту велику місію, яка припала нашій католицькій Церкві супроти своїх вірних і загалу українського народу: не тільки оберегти свій виноградник, але й помножити дані їй Христом Спасителем таланти п'ятикратно. Бо Українська Католицька Церква, що її при Апостольськім Престолі очолює наш Владика є була і буде кивотом божих заповідей, які з нашими національними заповітами виховують повноцілу і повновартну українську людину.

Добрий пастир береже своє стадо

ЇХ ЕКСЦЕЛЄНЦІЯ КИР ІВАН БУЧКО СЕРЕД УКРАЇНЦІВ В. БРИТАНІЇ

ТРЕТЯ поїздка Апостольського Візитатора Кир Івана по В. Британії в днях 3–31 грудня 1948 р., в порівнанні до двох перших поїздок (у січні 1947 і в листопаді 1947 рр.) пройшла мабуть найкраще. Склались на це різні причини. В час, коли Єпископ вперше загостив до В. Британії ми клали щойно перші підвалини під розвиток нашого життя на тутешньому терені; восені 1947 — за час його другого побуту, вже, що правда, існувало поважне число українських зорганізованих осередків, але ж і мала кількість наших священиків (всього 5-ох, коли не рахувати 4-ох, що перебували в той час в полоні), і ще не зовсім закінчений процес розселення прибуваючих з континенту робітників, — не дозволили ще тоді як слід розвинутись нашому релігійно-церковному життю. Щойно в половині 1948 р., коли еміграція українців на Британські Острови в основному закінчилась і коли прийшло до нормалізації життєвих умовин нашого робітництва, а поруч з цим звільнення з полону наших священиків і приїзду декількох нових, — наше громадсько-суспільне, а передовсім релігійне життя почало проявляти себе в більш зорганізованих і суцільних формах.

Перевірити стан, в якому живе і працює Українська Католицька Церква у В. Британії, відбути ділові наради з вищими достойниками католицької Церкви на цьому терені як і з підчиненим своєму урядові нашим священством та врешті зустрітись особисто з масами своїх вірних — це були і основні цілі третьої поїздки Апостольського Візитатора до В. Британії. Намічене на перші дні грудня 1948 р. благословення першої української католицької церкви в Льондоні було теж одною із причин цього приїзду. Як і під час перших і других відвидин так і цим разом не жалів наш Владика ні трудів, ні свого здоров'я, щоб як скрізь (Австрія, Німеччина, Франція, Бельґія) так і тут у В. Британії особисто доглянути справ церкви і принести своїм вірним слова потіхи, розради, Св. Отця і свого благословення.

І треба це особливо підкреслити, що одномісячний побут Єпископа серед нас був вщерть виповнений візитаціями наших релігійних осередків, зустрічами вірних, конференціями, нарадами і творчою працею Єпископа. Льондон — Ноттінґгам — Карбуртон — Ілі — Фрайдей Брідж — Дісс — Шеффільд — Менчестер — Гаддінґтон — Брадфорд — ось шлях єпископських поїздок по В. Британії, а кожний його приїзд до того чи іншого осередку зустрічали вірні церковними відправами, святочними сходинами, концертами, бенкетами, тощо. І сміло можна сказати, що місяць побуту його у В. Британії був справді місяцем великої праці Владики, який і залишив по собі тривкий слід у формі дальшого зміцнення організаційних форм нашого церковного життя на цьому терені і незатертий спомин та глибоку вдячність у серцях вірних.

А тепер даймо слово реляціям наших кореспондентів з місць побуту Єпископа про те, як проходили його зустрічі з вірними.

* * *

„Храм наш — наша твердиня“

Льондон

Це було ранком 4. грудня, коли континентальним поїздом на Ліверпульський двірець прибув Ексцеленція Кир Іван. Тут уже дожидав його зверхник української католицької Церкви о. дек. Йосафат Жан ЧСВВ в оточенні священиків і представників громадянства. Звідсіль Єпископ негайно від'їхав до церкви при Сафрон Гіл, де саме очікував його, вітаючи хлібом і сіллю, о.др. П. Дячишин та містоголова церковної Ради проф. А. Кулинич. Єпископ оглянувши новопридбану і вже частинно відреставровану церкву як і ввесь будинок, де знайшли приміщення і наші льондонські священики і парохіяльна канцелярія, подався на спочинок.

Увечорі цього ж дня у церковному приміщенні відбулась перша зустріч нашого Владики з представниками українського громадянства і численними гістьми. Пер-

Фрагмент нутра української католицької церкви в Льондоні (вівтар з заімпровізованим іконостасом)

шим в імені української громади Льондону привітав Єпископа ред. М. Семчишин, а згодом слідували дальші привіти: проф. А. Монцібовича в імені церковної Ради, п. Шкавритка в імені СУМ-у, п. Я. Гавриха в імені Пласту, п. Ю. Єнкали від Студентської Громади і врешті п. мґр. Т. Данилова від Централі СУБ-у.

У відповідь на вітання Єпископ виголосив промову, в якій між іншим заявив, що приносить з собою благословення Св. Отця, який постійно цікавиться долею українських скитальців. Дальше зупинився він на трагічній долі нашого народу, що переживає свою тяжку пробу під чоботом варвара сходу. Але, хоч ворог вигнав нас із Батьківщини ми не здались: ми принесли з собою на чужину міць українського духа, який ніколи не пригасне поки житиме українська людина. Цей дух боротьби—продовжав Єпископ—проявляє себе однаково міцно і там на Рідних Землях, де в нерівнім бою кривавляться наші мужні воїни в лавах УПА, як і тут на чужині, де ми викуваємо собі кращу долю. „Ми можемо бути горді з того—сказав на закінчення Єпископ,—що в тяжких умовинах чужини здвигнули тут — у В. Британії — свій перший храм. І хоч як прикро, що він такий вбогий, він наша твердиня. В ньому сила нашої віри“.

Подякою за вітання і єпископським благословенням закінчилась ця перша зустріч з Владикою.

* * *

„Ми на чужині, але серце наше завжди там — в Україні“

Це був великий, радісний і незабутній день 5 грудня — день благословення першої української католицької церкви на Британській землі. Повідомлені про це небуденне свято українці Льондону і ближчих та дальших околиць ще довго до початку Архиєрейської Служби Божої залягли вузькі вулички біля церковного будинку. Поволі заповняється невеличка церковця, та вона не в силі всіх змістити. Прибувають численні запрошені гості — англійці, білорусини, українці, католики і православні. В оточенні священиків входить у церкву Владика. Починається церемоніял благословення церковного нутра намащенням єлеєм стін і покроплення свяченою водою. Врешті починається Архиєрейська Служба Божа. Стає до неї Преосвящений Кир Іван, в сослуженні оо. дек. Й. Жана, др. П. Дячишина, О. Маркевича, М. Патрила; діяконують оо. А. Бабій і Е. Кордуба; співає найкращий в Англії хор—„Бурлака“. В молитвах і піснях оживає вбога церковця, серця вірних зливаються в одне нерозривне, поєднане духом далекої Батьківщини, якої частина з нами отут . . .

З словом до вірних виступає Владика. Він говорить про той радісний день, коли то сьогодні пропам'ятного року 1948, п'ятого дня, місяця грудня, українські скитальці-католики приготовили для Бога рідну святиню. І хоч вона вбога, а проте вона рідна, бо своя і нагадує ті бідні вифлиємські ясла, в яких колись прийшов на світ Христос. Але не почуття прикрости, а гордости проникає нас. Бо ми горді за те, що в таких тяжких умовинах спромоглися здвигнули Богові храм, даючи тим доказ сили нашого духа і нашого прив'язання до нашої віри і Церкви. Ми на чужині — говорив в Владика, але серце наше там — в Україні . . . І нам лиш видержати, як і досі, в тих чеснотах, яких нас учить Церква і наше минуле, а наші терпіння будуть нагороджені . . .

Маєстатичним „Боже вислухай благання“ і католицьким гимном кінчається велике і незабутнє свято, що залишило серед усіх, хто його пережив тривкий спомин.

В день благословення першого українського католицького храму в Льондоні. Кир Іван готується до Архиєрейської Служби Божої

Після Богослуження українська громада Льондону влаштувала для Достойного Гостя бенкет з участю окремо запрошених українських і чужинецьких гостей, під час якого присутні обмінялись своїми думками, а в промовах ще і ще раз відмітили силу рідної Церкви і животворної релігійно-національної та державницької традиції, якої одним із найдостойніших наших представників є саме наш Владика.

* * *

У вечорі цього ж дня в залі Вестмінстер відбувся концерт хору „Бурлака" під батутою п. Є. Гордія. Рекордове число українських і чужинецьких гостей (ок. 1.000 осіб) прислухувалось мистецько виконаним пісням релігійного і поважно-національного характеру, якими наш хор звеличав приявність апост. візитатора.

Так закінчились торжественні святкування в Льондоні, які були величавою маніфестацією відданости рідній Церкві, національної єдности і пошани для її найвищого представника—Їх Ексцеленції Кир Івана.

„Всім серцем благословлю вас" . . .

Ноттінґгам

Свою першу поїздку до українських громад розсіяних по всім усюдам британського простору відбув Владика до Ноттінґгаму, що, разом із сусідніми околицями як Дарбі, Лінкольн, Рутлянд, творить одне з найповажніших скупчень українських робітників.

Ще увечорі 11 грудня почали з'їздитись до ноттінґгамського Альберт Голу численні групи українських робітників, бо саме на той вечір була призначена перша зустріч з Владикою. Всю програму зустрічі старанно опрацював місцевий Відділ СУБ-у. Але ж всім тим, що так гаряче прагнули зустріти Владику святочною академією прийшлось розчаруватись . . . На залі з'явились тільки панотці з його оточення, прохаючи вибачення в імені Єпископа, який знеможений і недиспонований, не може прийти на вітання. Проте старанно складена програма пройшла за пляном.

Чергового дня в годині першій в Ноттінґгамській Катедрі почалась Архиєрейська Служба Божа. Це ніщо, що Богослуження назначене на годину першу вполудне — пише звітодавець—в католицькій катедрі зібралось проте чимало українців, щоб скористати з нечастої нагоди вислухати св. Літургію в рідному обряді. До того ж Архиєрейську Службу Божу. . . Всі обличчя звернені до престолу, де Владика в сослуженні отців: др. П. Дячишина, М. Габака, О. Маркевича, І. Патрила починає св. Літургію. Добрий і ознайомлений з літургічним співом хор з Редмілу (під кер. п. Соломки) додає краси і кольориту відправі.

В чужій „позиченій" Катедрі настрій, як у нашій рідній сільській церковці . . .

По Службі Божій на амвону виходить Пастир. Говорить як добрий хоч суворий батько. Говорить про свою любов до дітей своїх, про надію на Божу поміч, про світле майбутнє народу. „Всім серцем благословлю вас і всіх хто вам рідний і дорогий. Всіх, хто бореться за наші найвищі ідеали. Вас і ввесь наш народ, вас і вашу працю і вашу тугу . . ."

Вдячність за відвідини сповняла всі серця українців Ноттінґгаму і околиць. Вдячність і молитва до Бога, щоб зберіг нам якнайдовше нашого Пастиря і дозволив йому дальше відвідувати нас розсіяних по всім усюдам чужини.

„*Ми горді і щасливі, що ви завітали до нас*“ . . .

Карбуртон

Не дивлячись на пізню пору по Богослуженні в Ноттінґгамі, Єпископ вибрався до сусіднього гостелю в Карбуртон, щоб звеличати концерт влаштований на його честь і побути серед вірних.

„На привітання Дорогого Гостя—пише нам п. М. М. — вийшла вся українська громада табору із своїм управителем англійським майором Рідом. При ясно освітленій рефлєктором брамі з написом „Витай Владико“ привітав Ексцеленцію о. О. Маркевич. „Ми горді і щасливі, що ви завітали до нас, бо ми віримо, що все будете опікуватися нами як і досі“ . . . В залі таборового театру, де має відбутися концерт, понад 350 осіб, в тому числі понад 150 англійців. Многолітствієм і повстанням з місць вітають Єпископа всі, а згодом починається концерт. При кінці забирає слово Єпископ, дякуючи українцям на рідній мові за щиру прегарну гостину, а звертаючись до англійців по англійськи дякує їм за опіку над нашими робітниками.

Уділивши свого благословення Єпископ проводжений всіма від'їздить до Ноттінґгаму, де дожидає його з гостиною місцевий католицький Єпископ Елліс.

В Ілі

Це було 19 ґрудня. Ще з вечора, попереднього дня українська громада Ілі біля Кембрідж нервово закінчує останні приготування для прийняття Владики і врешті виїздить на двірець зустрічати його — Хвилюючі хвилини . . . пише нам звітодавець п. М. Погляди всіх направлені в бік Кембрідж. Звідтіль, за 5 хвилин над'їздить поїзд і з вагону висідає Їх Ексцеленція Кир Іван. Він приємно всміхається до вітаючих його б. полонених вояків, що тепер працюють цивільними робітниками.

Година 12 вполудне. Коло католицької парохіяльної церкви м. Ілі натовп. Юнаки розставились шпаліром. Довкруги маса народу: це українці з усіх сусідніх гостелів прибули зустрічати Владику. Вітають його хлібом і сіллю при вході до церкви. Відправляється Архиєрейська Служба Божа, співає хор під керуванням п. Сохіцького з гостелю Майнд Гол. Після відправи Єпископ прибуває до гостелю при Вест Фен Ровд в Ілі, де його витає голова місцевого осередку п. Андрієвський. До заставлених столів засідає біля 200 осіб. По обіді Єпископ відвідує академію присвячену українським героям—Біласові і Данилишинові, яку влаштували члени місцевого осередку СУМ-у. Вислухавши гарно складеної програми Їх Ексцеленція забрав слово, підчеркуючи, що колись був сам наочним свідком тої трагічної події, якою була неповинна смерть обох героїв українського підпілля. Подякою за прийом і теплим пращанням закінчились відвідини гостелю.

Біля католицької парохіяльної церкви в Ілі дожидають Владики

* * *

Парох церкви англієць передає нашому Єпископові ключі від церкви в Ілі

„Не шукати нам іншої віри . . .“

Фрайдей Брідж

Прибув сюди Єпископ ввечорі цього ж самого дня. Єпископ загостив до гостелю Фрайдей Брідж. Тут вітав його хлібом-сіллю в імені цілої громади п. П. Кіцінський при співучасті місцевого хору, що співом „Вітай між нами“ супроводжав Владику до брам таборової української католицької церкви. Службу Божу, відправивляє о. Габак, а згодом до народу промовив Єпископ закликаючи до любови Батьківщини, народу і вірності українській католицькій Церкві, бо „тільки одна правдива, єдина Апостольська Церква є у світі і не шукати нам іншої віри та не ходити до інших. Він проводить вірним слова обітниці любити Бога, Церкву свою і Україну, а вірні повторяють її за ним. Він врешті згадує про героїчну боротьбу народу нашого, що в лавах УПА змагається за звільнення Батьківщини і ставить за приклад геройства і посвяти. Вкінці благословить всіх і так кінчаються ці незабутні для українців у Фрайдей Брідж хвилини.

. . . . на лавах таборової каплиці в Дісс . . .

Серед хворих у Дісс

У своїх поїздках по осередках, де живуть українські робітники не забув Кир Іван відвідати містечко Дісс, б. Кембрідж, де в таборовому шпиталі кількадесять хворих б. вояків Української Дивізії. Програма відвідин цього осередку була зовнішньо така сама як і всюди: вітання, Служба Божа, спільний обід, але вона була інша гими переживаннями, що їх зазнали в зустрічі з своїм Пастирем нещасні, приковані до ліжка жертви війни. Було щось зворушливого в тім, коли на лавах таборової церкви появились покулені постаті тих хворих, що могли прибути на відправу і, прислухуючись до молитви Архиєрея свого, заносити свої мольби до Всевишнього, щоб не залишив їх на поталу гіркої і тяжкої долі . Цей день, 20 грудня в переживаннях наших окалічілих на здоровлі братів у Дісс напевно був одним із днів великих зворушень. Такі самі переживання, часто невисказані, мусів мати Він — наш Владика, — коли уділяв їм свого пастирського благословення і коли молився за їх спасіння . .

В таборі українських вояків у Шеффільді

Прибув сюди Преосвящений 21 грудня м.р. де вітав його в імені української команди табору полк. Нікітін, а згодом зустріли його в шпалір уставлені полонені, в імені яких промовив до Єпископа підпл. Роман Долинський.

Єпископ не гаючись поспішає до таборової церкви, де на порозі зустрічає його з словами вітання о. М. Ратушинський, висказуючи вдяку за прибуття до одного з останніх таборів українського вояцтва на чужині. Згодом заповняється святочно прибрана таборова каплиця, в якій з'явилось к. 200 таборовиків, щоб без різниці віровизнання вислухати Архиєрейської Служби Божої.

„Безконечна вдяка належиться Господові Богові і Пречистій Матері — говорив Владика у своїй проповіді до українських вояків — за ту опіку, якої ви зазнали в час полону в Ріміні, а згодом з переїздом до Англії. Бо тільки Божа опіка зберегла вас від тих страхіть і жорстокостей повоєнного часу, на які ви, як бувші вояки, були наражені“. Окремо згадав Преосвящений про щиру батьківську опіку над ними Святішого Отця, що особливо докладав старань, щоб вони, українські вояки, не попали в царство сатани. Бо тільки — говорив Владика — особиста інтервенція Папи відвернула від вас небезпеку примусової передачі ворогові. Він привозить від Святішого Отця всім українським воякам Апостольське благословення і сам наділяє їх своїм.

При вівтарі таборової церкви в Шеффільд

— Ми свідомі того — говорив за спільним столом після Богослуження пполк. Р. Долинський складаючи подяку Владиці — скільки Вам Ексцеленціє і Вашим заходам перед Святішим Отцем завдячуємо. Таборовики наші, наші бувші вояки, вповні розуміють ту велику заслугу Вселенського Отця, котрий в найбільш тяжкий час взяв їх під омофор своєї опіки. Ту вдячність передайте Святішому Отцеві і запевніть його, що про нього нам ніколи не забути . . .

„Боже Провидіння призначило наш нарід на сповнення важної релігійно-історичної місії“

АПОСТОЛЬСЬКА ВІЗИТАЦІЯ ДУШПАСТИРСЬКИХ ОКРУГ РОЧДЕЙЛ-МЕНЧЕСТЕР

Нам припала честь вітати в себе Преосвященного Апостольського Візитатора— пише о.Д.—в днях 22-25. грудня м.р. Їх Ексцеленція прибув спершу до Рочдейл, де початки душпастирської праці серед наших вірних завдячуємо виключно конвентові сестер Палльотинок, майже виключно німецького походження, отже емігранток, що і найкраще орієнтуються в потребах наших скитальців і душпастирів. З великою радістю прийняли СС. Палльотинки вістку про приїзд Єпископа, якого гостили як свого власного найдостойнішого гостя.

Біля церковної брами Рочдейл зустрічали Владику вірні і представники місцевих українських установ в дні 22. грудня. Хлібом-сіллю вітав його п. дир. Горішний і провів Владику вздовш почесного шпаліру, що його творила молодь СУМ-у і Пласту. Після привітання в церковних дверях Єпископа духовенством округи і відправи Молебня, Преосвящений виголосив промову. „Боже Провидіння призначило наш нарід не на загибіль—говорив Владика, а на сповнення важної релігійно-історичної місії... І та свідомість великого призначення української Церкви повинна бути в нас постійно і всюди; свідомість наших обов'язків перед Богом, нашою українською католицькою Церквою і Апостольським Престолом“.

Ввечорі чергового дня після цілоденних зайнять Єпископа, що ознайомлювався з умовинами і потребами душпастирської праці в цій окрузі, відбулася в конвенті СС. Палльотинок спільна вечеря з представниками громадянства. При цій нагоді Преосвящений і українські гості були співучасниками театральної інсценізації п.н. Вифлеємська ніч, влаштованої згаданими сестрами для польських і німецьких емігранток. Давно вже не бачили наші громадяни так гарно виведеної релігійної вистави, для якої своє признання і подяку висказав теж і Владика уділюючи всім свойого архиєрейського благословення. Цей вечір проведений разом з Єпископом хоч тривав коротко, але він дав Владиці нашому нагоду познайомитись і дружньо погуторити і з членами СУБ-у і парохіяльної Ради і вірними обох віровизнань. В імені всіх зібраних гарною промовою вітав Їх Ексцеленцію проф. др. В. Лукіяненко.

* * *

Менчестер відвідав Преосвящений в сам день Різдва за латинським обрядом. В годині 12, вполудне Єпископ прибув до церкви, де звичайно правляться українські Богослуження і тут витав його хлібом-сіллю представник місцевих українських установ п. Лесньовський, а при церковних дверях місцеве духовенство. Згодом відбулася торжественна Архиєрейська Служба Божа, під час якої співав хор „Думка“. Глибоке враження на численно зібраних

УКРАЇНЦІ ШОТЛАНДІЇ В ПОКЛОНІ

Гаддінґтон

Табор Гаддінґтон в районі Единбурґа— це один із більших українських осередків, в Шотляндії. Його українські жителі це переважно звільнені з полону українські вояки, які й зуміли завести в себе в таборі зразковий лад і надати своєму життю міцний організований характер. Не дивно, що саме той табір обрав Владика для своїх єдиних у Шотляндії відвідин, куди прибув 25. грудня м.р. Вже саме вітання на залізничній станції мало дещо інший як звичайно характер: представники місцевого Відділу СУБ-у, товариства „Просвіта", СУМ-у прибули двома особовими, замаєними українськими прапорцями автами, викликаючи серед чужинців помітне зацікавлення. В самому ж таборі зараз за імпозантно прибраною брамою, прикрашеною національними прапорами і написом „Витай Владико", в довжелезному шпалірі уставились сумівці із трьох таборів та велика кількість українських громадян місцевого і сусідніх таборів. Були заступлені табори з Мек Мері, Іст Форчюн, Мортон Гол, Долксайд, Сен Босфільд, Льокербі, Данді, Кріф і і. І хоч ранок був досить морозний, проте около півтора тисячі вірних терпеливо ждало в привітальній брамі на свого Владику. А коли врешті Він з'явився, вийшла назустріч процесія, а згодом о. Бабій вітав його традиційним хлібом-сіллю, а представники СУБ-у, СУМ-у і першого делегатського з'їзду українців у Шотляндії вітали його промовами. Хор „Славута" проспівав многолітствіє, а згодом всі провели Владику до таборової церковці на коротку молитву.

Цього ж дня, в годині 10.45 в католицькій церкві міста Гаддінґтон Владика відправив Архиєрейську Службу Божу. Брама церкви була прибрана зеленню і українськими та папськими прапорами, а порядок біля неї вдержували уставлені в шпалір юнаки СУМ-у. Велика церква не могла помістити всіх вірних, з яких багато мусіло стояти на дворі. Під час Літургії співав хор „Славута". А коли згодом Владика виступив з проповіддю до вірних, вони вислухали її з великою та глибокою увагою.

Після Служби Божої в таборі відбувся влаштований на честь Достойного Гостя бенкет, в якому взяли участь визначні британські гості, а це Архиєпископ Единбурґа, голова Шкотської Ліґи Европейської Свободи п. Стюарт, представники міністерського Відділу Рільництва, ІМКИ та преставники місцевої британської адмі-

(Менчестер—докінчення)

вірних зробила проповідь Владики, який закликав до віри і надії в Боже Провидіння, до вірности католицькій Церкві як і синівської відданости Святішому Отцеві Папі Пієві XII великому добродієві і опікунові українського народу. Спонтанні оклики з грудей всіх приявних свідчили, що заклик Достойного Архиєрея знайшов в них повне зрозуміння і буде переведений в життя.

З уваги на час Різдва, під час якого репрезентативні залі Менчестеру зайняті, прийшлось влаштувати зустріч з Владикою в тісних і скромних приміщеннях „Українського Товариського Клюбу". Тут зібрались представники українського громадянства і тут в прикращеній великим портретом Митрополита Шептицького залі, виступив перед Єпископом з своєю окремо підібраною програмою хор „Думка".

ЯК БРАДФОРД ВІТАВ ВЛАДИКУ

(Репортаж п-і В.С.)

Останнім осередком, що його відвідав Кир Іван під час своєї Апостольської візитації у В. Британії в грудні 1948 р. був Брадфорд. Ось, в яких картинах змальовує п. В.С. останню гостину нашого Владики серед своїх вірних в Брадфорді.

27. грудня 1948 р. о годині 4.20 ранку Їх Ексцеленція в супроводі двох духовних отців скромно прибув на одну зі станцій Брадфорду.

Був холодний вітряний передранок дещо з морозом, що сповняв повітря свіжістю, так приємною в Англії на зміну мрякам і дощам.

Подібно тій свіжості морозу вістка про приїзд Владики просвіжила українських мешканців Брадфорду й, зірвавши їх зо сну, владно привела пізньої ночі до станції ще задовго до часу приїзду Їх Ексцеленції.

Скоро перед приходом поїзду стрункими рядами уставилась молодь Брадфорду, організована місцевим СУМ-ом і, не звертаючи уваги на холод, хлопці й дівчата в легких сумівських одностроях мужньо очікували на Кир Івана.

Місцева управа СУБ-у і СУМ-у, церковна Рада й багато вірних зі своїм парохом о. Ратушинським дружньо вітали прибувшого Владику.

А відтак всі разом супроводжували Їх Ексц. ясно освіченими, в знак Різдвяних свят в Англії, пустими ще вулицями до самого місця побуту. Зустрічні англійці дивувались тому ранньому походові десятків людей, що говорили чужою їм мовою і довго оглядались, не розуміючи, що могло звести докупи тих людей в таку ранню пору. Ні втоми, ні шкоди за перерваний сон не відчували проте ті незнані їм люди. В душах бо їхніх світилась радість незабутньої в житті події—зустрічі з своїм Владикою—Апостольським Візитатором для українців розкиданих по чужих країнах Західньої Европи.

На 11-ту годину ранку була назначена урочиста Служба Божа. На вулиці, біля церкви св. Патрикія, де звичайно відбуваються греко-католицькі Богослуження, зібралось багато людей. Сотні українців з Брадфорду й околиць, англійці, представники польських і литовських організацій, священики англійські, польський і литовський, представники місцевої англійської преси, а перед входом до церкви, знову не зважаючи на холод, стрункі ряди сумівок і сумівців — всі гучними й сердечними вигуками „Слава Владиці!“ вітали прибувшого на Богослуження Єпископа. Привітним добросердечним усміхом відповідав Їх Ексцеленція на привіти своїх вірних, швидкою і енергічною ходою проходячи повз їх тісні ряди в напрямку до церкви.

В дверях церкви за прийнятим звичаєм Їх Ексцеленцію вітав місцевий парох о. Ратушинський та всі інші приявні священики.

Відтак розпочалася урочиста Архиєрейська Служба Божа в асисті п'яти священиків, а то Всеч. о. Габака, о. Патрила, о. Ратушинського та двох місцевих парохів польської і литовської кат. Церкви.

Величезна церква була переповнена. Люди з увагою слідкували за кожним рухом і словом величного церемоніяльного Богослуження. Щиро молився нарід, зливаючи свої молитви, через молитви присутнього Владики, з надією на Великого Бога, побожно вслухувався в кожне

(Гаддінґтон—докінчення)

ністрації. З українців були приявні: представник Централі СУБ-у п. мгр. Данилів, члени нововибраної Окружної Ради СУБ, та представники інших організацій, разом ок. 40 осіб. Бенкет почався словом-привітом представника українців, який вітаючи Владику нашого і гостей в англійській мові підкреслив велику пошану і відданість всіх українців для єдиного нашого українського католицького Єпископа в Европі. Згодом промовляли Архиєпископ, Владика (по англійськи і по українськи), п. Стюарт та інші.

Після бенкету в кіновій залі відбувся концерт хору „Славута“, що своїми релігійними піснями та колядками звеличав присутність Єпископа. Український представник привітав на концерті Єпископа від імені всіх зібраних та просив Ексцеленцію уділити благословення всім українцям в Шотляндії. По слові Владики і благословенні вручено йому на згадку пастирських відвідин різьблений хрест і альбом. Грімкою овацією всіх приявних в честь Апостольського Візитатора закінчилась та незабутня для Гаддінґтону зустріч, звідкіля Кир Іван вернувся в Англію.

його слово. А коли з підвищення, благословивши вірних своїх, Владика заговорив —люди плакали. Так щиро, зворушливо падали в серця слова, такою істиною доходили до душі, що родили сльози сльози втіхи і духової полекші...

Віру в Бога і Україну скріпив Їх Ексц. присягою, проказаною одностайно, гучно цілою церквою—всіма вірними: „Будемо вірні Богові і Церкві нашій на вік“!—твердо і одностайно звучала вона.

Хвилини ті були зворушливі, урочисті і мабуть ніколи незабутні... В своїй кінцевій молитві благали українці ще раз Бога з'єднати їх і послати долю Україні і на цей раз та молитва була така могутня, через чисельність голосів і така надійна через молитву Владики, який присутністю своєю вкладав повну віру в здійснення її.

По скінченні Богослуження Їх Екселенція в супроводі сумівців і вірних прибув до католицької школи—тимчасової домівки місцевого СУБ-у, де жінками, за ініціятивою п-ні Вітошинської, була приготовлена гостина. При вході вітали Єпископа українка в народньому строї хлібом і сіллю, як теж Голова місцевого Відділу СУБ п. В. Кордуба, Голова СУМ-у п. Наконечний і в імені жінок пані В. Смерека.

Гарно прибрані столи для численних гостей, що мали честь ділити трапезу разом з Владикою, тепла, затишна кімната створювали настрій рідної хати і гостинного прийому для достойного Гостя.

Підчас скромної але по нашому звичаю приготовленої вечері, з словами привітання звернулись до Владики представники Громадянства: від Української Автокефальної Православної Церкви вітав Владику голова окружної церковної ради на Йоркшир — п. інж. Петренко, від англійської католицької церкви—кат. священник, який бажав кращої долі українцям і скорого повернення до дому бо, як казав, „нема місця в світі як вдома“...

Їх Екселенція в свою чергу подякував анг. католицькій Церкві що з самого початку, так прихильно віднеслась до українців, даючи їм всяку можливу опіку та зокрема уділив свого благословення зворушеному і вдячному англійському парохові.

Милою несподіванкою було привітання Пані Вітошинської, що мала нагоду вітати їх Екселенцію тими самими словами, якими колись вітала 25 років тому, 13-річною дівчиною Апостольського Візитатора Джанокі, якого Їх Екселенція був тоді секретарем. Це вітання насправді зворушило Владику, що поділився з присутніми своїми спогадами з цього часу.

ГРУПА УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ ЩО ОБСЛУГОВУВАЛИ ТАБОРИ Б. ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ В ІТАЛІЇ І В В. БРИТАНІЇ

Сидять в першому ряді з ліва: оо. **О. Маркевич, А. Бабій, Е. Кордуба, М. Ратушинський**; — бувші дивізійні капеляни; стоять в другому ряді з ліва: о. др. **П. Дячишин**, о. др. **І. Прашко**, о. др. **М. Дзьоба**—що як висланники Українського Допомогового Комітету в Римі добровільно погодились зносити всі невигоди і труди життя полонених і помагали дивіз. сященикам в їхній душпастирській праці серед вояцтва. Український Допомоговий Комітет в Римі у проводі з Преосв. Кир Іваном з усіх українських допомогових установ в Европі був першим, що всеціло заопікувався долею українських полонених в Італії.

Під кінець гостини прибули репортери місцевих англійських газет і дбайливо випитували про подробиці незвичайної для них візити. На другий день всі місцеві часописи помістили знимки і прихильні відзиви про приїзд українського Єпископа до Брадфорду.

Вже темніло за вікнами, коли Їх Екселенція ще раз дякуючи за щире привітання і ще раз уділяючи свого благословення, в супроводі духовних отців попрацавшись від'їхав в дальшу дорогу до інших місць де живе українська людина, що жде на свого Владику. Жде на тверде пастирське слово, що несе непохитну віру, силу Великого Творця і скріпляє дух до дальшої дороги життя, хоч як безпросвітня вона не була б. Так як скріпився дух вірних українців Йоркширського району в зустрічі з своїм Владикою, так і скріпився Він.

„Носимо в наших серцях невмірущу тугу за нашою Батьківщиною“

ПІД час свого третього побуту у В. Британії Владика Кир Іван видав в день св. Апостола Андрея Первозванного своє „Різдвяне Пастирське Послання“ звернене до Всечесного Духовенства і Вірних українців—скитальців, в якому м.і. говорить:

„Наше примусове перебування поза межами Батьківщини це нове свідоцтво про невмируще бажання нашого народу жити свобідно у своїй власній державі від нікого незалежній. Але з усіх користей найважніша та, що, несучи терпеливо тяжкий хрест нашого вигнання в дусі правдивого покаяння, ми маємо змогу переблагати Бога за наші провини відомі й невідомі та й прихилити і прискорити Боже милосердя до наших бажань і змагань.“

Промовляючи як „Пастир Ваш — скиталець такий як і ви що так як і ви не може вернутись до Рідного краю і тужить за ним так як ви“ та пересилаючи усім нам свої побажання і благословення, він дає нашому народові — вірним нашої Церкви такі поучення:

„Треба — пише він, щоби ви почули мій голос тепер, бо ваші Пастирі, наші Преосвященні Владики, що остались у Рідному Краю, запроторені по тюрмах, чи на примусових тяжких роботах, насилувані ворогом католицької Церкви і правдивої християнської релігії, не можуть промовити до вас. Правда, їхні кайдани промовляють до нас усіх ще голосніше, як промовляли їхні проповіди і ми дякуємо Богові за те, що дав нам таких неустрашимих Владик, що не побоялись ні мук ні навіть смерти, а остались вірні Святому Апостольському Римському Престолові, заохочуючи своїм примірoм і духовенство і цілий нарід до такої самої вірности. Як колись св. Йосафат так і наші Преосвященні Владики правдиві і добрі пастирі, що по приміру Христа Спасителя нашого віддають свої душі за вівці — не завагались ні на хвильку ані не зрадили свойого стада. З Москви віри не приймемо — оце слова наших Владик — бо ми хочемо жити і умерти в тій вірі, яку Христос передав апостолам на чолі із св. Петром, якого і зробив першим видимим головою своєї Церкви цебто своїм першим Намісником на землі, а тую віру передали апостоли єпископам на чолі із наслідником св. Петра, кожночасним Папою Римським, що також є правдивий Христовий Намісник на землі. Тую правдиву віру приніс для українського народу Великий Рівноапостольний наш князь Володимир, в тій вірі ми хрестились і зростали, тільки в тій вірі хочемо вмерти. А московського патріярха ми були б готові узнати тільки під умовою, що він склонить голову перед Папою Римським і узнає його за свого зверхника, а Папа Римський приказав би нам для святого спокою нав'язати братній зв'язок з московською церквою. Але й тоді не треба було б забувати, що християнські традиції на півночі прийшли із Києва, „матери всіх руських городів“.

Не такої відповіді сподівався ворог від наших Владик, тому закував їх у тяжкі кайдани неволі, запроторив по тюрмах здалека від їхніх вірних, бо написано — як каже Христос у Євангелії (Мар. 14, 27): „поражу пастиря і розсиплються вівці“. Але й тоді не вдалось ворогові примусити нарід до зради віри батьків. Ледви дехто слабої віри дав себе збаламутити, а загал нашого католицького народу остався таки вірний св. католицькій Церкві і це приносить нам честь і славу перед Богом і перед світом.

З РІЗДВЯНОГО ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ПРЕСІ В. КИР ІВАНА АПОСТ. ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ У З. ЕВРОПІ—РІК 1949

По приміру наших Владик-мучеників й ісповідників хочу і я бути вірним моїм пастирським обов'язкам і виконувати їх якнайкраще на більшу Божу славу і на спасення ваших душ. У глибині мойого серця горить беззастережна любов до Святої Христової Церкви і до Святого Апостольського Римського Престолу, Богом установленого на те, щоби зберігав і передавав усьому людству Христову науку без домішки якоїнебудь похибки. А рівночасно горить у моїй душі вогонь любови до цілого нашого українського народу, зокрема до вас мої Браття і Сестри Скитальці, яких Боже Провидіння через Святого Вітця передало мені в пастирську опіку.

Єпископ вказує дальше кому нам треба завдячувати ті всі добродійства, яких ми зазнали в цьому страшному для нас часі на чужині, зокрема, що їх зазнала наша Церква. Треба завдячувати їх — пише він — Св. Апостольському Престолові в Римі — найдостойнішій особі Святого Отця — Христового Намісника — Папі Пієві XII, керманичеві св. Конґреґації для Сх. Церкви їх Емін. Високопреосв. Кардиналові Тіссеранові, що через його руки з Апостольського Престолу проходить вся грошова допомога на безмежні потреби наших скитальців.

Їм всім за ту батьківську любов належиться з нашого боку безмежна вдячність. А докажемо її —

„вірністю для св. вселенської Церкви так, як того доказали наші неустрашимі Владики, наше духовенство, наші браття і сестри у Рідному Краю, відкидаючи просьби і грозьби ворожі, вибираючи радше муки і смерть як зраду прадідної католицької віри“.

В дальших частинах свого Послання Єпископ говорить про ті небезпеки, що на них є наражені вірні нашої Церкви, а до яких треба зачислити діяльність явних і тайних ворогів Української Католицької Церкви, отруйну діяльність сектанської преси та на жаль, ту акцію, яку проти нашої Церкви ведуть нез'єдинені брати наші інших віровизнань. Тимто він перестерігає загал вірних перед тими всіми шкідливими чинниками, як і перед шкідливими впливами чужини і голосом батька закликає вірних — „чувайте“. А врешті звертається він до всього нашого духовенства на чужині, до наших монахів і монахинь, до питомців наших, щоб гідно виконували свої обов'язки супроти Церкви, супроти Бога і народу свого. Кінчиться „послання“ загальним Єпископським благословенням.

І врата Адові не одоліють її . . .

ДОЛЯ НАШИХ ВЛАДИК

ПОЧИНАЮЧИ від осені 1944 р. аж по сьогоднішній день наша Церква на Рідних Землях переживає справжню Голготу.

З тривогою в серці вслухуємось в той далекий гомін воюючої Батьківщини, де, в нерівному бою з червоним наїздником, кривавляться в лавах УПА наші безстрашні Герої . . .

І так в порядку останніх повідомлень, які складним шляхом наспіли з наших Рідних Земель довідуємося, яка доля остаточно зустріла наших Владик.

Як знаємо, ще в квітні 1945 р., большевики заарештували і вивезли: Митрополита Йосифа Сліпого, Єписк. Григорія Хомишина, Єписк. Василія Чарнецького, Єписк. Микиту Будку, Єписк. Григорія Лятишевського, а згодом Єпископа Йосафата Коциловського. Але що сталось з ними, де і в яких умовинах вони живуть і чи взагалі остали ще в живих, ніщо нам не було відомо. Були тільки припадкові і, інколи суперечні вістки.

Аж в останньому часі, за найновіщими вістями з Батьківщини, довідуємося ось що:

З поведенням сов. владою сильного наступу на українську католицьку Церкву, виарештовано та вивезено в Воркуту, над рікою Камою всю українську католицьку Єрархію. В Воркуті, де всім вивезеним приходиться тяжко працювати у вугляній промисловості перебуває під теперішню хвилю Львівський Митрополит Архиєпископ Кир Йосиф Сліпий, Кир Василій Чарнецький та ще деякі священики. Така сама доля стрінула також новоіменованих ґенеральних вікаріїв, яких Кир Йосиф був назначив ще перед своїм арештуванням. Всі вони тяжко працюють по вугляних шахтах відокремлені один від одного, терплять голод, цингу і інші невигоди заслання. Знову Кир Никиту Будку вивезено над Озівське море. Кир Григорій Хомишин станиславівський Єпископ помер 17 січня 1947. В осені цього ж року помер в православному монастирі б. Києва перемиський Єпископ Кир Йосафат Коциловський.

В районі Воркути, де зараз перебуває на тяжких примусових роботах окого 7 міліонів засланців згинуло багато наших священиків, а м.і. старенький ігумен оо. Студитів о. Климентій Шептицький — брат покійного львівського Митрополита.

Їх Ексц. Високопреосвященний Йосип Сліпий, Митрополит Галицький і Львівський

В неменш трагічних умовинах помер карпато-український Єпископ Рогожа, про якого на початку 1948 була вістка що згинув під колесам сов. танка.

Та попри безнастанні переслідування вірних Пастирів нашої Церкви, попри все знущання страшного ворога над всіми, що вірно стоять міцно при своїй прадідній вірі, ідея нашої Церкви далі живе в душах народу і наше церковне життя на землях Батьківщини продовжує розвиватися в дуже тяжких і складних обставинах. Рештки священиків, що ще досі якось врятувались перед масовим винищенням збірають потайки, по лісах, громади своїх вірних і там на відлюдді в великій тайні — наче за перших часів християнства, відправляють для них католицькі богослуження.

І так то в ті страшні для Церкви нашої і нашого народу дні справжньої Голготи, як же правдиво і переконливо звучать слова Христа про церкву що „і врата Адові не одоліють її" . . .

Слова Святішого Отця

Як кожного так і того року св. Отець Пій XII виголосив в Навечеря Різдва Христового велику радієву промову до вірних Католицької Церкви усього світу. Його промова — десята з черги — була присвячена тим всім питанням нашого часу, які непокоять сучасне людство. Зокрема на увагу заслуговують ті місця промови, в яких Наслідник св. Петра говорив про переслідування Католицької Церкви, маючи на увазі і в тому числі Українську Католицьку Церкву, яка передовсім терпить від цього переслідування.

Величні геройства

„Тяжкі досвіди, що їх Церква зазнала через війну і повоєнне положення, болючі втрати і тяжкі шкоди, що її засмутили, зробили її енергію і відпорність ще тривкішою і задовільнішою; бита бурями і бурунами заховала вона непорушною і непошкодженою свою життєвість і серед народів де признаватись до католицької віри справді значить зазнавати гонення, знайшлися і далі знаходяться тисячі героїв, що без страху перед кайданами і смертю не клонять коліна перед Ваалом могучости і сили. Ширший загал здебільшого не знає їх імен; та вони записані не стертими буквами на сторінках Церкви . . .“

Болючі втрати

„Все таки хоч постійність і рішучість стільки братів по вірі є для нас джерелом радости і святого задоволення, не можемо звільнити себе від обов'язку згадати і за тих, яких думки і почування мають на собі печать духа і труднощів доби. Скільки то потерпіло у вірі, скільки заломилося у вірі визнавання Бога! Скільки то затроєних ляіцизмом та ворожим відношеннями до Церкви стратило свіжість і ясність віри, яка була досі підпорою і світлом їхнього життя! Інші нагально вирвані і викинені з рідної землі блукають наосліп наражені, передовсім молодь, на духовний і моральний упадок, якого небезпеки не можна не доцінювати. Материнське око Церкви слідкує за тими душами, хвилево втраченими або захитаними . . . Вона чекає: чекає повороту тих синів і думає якби то знайти відповідні способи та приспішити ту годину. Тому вона не вагається перед жодною жертвою; для цього жоден труд для неї не є за великий, вона на все готова . . .“

Скільки ж бо правди, гіркої правди наших днів в оцих словах Святішого Отця! Чи то мова про переслідування Церкви, чи отих безіменних героїв, що волять тисячами вмирати, ніж вирікатися своєї віри католицької! А й правдою є і те, що багато синів Церкви зблудило зі свого шляху і на яких поворот вона — Церква наша і її Голова — Апостольский Наслідник ждуть . . .

Глибокою турботою пронизані ті слова Святішого Отця, в яких він говорить про **загрозу нової війни:**

„Ще ніколи після закінчення війни люди не жили в такому напруженні як сьогодні і так пригноблені загрозою нової війни і тугою за миром. Стоять вони між двома противними бігунами. Одні повтаряють собі давнє прислів'я, вправді не вповні фальшиве, але яке легко зле зрозуміти і якого часто надуживано:

Представник Св. Отця у В. Британії Їх Ексц. Архиєпископ Ґодфрей—якому наша церква на цьому терені має багато до завдячення

„сі віс пацем, пара бельлюм“—„коли хочеш миру, то готуйся до війни“. Інші знову хочуть знайти вихід у формулі: „мир за всяку ціну“! Обидві сторони хочуть миру, але обидві наражають його на небезпеку. Перші тому що викликають недовір'я, а другі тому що додають певности тим, хто готує новий напад. Обидві сторони мимохіть наражують на небезпеку справу миру і то саме тоді, коли людство придавлене тягарем воєнних дій з тривожною думкою на нові і ще тяжчі конфлікти, дрожить на саму згадку про майбутню катастрофу“.

Тимто й Св. Отець пригадує вірним яке є і яким повинно бути —

Правдиве християнське прагнення миру:

Воно походить від Бога, його оружжям є молитва і любов, його легко пізнати, а саме:

„Йдучи за Божою заповіддю миру воно (тобто християнське прагнення миру — ред.) ніколи не робить випадку війни, ані навіть не грозить війною з причини престижу чи національної чести. Воно вистерігається, щоб не уживати зброї в обороні прав, які хоч слушні, однак ніяк не оправдують риску запалити пожар зо всіми його жахливими наслідками так духовими як і матеріяльними . . .“

І застановляючись над тим, як можна встановити справжній мир в християнському розумінні Святіший Отець стверджує, що одним із найбільших засобів до того є

Єпископ Ноттінґгаму Едвард Елліс

ЩИРИЙ ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНЦІВ

До багатьох наших приятелів у Великій Британії, зокрема з числа англійців-католиків мусимо безсумніву зачислити Єпископа Ноттінґгаму Едварда, який неоднократно дав докази свого щирого і дружнього ставлення до нас скитальців на цьому терені. Він один з перших церковних Достойників, що поставився до нас —приязно, стараючись зрозуміти наші потреби. Доказом цього його особисте піклування, в характері голови Комітету Опіки над скитальцями, долею українських добровільних робітників, яким так багато присвячує уваги.

З нагоди Різдва Христового Єпископ Едвард звернувся до українців католиків у В. Британії з окремим різдвяним посланням, в якому між іншим пише:

„. . . Я хотів би вам всім розповісти, як глибоко і сердечно католики Англії і Валії перейняті тяжким становищем, в якому ви тепер опинились. Ми знаємо, що релігійні переслідування і утиски є головною причиною цього, що ви покинули вашу батьківщину . . .

. . . Убогі і позбавлені батьківщини ви прибули до цього краю, але ви несете з собою безконечно коштовний скарб у ваших серцях — вашу святу віру. Будьте католиками не тільки по імені і не тільки на словах, але і насправді у ваших ділах".

Крім того Єпископ Ноттінґгаму як голова Єпискописького Комітету опіки над скитальцями підкреслює у свойому посланні ті шляхетні цілі, які привели до його заснування.

. . . Мій Комітет створений передовсім для заспокоєння потреб ваших душ. Він намагається вишукувати духовних з вашого народу і вашої мови, намагається увести їх в контакт з вами, помагає вам у ваших справах з державною владою і підпомагає. Одначе його спроможності грошові дуже обмежені. Тому ви не можете бути нетерпеливіми, коли ваші прохання не завжди будуть надійно полагоджувані . . ."

Вірні нашої Церкви на Британських островах багато завдячують шляхетній християнській допомозі зо сторони католицьких кругів В. Британії, які гордяться тим, що у своєму проводі мають таких гарних і цінних провідників як Кардинал Ґріффін чи Ноттінґгамський Єпископ Едвард Елліс.

Солідарність народів проти загарбництва:

„ . . . Правдиве християнське прагнення миру є силою, а не слабістю чи слабкою резиґнацією . . . Нарід загрожений нападом або що вже став жертвою несправедливого нападу, якщо хоче думати і діяти по християнськи не може бути п а с и в н о б а й д у ж н и й; тим більше солідарність у сім'ї народів не дозволяє другим поводитися ніби звичайним глядачам у положенні безтурботної невтральности . . ."

Тимто по словам Святішого Отця, в час, коли панує насильство треба йому противитися, але не пасивністю чи невтральністью, а активним діянням, бо пасивність народів чи їх невтральність — каже він—додає „певности і відваги спричинникам і прихильникам загарбництва, змушуючи поодинокі народи полишені власній долі, збільшувати без кінця своє зброєння" . . .

І тому Св. Отець закликаючи ввесь світ по-щирому і по-християнському виявити щире і християнське прагнення миру, каже не забувати при тому за оте прислів'я, що виправдовується практикою історичних процесів, а яке звучить: „Хочеш миру, готуй війну", тобто будь сторожкий повсякчасно і не дай себе заскочити тим, що хочуть загарбати твою волю силою.

Святий Теодор Кентерберійський

ПАТРОН УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЛЬОНДОНІ.

НАША перша українська католицька церква на Британських островах в Льондоні обрала своїм патроном св. Теодора з Кентербері. Цей вибір, одної з найзвизначніших постатей серед подвижників Христової віри, якого культ високо процвітає у всьому католицькому світі, а зокрема серед католиків В. Британії, — не був зовсім припадковий. Саме його обрали ми патроном нашої першої церкви на цій землі — церкви наших скитальців, бо і він — св. Теодор, подібно як і ми був переслідуваний за свою віру і він як і ми мусів шукати собі пристановища далеко поза межами батьківщини. Тож, коли говоримо про нашу українську католицьку церкву в Льондоні, вважаємо вказаним познайомити наших вірних з життям і діяльністю її Патрона.

Св. Теодор уродженець міста Тарс в Малій Азії, що була батьківщиною Св. Апостола Павла. Уроджений в 602 році, він як юнак вступає в Чин Св. Василія Великого і в ньому одержує першу основну, а згодом і вищу освіту, завдяки якій стає одним з найбільших вчених свого часу. А були це часи дуже бурливі, часи коли треба було боротись християнській вселенській церкві з зовнішніми ворогами, до яким тоді м.і. належало плем'я Сараценів, що і нищили осередки, де проживали християнські громади, Це було на 60-му році життя св. Теодора, коли під час одного з нападів Сарацени прибули в провінцію Селевкію і її сплюндрували. Тоді то, не маючи змоги дальше перебувати у своєму Тарсі, Теодор залишає рідне місто і з іншими монахами подається до Риму, де перебуває деякий час в однім з численних Василіянських манастирів. Два роки пізніше до столиці християнського світу — Риму, прибуває делеґація від тодішніх британських володарів — князів, з проханням приділити їм на становище примата В. Британії — Кантерберійського Архиєпископа Деусдедіт, — який помер в 664 році, нового наслідника.

Тодішній римський Папа Віталій, ідучи за радою аббата Адріяна призначає на це високе і відповідальне становище, яким було в тодішніх часах кентерберійське єпископство, Теодора, що мав додаткове прізвище „Філософа". Його — цього визначного вченого-монаха вважали тоді в Римі за найбільш достойного зайняти це становище представника папського престолу на британській землі.

І справді у березні 668 р. Папа Віталій особисто висвячує Св. Теодора, який таким чином став першим англійським єпископом, що одержав свячення з рук Святішого Отця. Таким чином вперше від 70 років, від коли

„Первіє обнищав житейских, міру распялся єси Преблаженне, от Тарса й Рима во Англію пришел єси, й бил єси світильник пресвітлий Кантерберійскій Церкви, юже просвіщ, мгли прелестния избавил єси, Отче наш Теодоре, й нас просвіти молитвами Твоіми, в днешний день память Твою почитающих". **Тропар: Глас 4.**

19 вересня: Празник Св. Теодора Кантерберійського.

то Св. Авґустин проводив на терені В. Британії свою місіонарську працю, Свята Столиця вислала знову свого визначкого представника до Англії — Св. Теодора, щоб він в її імені обняв становище Кентерберійського Архиєпископа. Виїхав він туди в товаристві аббата Адріяна, єпископа Бадукінґа знаного пізніше як Св. Бенедикта. Дорога тривала майже рік (бо це були часи дуже складної і тяжкої комунікації) і за той час Св. Теодор зумів вивчити англійську мову.

Прибувщи до Кентербері, Св. Теодор зайняв призначене йому становище, а було це в 669 році, за часів панування короля Еґберта, який, як і його вірні, щиро і з радістю привітали свого нового архиєпископа.

Та не тільки цей король, але і інші англійські князі і все англійське духовенство прийняло його з радістю. Таким чином став він, як пише один з історіків церкви, першим Архиєпископом, якому повинувалсь вся британська Церква. Небаром після того Св. Теодор почав відвідувати всі осередки тодішнього життя у В. Британії і почав розвивати широку діяльність на полі поширювання і защіплювання наук Христової віри серед місцевого населення.

„Тяжко в коротких словах сказати, пише один з церковних достойників того часу — скільки то Св. Теодор, як намісник Апостольського Престолу, вчинив для добра Церкви за час свого більш як 21 річного перебування на тому становищі . . . Ще ніколи досі В. Британія не переживала таких прекрасних часів“ . . .

Умер Св. Теодор в 690 році на 88 році життя і записався в історії англійської Церкви, як один з найбільших її подвижників.

Таке було життя і такі заслуги Св. Теодора, одного з найбільше вчених католицької Церкви, визначного ченця Чину Св. Василія Великого, що удостоївся бути першим найвизначнішим представником Апостольського престола у В. Британії, а згодом став переведений в почет святих католицької Церкви.

Ми в особі Патрона нашої церкви, що як і ми був скитальцем, вбачаємо постать повну святости і великого Символу.

ПІДСУМКИ ДОСЯГНЕНЬ І НАПРЯМНІ ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ

(СОБОРЧИК УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ)

ОСТАННІ два дні свого побуту на терені Великої Британії Преосв. Кир Іван Бучко посвятив внутрішнім справам нашої Церкви. Заледви вернувся з відвідин терену, скликав до Льондону, до власної церковної домівки, Соборчик укр. кат. Церкви. У Соборчику взяли участь: о. декан Жан ЧСВВ, о. кан. Д. Лопатинський, о. кан. Ю. Гірняк, всечесні оо. А. Годис, С. Колянківський, Е. Кордуба, О. Маркевич, А. Бабій, М. Ратушинський, М. Габак, В. Паславський, Я. Гаврилюк, І. Патрило, др. В. Дзьоба, др. П. Дячишин і принагідно перебуваючий в Льондоні др. І. Прашко (Рим).

Владика Кир Іван скликав Соборчик, щоби спільно з священиками нарадитися над різними справами, зокрема над тим, як нашій Церкві принести якнайбільше овочів для Божої Слави і добра українського народу. Ціллю Соборчика було подати поодиноким священикам вказівки, пізнати недостачі й небезпеки, положити і доповнити напрямні у будучій душпастирській праці.

У своєму вступному слові Преосвящений Владика підчеркнув великі осяги українців громадської організованности, але заразом звернув увагу, що громадські організації не зможуть заступати Церкви. Вони зв'язані з часом, з діючими особами чи настроями і зі зміною осіб зміниться також сила, напрямні і навіть життєздатність даних установ. Основою нашого національного життя і одинокою основою етики й моралі у житті одиниці, родини й народу може бути лише Христова Наука під проводом непомильної Божої Установи, якою є кат. Церква. Преосвящений Владика є того переконання, що коли не розвинемо посильної діяльности над розбудовою кат. Церкви в нашому народі, то в короткій будуччині і наші громадські організації стратять свою силу. Владика підчеркнув, що кожний хто здержує чи зупиняє розбудову кат. Церкви в народі, той діє на шкоду цілого народу і є інструментом часто, несвідомим, в руках ворогів.

Однєю з головніших точок нарад і дискусій був доклад о.др. П. Дячишина про „Правне положення укр. кат. Церкви на еміграції". В наслідок лихоліття по другій світовій війні велике число наших вірних і священиків опинилося в західній Европі на територіях, що під церковним оглядом підлягають юрисдикції місцевих латинських Єпископів. Намісник Христовий, теперішній Папа Пій XII створив для українців окрему Апостольську Візитатуру на цілу Західню Европу, а Апостольським Візитатором призначив Їх Ексцеленцію Кир Івана Бучка, з персональною юрисдикцією Єпископа Ординарія над всіми українськими священиками і вірними. В той спосіб українці не підлягають юрисдикції місцевих латинських Єпископів, а ввесь заряд і адміністрація церковним життям спочиває в руках Преосв. Кир Івана. Таким чином єдині українці з усіх скитальців-католиків мають свою окремішню церкву в той час, коли інші католики, латинського обряду є включені в місцеві парохії-дієцезії. Тепер треба лише подбати, що українці зуміли якнайвидше поставити своїм власними силами свої храми-церкви, свої твердині духа.

В здійсненні цієї справи натрапляється на багато труднощів. Влада Апост. Візитатора не є територіяльна, а персональна і всі справи територіяльної юрисдикції, як купно-будова храмів на брит. території мусить бути узгіднена з англійськими католицькими владиками. Питання це нове і англійці католики вперше зустрічаються з тією справою, що на їх власній території живуть українці, які можуть під своїм окремим проводом, установленим Апостольською Столицею розбудовувати свою українську католицьку Церкву.

Обставини вимагають від нас великої посвяти і жертви. Католики в Англії творять лиш малий відсоток і лиш ступнево здобувають собі права. Їх ставлення до не-католицьких віровизнань мусить бути рішуче. Тут проходить завзята боротьба за душу дитини, за св. Тайну подружжя нерозривного, боротьба за свої католицькі школи. Та сама небезпека грозить і нам і ми теж мусимо відповідно себе зорганізувати і забезпечити свої власні права. Обставини вимагають від нас точного розрізнювання справ громадсько-політичних, де всім українцям необхідно йти одною лавою і де не сміє бути якогось поділу, від справ релігійних-церковних, де вірні мусять належати і підчинятися приписам своєї Церкви. Участь в некатолицьких Богослуженнях заборонена, бо лише одна Церква є правдива, а участь у двох віровизнаннях допровадить до цілковитої байдужности, а врешті до атеїзму і безбожництва.

Тут не йдеться про якийсь поділ громадського життя, а про життєву необхідність зберегти ті цінноці християнства, що єдино правдиві находяться в католицькій Церкві, цінноці, що їх мусимо принести з собою на Рідну Землю — в Україну. Мусимо використати ту батьківську щедрість Апостольської Столиці, що створила для нас українців католиків окрему Апостольську Візитатуру, щоб зберегти ті цінноці християнства, які знаходяться ще у східній католицькій Церкві. Св. Отець хоче не лише того, щоб українці і на скитальщині жили згідно зо своїми старими звичаями — традицією своєю, але також щоб вони зберегли і розвинули свою питоменну католицьку церковну організацію, яку ворог жорстоко переслідує на Рідних Землях.

Прелегент звернув увагу всім священикам, що треба постійно пояснювати нашим вірним ті великі завдання, що на нас накладає теперішній час. Треба закликати всіх вірних доброї волі до витривалої і наполегливої праці над розбудовою східньої католицької Церкви. Треба покласти сильні і тривкі основи під нашу будучність та наше церковне і національне життя. Бо чим краще розбудуємо свою церковну організацію, чим глибше в душу кожного вірного українця увійдуть науки і засади Христові тим сильніша і більш незнищима буде сила нашого народу.

По рефераті відбулась довга оживлена дискусія, під час якої присутні пан-отці висказували спостереження, ділились своїми заввагами та з'ясовували труднощі своєї праці.

Наприкінці забрав слово сам Преосвященний, який між іншим зарядив, щоб:

1. Кожний священик обов'язково передавав до централі в Льондоні 1/4 частину своїх доходів для зміцнення розвитку нашої церковної організації у В. Британії.

2. Централя української католицької Церкви в Льондоні має перевести по змозі якнайшвидше спис всіх українців-католиків на цьому терені.

3. Централя української католицької Церкви в Льондоні має призадумати-

СОБОРЧИК УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЛЬОНДОНІ

Сидять з лівої сторони: о. С. Колянківський, о. кан. Д. Лопатинський, Їх Ексц. Кир Іван, о. дек. Й. Жан ЧСВВ, о. кан. Ю. Гірняк, Стоять (з лівої сторони): о. І. Патрило, о. М. Габак, о. Е. Кордуба, о. др. В. Дзьоба, о. М. Ратушинський, о. др. І. Прашко, о. А. Бабій, о. А. Годис, о. др. П. Дячишин, о. О. Маркевич, о. В. Паславський і о. Я. Гаврилюк

ся над можливістю видавання ідеологічного журналу, щоб подавав оцінку подій і проблем з християнського становища.

До цієї праці не вистарчить сил самих священиків, які не мають навіть змоги відвідати всіх своїх вірних. До неї треба притягти всіх світських людей доброї волі. Бо сьогодні Церква вже не є приватною справою священиків чи поодиноких побожних людей. Вона є основною проблемою нашої будучности, нашого дальшого існування. Тимто й вірні не сміють стояти з боку і приглядатися пасивно, але навпаки вони мусять активно включатися в організацію церковного життя і ставати до праці на її полі.

Сьогодні йде великий змаг двох ідеології: матеріялістичної — невільничої під проводом Кремля і християнської під проводом правдивої Церкви побудованої на Петровій скалі. Іншого виходу нема, як тільки станути по одній чи по другій стороні. Незалежно від того чи Україна вернеться назад до основ християнства, незалежно від того чи існуватиме Европа, чи розсиплеться в своїй руїні, католицька Церква залишиться однаково правдивою і життєздатною. „Небо і земля минеться, а йота зі закону Божого не минеться“. Пам'ятаймо про те і пам'ятаймо, що лиш через боротьбу, жертву і посвяту, через хресну дорогу і Голготу можна дійти до побіди — до Воскресення.

о. др. Петро Дячишин.

„Але Ви — вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности, щоб звіщати чесноти Того, Хто покликав був вас із темноти до дивного світла Свого“ (І. Петро 2, 9).

Addresses of the Ukrainian Catholic Priests in Great Britain and their Area for Services

(Адреси українських католицьких священиків у В. Британії і округ їх обслуговування)

1. London Centre — осередок Льондон:
Very Reverend Father Josaphat J e a n, O.S.B.M. (о. Дек. Й. Жан, ЧСВВ), 143 Saffron Hill, London, E.C.1.

Very Reverend Damian L o p a t y n ś k y j (о. кан. Д. Лопатинський), 143, Saffron Hill, London, E.C.1.

Reverend Petro D i a c z y s z y n, D.D. (о. др. П. Дячишин), 143 Saffron Hill, London, E.C.1.

Area for Services—обслуговують всі церкви і гостелі в:
Monmouth, Hereford, Worcester, Warwick, Buckingham, Oxford, Gloucester, Somerset, Devon, Cornwall, Dorset, Wilts, Hants, Berks, Middlesex, Surrey, Sussex, Kent, Herts and Essex.

2. Manchester Centre — осередок Менчестер:
Very Reverend Justin H i r n i a k (Всч. о. кан. Ю. Гірняк), 36, Bosworth Square, Rochdale, Lancs.

Reverend Stephan K o l a n k i w ś k y j (о. С. Колянківський), 4, Norfolk Street, Strangeways, Manchester.

Reverend Wolodymyr D z i o b a, D.D. (о. др. В. Дзьоба), 21, Bride Oak, Cheetham, Manchester.

Reverend Jarema H a w r y l u k (о. Я. Гаврилюк), 21, Bride Oak, Cheetham, Manchester.

Area for Services — обслуговують:
Lancs, Ches, Shrops, Stafford, West Derby, Lyme, Ashbourne, Hathersage, Flint, Denbigh, Caernarvon, Anglesey, Merioneth, Montgomery, Radnor, Cardigan, Pembroke, Carmarthen, Brecknock and Glamorgan.

3. Scottish Centre — осередок Шотляндія:
Reverend Alexander B a b i j (о. А. Бабій), c/o Mrs. McRobie, 32, Broughton Place, Edinburgh.

Reverend Mykola H a b a k (о. М. Габак), 8, Brunton Place, Edinburgh 7.

Area for Services — обслуговують:
Scotland, Cumberland, Northumberland, Westmorland and Durham.

4. Bradford Centre — осередок Братфорд:
Reverend Michael R a t u s z y n ś k y j (о. М. Ратушинський), 32, Peel Square, Lumb Lane, Bradford, Yorks.

Reverend Wasyl P a s l a w ś k y j (о. В. Паславський), 32, Peel Square, Lumb Lane, Bradford, Yorks.

Area for Services — обслуговують:
Yorkshire.

5. Nottingham Centre — осередок Ноттінґгам:
Reverend Alexander M a r k e w y c z (о. О. Маркевич), Tattershall Thorpe Hostel, nr. Coningsby, Lincs.

Area for Services — обслуговує:
Nottingham, Lincoln, Rutland, Leicester and East Derby.

6. Cambridge Centre — осередок Кембрідж:
Reverend Emanuel K o r d u b a (о. Е. Кордуба), 5, Ship Lane, Ely, Cambs (Mrs. Norden).

Area for Services — обслуговує:
Norfolk, Suffolk, Cambridge, Huntington, Northampton, Bedford.

Reverend Antin H o d y s (о. А. Годис), Hillside Monastery, Potters Bar, Middlesex (for Ukrainian Catholics in the Polish Army (обслуговує українців-католиків у польськім війську).

Хроніка

У місяці грудні 1948 прибули з Німеччини до В. Британії Всч. о. кан. *Дам'ян Лопатинський* (колишній довголітній Парох церкви Успення Прсв. Богородиці у Львові) і *о. Василій Паславський.*

* * *

З кінцем січня ц.р. виїхав до Аргентини *о. Ізидор Патрило*, що досі обслуговував табори в Шотляндії.

* * *

На основі зарядження Преосвященного Єпископа Кир Івана Бучка приїжджають до Англії на душпастирську працю Всч. оо. *Роман Музичка* і *Юрій Сполітакевич.* Оба згадані отці закінчили свої теологічні студії в Українському Католицькому Семінарі в Кулембургу в Голяндії, де були висвячені Єпископом Кир Іваном.

ОГОЛОШЕННЯ

Порядок Богослужень в Українській Католицькій Церкві в Льондоні:

Щоденно в год. 7 і 8-ій рано

В неділі і свята в год. 9-ій (читана Сл. Божа) а год. 10.30 — співана з проповіддю.

Нагода до св. сповіди — кожного дня рано перед Службою Божою, та кожної суботи ввечорі від 6–8.

Українська католицька преса у світі

I. Австрія:

Життя й Слово: A. Moch, Innsbruck — Mühlan, Postfach Nr. 27, Austria.

II. З'єдинені Держави Північної Америки:

1. ,,**Шлях**''—,,The Way'', 816, North Franklin Street, Philadelphia, Pa., U.S.A. Український католицький тижневик. Видає корпорація „Апостолят". Передплата на рік 2,00 дол.
2. ,,**Місіонар**''—,,The Missionary'', 832 North 7th Street, Philadelphia, Pa., U.S.A. Урядовий Орган Апостольства Молитви й Братства Найсвятіших Тайн в Америці. Виходить кождого місяця. Видають Сестри Василіянки. Передплата на рік виносить:
   У Злучених Державах, 1 дол.
   У Філядельфії й Канаді, 1, 25 дол.
3. ,,**Америка**'' — ,,Amerika'', 817, North Franklin Street, Philadelphia, Pa., U.S.A. Урядовий орган „Провидіння" — Товариства Українців Католиків в Америці. Виходить три рази на тиждень. Передплата:
   В Злучених Державах річно, 4,00 дол.
   В Філядельфії, 5,00 дол.
4. ,,**Новчег**''—,,The Arc'', III West North Street, Stamford, Conn., U.S.A. Видають Сестри Місіонарки Покрови Божої Матері (місячник). Річна передплата, 3,00 дол.

III. Бельгія:

1. ,,**Голос Христа Чоловіколюбця**'' — „La voix du Christ. Ami des Hommes." „De Stem Van Christus Menshen minnaar". Редакція: R. P. M. Hermaniuk Адміністрація: R. P. C. Bilcke, 3, Steenaert, St.-Truiden, C.Ch.P. Nr. 4156.33.

IV. Бразилія:

1. ,,**Праця**'' ,,Pracia'' — Prudentópolis Paranã, Brasil. Direktor : Pe. Dr. Jaao Roga, O.S.B.M. Український тижневик у Бразилії. Видають оо. Василіяни у Прудентополі. Річна передплата:
   Бразилія, 30, 00 кор.
   Аргентина, 7,00 пезів.
   Злуч. Держ. Америки, 2,00 дол.
   Европа. 2,50 дол.
2. ,,**Український Місіонар**'' — ,,Missionario Ucrainiano" no Brasil. Пресвятого Ісусового Серця в Бразилії. Річна передплата, 15,00 дол. Видають оо. Василіяни, Прудентополь (місячник).

V. Велика Британія:

1. ,,**Наша Церква**'' — „Our Church'', 143, Saffron Hill, London, E.C.1. Квартальник. Видає Українська Католицька Церква у В. Британії в Льондоні.

VI. Канада:

1. ,,**Світло**''—,,The Light'', Basilian Fathers Press, Mundare, Alta, Canada. Український релігійний двотижневик. Видають оо. Василіяни. Річна передплата, 1,00 дол.
2. ,,**Українські Вісти**''—,,Ukrainian News'', 10012-109, St. Edmonton, Alta, Canada. Український католицький тижневик: Річна передплата:
   В Канаді, 2,50 дол.
   Поза Канадою, 3,00 дол.
3. ,,**Будучність Нації**''—,,The Future of the Nation'', Mr. Dm. Kobrinsky, Box 281, Smuts, Sask., Canada. Орган Братства Українців Католиків Канади. Виходить два рази в місяць. Річна передплата, 1,50 дол.
4. ,,**Голос Спасителя**'' і — ,,The Redeemer's Voice'', Catherine Street, Yorkton, Sask., Canada. Релігійний місячник. Видають оо. Редемптористи. Річна передплата:
   В Канаді, 1,50 дол.
   Поза Канадою, 1,75 дол.
5. ,,**Юнацтво**'' — ,,Youth'', 8317-105 Street, South Edmonton, Alberta, Canada. Орган Українського Католицького Юнацтва. Річна передплата, 1,00 дол.

VII. Німеччина:

1. ,,**Христос Наша Сила**'' — ,,Christ our Power'', Mittenwald, Jäger-Kaserne, Germany-Bavaria, U.S.A. Zone.
2. ,,**Християнський Голос**'' — ,,Christian Voice''—weekly. ,,Christliche Stimme'' — Wochenzeitschrift. Видає Українське Християнське Видавництво. Адреса адміністрації: München — Rammersdorft, Ayingerstr. 17/11. Адреса редакції: München, Leopolstr., 54/1, Germany.
3. ,,**Обнова**'' — ,,Obnova'' — München, 8, Ramersdorf, Ayingerstr. 17/11, Germany Бюлетень Товариства Українських Студентів Католиків.

VIII. Франція:

1. ,,**Слідами Малої Святої**'' — ,,Sur les traces de la petite Sainte'', 15, Square Cote St.-Thibault, Bois-Colombes R. France. Передплата:
   В Франції, 100 фр. (річно).
   Закордоном рівновартість у краєвій валют.
2. ,,**Вісник**'' Української Католицької Місії у Франції: 186, Blvd. St. Germain, Paris, France.

Оцим доводимо до відома, що починаючи з наступним числом ,,Наша Церква'' появлятиметься періодично (як квартальник).

,,НАША ЦЕРКВА'' — буде присвячена проблемам українського християнсько - суспільного і національно - культурного життя.

,,НАША ЦЕРКВА'' ставить своїм першим завданням виповнити ту прикру прогалину, яку відчуваємо на цьому терені, у розгляді основних проблем нашого життя на чужині зо становища нашої української католицької церкви і національно-державних та культурних цілей нашої української спільноти.

Впевнені в тому, що наш український загал на цьому терені зрозуміє необхідність і вагу такого саме видання—звертаємось з гарячим закликом піддержати наш видавничий почин так морально як і матеріяльно, та вже заздалегідь складати зголошення на передплату нашого журналу.

Одне число — об'єму ок. 36 сторінок друку коштуватиме 2 шил. За усіми подробицями і інформаціями просимо звертатися на адресу:

"OUR CHURCH," 143, Saffron Hill, London, E.C.1.

За Видавництво „НАШОЇ ЦЕРКВИ" —

Парохіяльна Рада Української Католицької Церкви в Льондоні.

НАША ЦЕРКВА

Ч. 9 (11) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», Листопад 1953

Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

Напередодні великих святкувань

На заклик Високопреосвященнішого Архиєпископа Івана, Апостольського Візитатора, вже від довшого часу ведуться приготування для вшанування 700-ліття коронації короля Данила. В тій цілі постав Почесний і Краєві Ділові Комітети, які дбатимуть про переведення цього свята в поодиноких европейських країнах і громадах, що входять у склад Апостольської Візитатури. Також на терені В. Британії остаточно оформився і почав діяти Краєвий Комітет. В склад цього Комітету ввійшли представники всіх діючих на цьому терені організацій неполітичного характеру. Головним місцем переведення торжественних святкувань цього ювілею намічено Манчестер. Почали свою підготову також Місцеві Комітети для переведення свята в окремих громадах.

Коронація короля Данила гідна такого торжественного відсвяткування. Це ж бо одна з небуденних подій в нашій історії. Вона мала велике політичне значення, з широким засягом також на поле релігійне. Держава й нарід, яких володар одержував папську корону, вважались суверенними, незалежними. Коронований володар ставав на рівному щаблі з королями інших европейських держав. Вслід за тим відкривалось поле для широких політичних зв'язків й подруж, які також часто мали вплив на долю окремих народів. Вивищення-коронація українського князя Апостольським Престолом — це вивищення і признання окремішности й суверенности українського народу і його держави. Це важне для нас тимбільше, що рівночасна політика Візантії, сповидної союзниці України, була противна національним інтересам українського народу і його суверенности.

Крім факту самої коронації і її впливу на політичну ділянку народу, у випадку коронації Данила нам важно підчеркнути факт його звороту на Захід. Можна сміло твердити, що цей зворот не був відруховий та тільки зроблений з політичних міркувань. Він сам і його подібні прецеденси в нашій історії вказують на постійне тяготіння України до Заходу, до Риму. Ніде інде, як лише в Римі, в центрі християнства й культури, король Данило добачив рятунок для української державности й духовости перед руїною зо Сходу. І він свідомо повів туди свій нарід.

Для нас католиків коронація короля Данила замітна ще і тим, що вслід за політичним зворотом того українського володаря і його єднання з Заходом, звернулись туди також українські епископи, єднаючись в одну Церкву під проводом Римського Патріярха-Папи. Такий зворот українських епископів був зовсім логічний і подиктований вимогою часу. Бо, як у кожній людині її душа і тіло це одна цілість, як і в житті народу Церква і держава — це два нерозривні принципи-живчики й форми життя та лучники єдности народу. Їхня співдія в інтересі цілости конечні. Політична єдність народу не легко здійсняється без співдіяння об'єднуючого чинника релігійно-духового. І навпаки, релігійне роз'єднання народу часто впливає і на його політичне розбиття. На це маємо багато прикладів в історії різних народів. Це розуміли наші політичні вороги: Польща і Москва і тому таку політику релігійного розподілу старалися вщіпити та піддержувати в українському народі. Москва часто навіть кривавим способом старалася перешкодити релігійному з'єдиненні українського народу і його єднанні з Римом, або подібно, як колись Візантія, старалася вщіпити серед нас ненависть до Риму і звести всіх в «общій катьолок» московського православ'я. На жаль, находились і в нашому народі одиниці, які помагали їй ту політику в Україні здійсняти. Наслідки їхньої орієнтації на Схід і на Північ, на своїх мнимих приятелів, віроломну Візантію і Москву, даються відчути в нашому церковному і політичному житті аж посьогодні. Грозу небезпеки зі Сходу і Півночі зрозумів, чи може вищим духом відчув король Данило і тодішні українські епископи. Зрозуміла її також незначна частина релігійних і політичних провідників українського народу в пізніших часах. І, щоб зберігти українську незалежність, духовість і культуру, вони шукали піддержки і захисту на Заході та находили їх у Христових Намісників в Римі.

Подібну ситуацію, як та, що була за часів короля Данила, переживаємо і ми сьогодні. Орди нового Джингісхана залляли нашу батьківщину. Частина нашого народу пішла на Захід шукати захисту й оборони своїх прав, а в перший мірі таки в Батька всіх християн — Римського Папи. Зайво доказувати, що ми той захист-оборону в нього найшли. Його оборона українців у Німеччині й полонених в Італії від насильної репатріяції, виступи в обороні нашої Церкви перед переслідуваннями зі сторони північного наїзника, щедра грошева і моральна допомога у вихованні нових наукових кадрів і піддержка та збереження нашої духовости і культури тут на вигнанні, кожному з нас відомі.

Сьогодні більше, як колинебудь перед тим, нам треба підчеркнути наші зв'язки і тяготіння до Заходу в теперішньому і минулому. Слід нам також подбати, щоб ці зв'язки ще більше затіснились в майбутньому. Велика і важна роля в наближуванні українського народу (України) до Заходу лежить на обох наших Церквах. Слід отже і нашим церковним чинникам зревідувати своє наставлення до Заходу, а іменно до Апостольського Престолу в Римі, та бодай підготовити спільно грунт до майбутнього об'єднання українського народу також в одній Церкві і під проводом одного Пастиря.

І-в

НАЙКРАЩІ ГОДИНИ ОДНОГО ПРОФЕСОРА

Християнська любов, практикована в Христовому дусі, є тим одиноким сонцем, що кидає лучі радости в темряву сьогоднішнього світу; вона потішає людей і переносить їх в атмосферу неба.

Англійський письменник Г. К. Ч. оповідає про те, як він стрінув одного багатого професора педагогії, який вертався з подорожі довкола світу. «Де ви, професоре, провели найкращі години цієї Вашої подорожі?» — запитався його письменник. — «В Мюнхені, в шпиталі, підчас мого лікування на тиф», — відповів той. «Як це?! Хіба ж побут у шпиталі ви вважаєте за найкраще проведений час?» — питався дальше письменник. — «Так. Мене доглядала там сестра-жалібниця і я ніколи не забуду її милосердя і її терпеливости супроти мене і супроти інших хворих. Я був для неї незнаним чужинцем; вона мала під своєю опікою багато інших хворих, а однак впродовж вісім тижнів мого побуту в шпиталі, я не завважив на її обличчі навіть найменшого знаку неохоти, невдоволення або поденервування на своїх пацієнтів. Я почувався там, як у раю». Автор закінчує своє оповідання словами: «Цей чоловік, який міг би видати тисячі фунтів денно для своєї приємности, сповідається-признає, що зажив райської радости в шпиталі. О, яка велика сила християнської любови і милосердя!»

СТОРІНКА СВІТСЬКОГО АПОСТОЛЬСТВА

Світське Апостольство

В чч. 2 і 5 «Нашої Церкви» ми з'ясували коротко завдання світських людей в Церкві та ціль організації Світського Апостольства (Католицької Акції). Сьогодні починаємо низку порад, що мають на меті дати читачам «Нашої Церкви» ширше поняття про завдання світських людей в житті Церкви і заохотити їх до діяння в рядах організації Світського Апостольства. — Ред.

Після повороту жидів з Вавилонської неволі, не лише священики й левіти, але й цілий ізраїльський нарід, всі працювали ревно над відбудовою ерусалимської святині й мурів міста. Одночасно завсіди були готові дати збройну відсіч ворогам: «І кожний, хто будував, мав свій меч прив'язаний коло свого стану, й так вони будували» (Книга Ездри, 4, 18). Підчас миру таке поготівля зайве, однак в часі війни воно конечне.

Подібно й сьогодні Церква Христова стоїть у боротьбі. Сьогодні два царства стали проти себе: Царство Боже — Христова Церква з одного і царство сатани — безбожний комунизм і большевицький імперіялізм з другого боку. Досі то Царство Боже потерпіло й ще терпить криваві рани й руїну в різних країнах світу. В кривавий спосіб розправилися визнавці антихриста з передовими стійками Царства Божого в нашій Батьківщині. Христові воїни вкрили побоєвище в Мадярщині, Чехії, Словаччині, Польщі, Болгарії, Китаю... П'яний від тимчасових успіхів сатана, приготовляється до ще більшої кривавої розправи з Царством Христа. І, хоч Царство Боже непереможне, бо воно основане на скалі — Намісникові Христовім (бо звісно є, що «де Петро — там Церква»), то однак вже Папа Пій XI доглянув велику небезпеку, в якій найшовся Христовий Корабель — Церква і закликав: «Церква Христова в небезпеці!»

На голос Папи відгукнулася спочатку маленька горстка активістів, ревних і свідомих католиків. Вони згуртувалися під знаком хреста й під проводом духовників, благословлені найвищою церковною владою, і готові доложити навіть найбільших зусиль і жертв, щоб лиш причинитися до перемоги Царства Божого на землі. Ця горстка активістів-пробоєвиків, готових навіть умерти за Христа і Його св. Церкву, розвинулася досьогодні у велику і сильну Організацію Світського Апостоляту, або Католицької Акції.

1. **Подвійне Апостольство.** В Христовій Церкві є два роди апостольської праці: **урядова** — це праця слуг Божих, священиків і єпископів й **позаурядова**, або **допоміжна**, це праця світських людей, різного віку, статей і станів, які здійснюють цю працю публічно, або приватно, спільно з іншими, або індивідуально — поодиноко в своєму середовищі.

Кожний католик повинен бути апостолом доброго прикладу й точного придержування засад католицької віри. Що до світського апостольства, то треба сказати, що це є добровільна, зорганізована акція світських людей, які хочуть слухати слів Христа: «Я приніс вогонь» і хочуть співпрацювати з церковною ієрархією, щоб той вогонь розгорівся в душах усіх людей, а зокрема серед їхнього найближчого середовища.

„Хто бідному дає, тому Бог віддає..."

Директор Інституту св. Й. Коттоленґо в Торіно (Італія), опинився в скрутному фінансовому положенні. Одного вечора вертається він до Інституту від хворого. Вулиці міста були майже пусті. Нараз один з рідких прохожих наблизився до нього. Був це обдертий жебрак. Він наблизився до священика і запитав: «Отче, не могли б ви подарувати мені пару черевиків?» Священик поглянув на завинені в ганчірки босі ноги жебрака, кинув оком довкруги, чи хтось не приглядається йому, потім скорим рухом зняв з ніг черевики і подарував убогому та, не чекаючи на подяку, пішов своєю дорогою домів.

Вранці другого дня прибув до Інституту один місцевий багатий фабрикант і просив побачення в директора. Цей здивувався, побачивши знаного зі своєї скупости багатія вперше у своїм Інституті. По короткій гутірці він витягнув з течки запечатану коверту, подав священикові й додав: «Це маленька винагорода за черевики вчорашнього вечора». Потім він скоро відійшов. В коверті було 300 тисяч італійських лір і таке письмо: «Приглядаючись вчора незамітно зворушливій сцені священика, який віддав свої черевики жебракові, бажаю заплатити за них маленькою жертвою на Інститут».

Інститут св. Йосифа Коттоленґо, або т. зв. «Малий дім Божого Провидіння» — це найбільший харитативний осередок на землі. В цьому домі, чи радше в малому місті Божого Провидіння, живе понад 10 тисяч різних калік, яких обслуговує три тисячі сестер-монахинь. Це місто не має жодних доходів ні фондів, та згідно з бажанням основника живе виключно з милостині, що її для хворих і калік присилають католики і некатолики з цілого світу. Цікаве й дивне в цьому Інституті також і те, що сестри-монахині не сміють вийти з дому по обіцяний дарунок, хоч і як дорогий він не був би. Однак тисячі їхніх пацієнтів-калік ніразу через це не були голодні ані невдягнуті. Щодня пошта привозить туди тисячі харчевих пакунків та грошевих пожертв з різних країн світу. Боже Провидіння опікується ними.

подав Л. І.

Християнський нарід

Русь-Україна між Римом і Византією в XI і XII ст.

В попередній статті (ч. 5 «Н. Ц.») говорилось про хрищення України за Володимира Великого 988 р. З цього треба нагадати найважніші речі: Християнська Церква постала в Україні 988 року і була в єдності з Римом. На це є багато доказів:

1. тісні взаємини Володимира з Римом, при відсутности таких взаємин з Византією;

2. в давній Україні не любили Византії за те, що вона постійно втручалась у внутрішні справи Русі, перешкоджувала її сконсолідуватись і навіть нацьковувала на неї кочові народи;

3. за Ярослава Мудрого папа, на його прохання, вислав до Києва болгарина Олексія, архієпископа;

4. київські володарі були посвоячені майже з усіми королівськими родами в Европі. Всі ці роди були в єдності з Римом. Немає ніде в історичних джерелах сліду, щоб Рим з того приводу мав застереження, а це значить, що і київська династія була в єдності з Римом;

5. в 1091 р. з ініціятиви Риму заведено в Україні свято «теплого Миколи». Проти цього свята Византія протестувала (в попередному числі помилково написано «не протестувала»), проте воно збереглось в Україні до нових часів;

6. українських святих Бориса і Гліба довго не хотіли визнати святими в Византії, коли на Заході в Католицькій Церкві їх почитали. Також в Україні почитали західніх святих;

7. коли патріярх Керулярій спричинив розкол Церкви, Україна не станула по його стороні. На документі Керулярія в справі зірвання Византії з Римом, немає підпису київського митрополита.

Все це тверді історичні факти, яких ніяк не можна заперечити.

Вони, і багато інших, свідчать про безперервні зв'язки Києва з Римом за Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Ці зв'язки піддержувались і пізніше.

В 1075 році (20 років по византійській схизмі Керулярія!) великий князь київський Із'яслав післав до Риму свого сина, який в імені батька зложив заяву вірности Апостольському Престолові і віддав Україну під опіку Наслідників св. Апостола Петра — Римських Папів. Від Папи Із'яслав отримав Київську державу, Русь, як дар св. Петра. Згідно з тодішніми поглядами про суверенність держави, це означало визнання суверенности української держави з боку найвищого церковного й політичного авторитету в тодішньому світі, Наслідника св. Петра, Христового Намісника. Одночасно це була політична демонстрація проти Византії, яка не визнавала суверенности Київської Держави. З листа ж Папи Григорія VII до Із'яслава з дня 17 квітня 1075 р. виходить, що Папа надав Із'яславові титул «апостольського короля», не роблячи при цьому ніякого натяку про відділення — (розкол) Української Церкви з Римом, хоч уже від 20-ти літ тривала византійська схизма Керулярія. Це значить, що Україна була тоді в церковній єдності з Римом, бо Папа не давав таких титулів некатолицьким володарям.

В 1085 і 1091 роках приїздили з Риму від Папи посли до Києва. Перший раз Папа просив київського митрополита про поміч і співпрацю в справі з'єднання Церков; другий раз папський посол приніс до Києва мощі святих.

Отже маємо досить незаперечних доказів, що столиця України й українська Церква були впродовж цілого XI століття в єдності з Апостольською Столицею в Римі. Деяких істориків впроводив у блуд той факт, що Київ не порвав зв'язків з Византією в справах церковних, і що переважно звідтам приходили кандидати на київських митрополитів. Це тільки з сьогоднішнього становища виглядає суперечне. Тоді так не було.

Знаємо вже, що після першого церковного конфлікту, який викликав Фотій, швидко знов настала єдність між Византією і Римом. Так було і після розколу, спричиненого патріярхом Михайлом Керулярієм (1054). В східній Церкві вважали, що це особиста справа Керулярія. Інші патріярхи Сходу, а навіть і византійська Церква і частина народу не зараз пішли за патріярхом Михай-

Підстави подружнього щастя

Головні підстави подружнього щастя це в першій мірі любов, вірність і чесність та послух подружній, що їх при шлюбі наречені торжественно обіцяють взаїмно дотримати. Недодержання цих приречень, або хочби одного з них, захитує правдиве призначення родини, а подругів робить нещасливими. Щоб пригадати жонатим їхні шлюбні зобов'язання, а нежонатим представити їхню вагу, згадуємо нижче коротко про ці передумови подружнього щастя.

Любов. Зв'язком між подругами, духовою силою, що єдина може їх вдержати в єдності на ціле життя, це взаємна любов між ними. Любов'ю починається подружжя, любов'ю воно вдержується. Бо в подружньому житті подруги входять із собою в найінтимніші зносини, які охоплюють усі їхні справи. Такий стан може вдержатися тільки на взаємній пошані, довір'ю й любові.

Правдива ж пошана й любов мусить спертись не так на змислових нахилах одного подруга до другого, але на духових прикметах подругів. Порядок, що його треба задержати при виборі дружини, повинен бути такий: передусім слід звертати увагу на чесноти — побожність, праведність, опісля, на шляхетність характеру, на прикмети духа, а щойно на останньому місці звертати увагу на прикмети тіла та на чисто зовнішні добра, цебто маєтковий стан і родове походження. Так судить здорова второпність і увага на майбутнє. Одначе, люди звичайно перевертають цей порядок, а наслідок того такий, що після першої любови, яка спалахкотить у весільному торжестві, наступає смуток, пригноблення, а то й суперечка і ненависть у довгому подружньому житті.

Тому любов, яку собі присягають подруги, має перевищувати не тільки змислові нахили, але вона має бути особлива, свята, чиста, шляхетніша від змислової. Подружня любов має бути чинна, оперта не тільки на солодких словах, але перш за все на ділах. Вона має проявлятися у взаємній помочі, яка є дальшою ціллю подружжя. А ця поміч має бути спрямована не тільки на потреби матеріяльні, але, і то в першу чергу, на потреби духа: взаємний добрий приклад, плекання релігійного життя, поступ у духовому розвитку і т. п.

Вірність і чесність подружжя. Подружній контракт, що дає подружні права виключно тільки подругам, вимагає взаємної вірности. А ця вірність є тим конечніша, що християнське подружжя виключає многоженство і не дозволяє чоловікові мати більше жінок, ані жінці мати більше чоловіків; допускає до подружнього життя тільки одного чоловіка з одною жінкою. Тому подружжя мусить бути тим сильніше зберігане з обидвох сторін.

Переступлення подружньої вірности (перелюб) нарушує не тільки подружню чистоту, але і справедливість. Бо подруги не мають виключного права до свого тіла, а право спільне. Отже, хто приставав би з третьою особою по-подружньому, той нарушував би право, яке подруги мають до свого тіла. Це значить, до гріхів проти нечистоти додавав би ще гріх проти справедливости. Того подругам не вільно робити навіть за спільною згодою.

Тому, наша релігія виключає всяку можливість, щоб подруги могли приставати по-подружньому з особою, що є поза подружжям. Не лише діла, але навіть погляди і бажання, противні подружжю, противляться виразному законові Божому. Між десятьма Божими заповідями, нарівні поставлена заповідь шоста «не чужоложж», як і дев'ята «не пожадай жінки свого ближнього». А Христос торжественно проголосив: «А я кажу вам, що кожний, хто споглянe на жінку, пожадаючи її, той вчинив перелюб із нею у своєму серці» (Мат. 5, 28).

Послух. У шлюбній присязі наречена робить одно приречення більше, як наречений: «і обіцяю тобі ... послух подружній». Це приречення висловлює порядок між чоловіком і жінкою в родині. Цей порядок устійнений вже самим природним правом. Св. Апостол Павло показує скріплення цього порядку в прикладі Христа: «чоловік — голова жінки, як і Христос — голова Церкви» (Єф. 5, 23).

Через першість чоловіка в родині, жінка не стає його невільницею, але вона йому підчинена для добра родини і її керми. Гідність жінки тим не зменшена, ані її підчинення чоловікові не понижає її, бо вона остає матір'ю в родині, остає її душею й серцем. Коли чоловік має примат заряду, то жінка має примат любови. З того слідкує, що за природним і Божим правом неможлива є така еманципація жінки, щоб вона була вповні вийнята з-під власти чоловіка в родині.

М. В.

Смерть на дорогах

В Англії гине на дорогах пересічно 13-15 людей кожного дня. В липні 1952 р. було 22 836 нещасних випадків; з того 424 убитих, 5 604 важко й 16 808 легше поранених. В першій половині цього року число поранених на дорогах є на 8 000 більше, ніж у тім самім часі в минулому році, а вбитих на 200 більше.

Для докладнішого унаглядлення подаємо такі порівняльні числа: в червні 1952 р. було 20 610 випадків, в тому 411 вбитих; з цього числа: наколесників 4 958 (56 вбитих); пішоходів 4 908 (152 вбитих); мотоциклістів і мотоциклевих пасажирів 4 814 (122 вбитих); пасажирів в автах 4 081 (58 вбитих); шоферів 1 838 (33 вбитих).

З цього для нас така наука: йдемо, чи їдемо, ми повинні пам'ятати на Бога й бути завсіди приготованими на Його справедливий, невідкличний суд.

лом. Як у Києві, так і взагалі в тодішньому світі не думали, що з того може розвинутись віковий розрив в лоні одної Церкви. І справді, навіть по смерті Керулярія між Сходом і Заходом вдержувалися релігійні, та політичні й торговельні зв'язки, а Папа ще якийсь час мав свого посла в Візантії. Тому зі становища Києва не було ніякої суперечности в тому, що зберігаючи лояльність супроти Риму і єдність Церкви, втримували одночасно зв'язки з царгородським патріярхатом.

Справи почали ускладнюватися щойно в ході XII століття. Прірва між Візантією і Римом зростала, хоч двічі в тому часі заключали акти згоди і церковної єдности (1139 і 1179). Україна стала тереном релігійної боротьби. Візантія робила все можливе, щоб не стратити впливу в Україні — у великому й багатому краю. В Києві змагались з собою два табори: табір, що орієнтувався на Візантію (партія візантійська), і партія національна. Противники візантійської орієнтації змагали до політичної і церковної незалежности від Візантії і воліли моральну зверхність далекого Риму, ніж реальну, політичну й церковну залежність від сусідньої Візантії.

Одним з яскравих проявів тієї боротьби є вибір українського черця Клима Смолятича на київський митрополичий престіл. В 1146 році вел. князь Із'яслав II, по смерті митрополита-грека, не хотів прийняти кандидата з Візантії. Він зібрав у Києві Собор українських єпископів. Собор вибрав митрополитом побожного і вченого черця Клима Смолятича. Найбільш характеристичне в цьому те, що вибраного митрополита-українця благословили дотиком мощів св. Климентія. Климетій був четвертим з черги наслідником св. Апостола Петра на римськім престолі. Він помер, як в'язень-засланець на українській землі, над берегом Чорного Моря. Мощі св. Климентія зберігались у Києві у великій пошані в Десятинній церкві. Все це, а головно акт благословення митрополита мощами Папи-мученика, наявно свідчить, як українська ієрархія ставилась до Апостольського Престолу в Римі. Але суздальський князь (по сьогоднішньому московський), Юрій Довгорукий, не визнав Клима митрополитом над своїми єпископами. (В тому часі ціла Русь-Україна і сьогоднішня Московщина під оглядом церковної адміністрації належали до київської митрополії). Здобувши Київ 1149 року, він зараз же прогнав митрополита Клима, українця, а наставив грека, Константина, вірного вислужника інтересів візантійських і суздальсько-московських в Україні. Із'яслав робив ще довго заходи, щоб привернути Климові київський престіл; але візантійська партія, підтримувана суздальською політикою, перемогла. І Із'яслав вкінці мусів з тим погодитися.

В 2-ій половині XII століття частина русько-українських князівств ще зберігала єдність з Римом, частина відпала. Бували випадки, що князі самі, а навіть київські митрополити шукали єдности з Римом. В цім хитанні між Римом і Візантією треба вказати на деякі характеристичні факти:

Княжна Евфрозина з Полоцька (на Білорусі) була фундаторкою й ігуменею манастиря в Полоцьку (XII стол.). Вона з іншими прочанами з Білоруси й України відбула паломництво до св. Землі в такому часі, коли візантійська Церква була проти того, бо Єрусалим був під владою західньо-европейських хрестоносців. Там вона й залишилась до смерти. Друга княжна з Полоцька, Параскевія ігуменя того ж самого манастиря, сто років пізніше пішла на прощу до Риму до гробів св. Петра і Павла. В Римі вона зісталась до кінця життя. Папа Григорій проголосив її святою (1273 р.).

В Києві продовж довгого часу католицькі черці латинського обряду, ірляндські Бенедектини, мали свій манастир. І були в Києві аж до татарського нападу. Кілька разів з'являлися в Києві західньо-европейські черці-католики, просити милостиню на церкву, чи манастир. Князь Роман дав 1205 р. поважнішу суму грошей на католицький манастир Бенедиктів у Ерфурті. Все це вказує, що: 1) в Україні не було релігійного фанатизму, ані ненависти до «латинян», 2) вона втримувала з Заходом і з Римом добрі зв'язки, 3) на Заході вважали Україну в єдності з Апостольським Престолом.

Відчуження України від Риму приходило постепенно. Його вщіплювали в Україні присилані з Візантії грецькі ми-

(Далі на 4. стор.)

Наша Церква у Великобританії

(Продовження з ч. 4)

З весною 1949 р. на терені В. Британії постає окремий Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора. Досі душпастирства у В. Британії входили в склад такого ж Ген. Вікаріяту у Франції. Генеральним Вікарієм Ап. Візитатора в тому часі був о. мітрат Яків Перрідон в Парижі. Його заступником у В. Британії був о. Йосафат Жан ЧСВВ. За його ревну працю для добра Української Католицької Церкви Преосв. Апостольський Візитатор іменував його деканом в квітні 1949 р.

Першим Генеральним Вікарієм Апостольського Візитатора, Єпископа Івана Бучка на цьому терені став о. д-р Володимир Маланчук, редемпторист, кол. професор богословії в Українській Духовній Семінарії в Кюлемборзі (Голляндія). З Німеччини прибуло декілька духовників: о. радник Дам'ян Лопатинський, о. декан Юстин Гірняк, о. Василь Паславський, о. Ярема Гаврилюк та о. Микола Габак; з Голляндії прибули: о. Роман Музичка та о. Юрій Сполітакевич. Всі вони скоро включилися в душпастирську працю на цьому терені при існуючих вже душпастирських станицях, як помічники душпастирів, або самі організували нові станиці.

В міжчасі, невтомний та енергійний, перший основоположник-організатор церковного життя у В. Британії — о. декан Й. Жан був відкликаний властями Василіянського Чину до інших діл і виїхав до Канади в літі 1949 року. Вслід за ним виїхав туди о. С. Годис, а до Америки: о. декан Ю. Гірняк та о. радник Д. Лопатинський, який згодом там помер.

На весну 1950 року прибули до Англії два молоді священики, а саме: о. Іван Гасяк з Риму й о. Петро Лісовський з Голляндії. При кінці того ж року дотеперішній Ген. Вікарій — о. д-р В. Маланчук виїхав до Канади. Новим Генеральним Вікарієм Ап. Візитатора у В. Британії став о. мітрат Александер Малиновський, дотеперішній ректор згаданої вже Духовної Семінарії в Кюлемборзі, а в роках 1941-45 Апостольський Адміністратор Лемківщини. Обов'язки секретаря Ген. Вікаріяту з титулом радника Ап. Візитатора сповняв о. д-р Петро Дячишин. Після нього обов'язки канцлера перебрав о. Михайло Ратушинський, кол. душпастир м. Брадфорду.

В місяці лютім 1952 року о. д-р П. Дячишин та о. Ю. Сполітакевич виїхали на душпастирську працю до Австралії, а о. Р. Музичка до Канади. В березні того ж року приїхали з Риму: о. Іван Шевців та о. Микола Матичак, що стали душпастирями округи Лондон — перший, округи Ковентри — другий. В січні 1953 року ряди душпастирів у В. Британії змаліли внаслідок ненадійної смерти бл. п. о. радника Емануїла Кордуби, а в квітні того ж року в наслідок виїзду до Канади о. С. Колянківського. В вересні 1953 року вони знову поповнились з приїздом о. д-ра Антона Михальського з Риму.

Само собою розуміється, що підчас частих перемін на душпастирських станицях, а також при переході вірних з таборів, чи сільського господарства до міст і на працю у фабриках, копальнях, цегольнях і т. п., годі надіятись на якісь надзвичайні здобутки на релігійному полі. Та все ж таки здобутки були. Ми вже згадували на сторінках «Нашої Церкви» (ч. 4) про те, що більші церковні громади, як Единбурґ, Брадфорд, Манчестер, Рочдейль, Ноттінґгам і інші, придбали власні церковні доми, або причинились до купівлі домів, що стали власністю СУБ-у. До здобутків треба зачислити й те, що в Ювілейному Році 1950 їздило до Риму паломництво, зложене з 12-ти осіб, а в 1952 році на Євхаристійний Конгрес у Барцельоні (Еспанія) — 6 осіб. В часі Великого Посту торік і цього року у більших церковних громадах, як Брадфорд, Манчестер, Рочдейль, Болтон та інших відбулися духовні вправи, в яких брало участь велике число вірних. На окрему увагу заслуговує зорганізування Конґресу Світського Апостольства, що відбувся в Манчестері в днях 14-15 липня 1951 року під кличем: «Ми хочемо Бога!».

В загальному, наші вірні на терені В. Британії мають задовільну душпастирську обслугу з боку своїх священиків. Сьогодні вже немає осередку, що його бодай раз у рік не відвідав би дотичний о. душпастир; а треба взяти до уваги, що деякі з них мають до обслуги по 30, а то й 50 і більше таких осередків. Прикре те, що серед вірних є такі, які не завсіди розуміють і доцінюють виснажуючу працю своїх подорожуючих душпастирів. Такі люди своєю байдужністю до справ релігії часто самі стають причиною свого морального нидіння.

(—)

Християнський нарід

(Закінчення з 3. стор.)

трополити і грецьке духовенство, яке ішло в Україну за наживою і для ведення політики в користь Візантії. Ці греки принесли в Україну також незнані там досі поверховні полемічні твори й пропаґанду проти «латинян», (Західньої Католицької Церкви), перекладали їх на старославянську мову і в формі памфлетів кормили український нарід. Самі ж українці не скоро приложили рук до цього. Навпаки, українські митрополити і письменники придержувалися науки св. Отців про Католицьку Церкву. Напр. у своїм "Слові о законі і благодаті" український митрополит Іларіон (1051—1054) не сумнівається про правдивість Римської Католицької Церкви навіть у такім розбіжнім вченні між Східньою і Західньою Церквами, як вчення про походження Св. Духа.

Точної дати, коли Україна вповні зірвала з Римом встановити не можна. На це бракує історичних фактів і доказів. Навпаки, можна заключати, що такого повного роздору з Римом не було. Головними ж причинами відчуження України від Риму, крім вичислених вище, треба також вважати причини політичні, як: поділ Русі-України на окремі князівства та візантійський, або московський протиримський вплив у них; напад монголів на Україну, а також відмова західніх католицьких володарів (не папів!) помогти українським князям в боротьбі з ордами степових кочовиків.

З життя церковних громад

Релігійна маніфестація у Сток-он-Трент

В рамцях організованої акції проломлювання мовчанки в західньому світі про переслідування нашої Церкви і Батьківщини з боку Москви, українські церковні громади у Вулвергемптон, Ковентри і Сток-он-Трент перевели ряд релігійно-національних маніфестацій в цих містах. Вони протестували публічно проти жорстоких, нелюдських переслідувань Української Католицької Церкви та старалися освідомити англійське довкілля про ту страшну Голготу, що її зараз переживає наша Церква і ввесь український нарід під большевицьким ярмом.

Згадані маніфестації відбулись в такому порядку: у Вулвергемптон — 24 травня, у Ковентри — 8 серпня і в Сток-он-Трент 25 жовтня ц. р. Маніфестаційні походи вулицями міста, протестаційні віча і святочні академії звичайно попереджували торжественні Богослуження в церквах. Учасники молили Бога і Пречисту Діву, щоб отворились тюрми і розірвались кайдани, в яких закована наша Церква і Батьківщина. Англійські місцеві католики зо зрозумінням ставились до наших протестів і часто брали в них активну участь.

Наслідком тих і подібних релігійних маніфестацій, що відбулись також в інших церковних осередках у В. Британії, мовчанку справді частинно проломано. Католицькі часописи «Юніверз» і «Таблет» інформували своїх читачів про згадані маніфестації, про їхню ціль і про жертви нашої Церкви. Також десятки англійців з різних країн світу, бо навіть з Мальти, Н. Зеляндії та Австралії звертались за т. зв. «Білою Книгою», щоб ще більше довідатись про перші жертви большевизму на наших землях.

Було б корисно, щоб подібні маніфестації відбулись усюди, де живуть українці. Українська еміґрація сьогодні являється речником нашої поневоленої Батьківщини перед вільним світом. Всі отже повинні вважати за свій релігійний і національний обов'язок так довго пригадувати вільному світові про злочини Москви на наших землях, поки Україна не стане вільною, соборною державою і сама про себе не заговорить через своїх правних представників.

Л. Г.

ХРОНІКА

Зміни в душпастирських станицях

Згідно з зарядженням ВПреосвященнішого Архиепископа Івана, Апостольського Візитатора, наступили такі зміни в душпастирських станицях:

Дотеперішній душпастир українців у Шкотії — о. Александер Маркевич — іменований душпастирем округи Ноттінґгам. Його помічником у душпастируванні в цій окрузі лишається о. Василь Паславський. Адреса обох отців:

25, Derby Rd., Nottingham

Новим душпастирем у Шкотії іменований о. Микола Матичак, дотеперішній душпастир округи Ковентри. Його нова адреса:

6, Mansionhouse, Edinburgh, 9

Душпастирем округи Ковентри іменований о. Микола Габак, а його помічником в цій окрузі іменований о. Петро Лісовський. Адреса о. М. Габака така:

16, Jones Ave., Alma Str., Wolverhampton

Отець д-р Антін Михальський іменований помічником душпастиря округи Лондон. Його адреса:

143, Saffron Hill, London, E. C. 1.

Отець д-р Іван Музичка іменований помічником душпастиря в Рочдейль. Його адреса:

15, Dowling Str., Rochdale, Lancs.

Два останні отці це новоприбулі з Риму доктори богослов'я.

Наша Церква

Ч. 6-7 (8-9) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», Серпень-вересень 1953
Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

„Єднаймося довкруги жертівника Господнього"

В ч. 2 «Нашої Церкви» ми вияснили, що таке жертва. Ми побачили також, що Богові належиться жертвоприношення. Така жертва для Бога у Новому Завіті це Служба Божа.

Сам Ісус Христос є жертвою у Службі Божій і її головним жертводавцем за посередництвом священика. З уваги на це Служба Божа має безконечну вартість. Попри те Служба Божа сповняє в найвищому ступені ще й чотири признаки жертви, а саме: пошани, вдячности, перепрошення і просьби. І не може бути величнішої пошани і прославлення Господа Бога, не може бути кращої подяки і більш задовільного надолуження-перепрошення Бога з боку людей, як жертва Служби Божої. Бо в Службі Божій сам Єдинородний Син Божий з нами і за нас у совершенний спосіб прославляє Бога; благодарить Йому за Його дари для нас; таїнственним повторенням своєї смерти надолужує Богові за наші гріхи; випрощує в Бога благословення і ласки для всіх, а зокрема для тих, за кого жертва Служби Божої приноситься.

Зі сказаного бачимо, яким великим і дорогоцінним скарбом є для нас жертва Служби Божої. Це також приводить нас до практичного заключення, що ми християни повинні цей наш скарб — Службу Божу — належно цінити, ним дорожити і його шанувати. Практичним же виявом цінення й пошани Служби Божої, це, безперечно, активна участь у ній, це значить — її набожне слухання, співання літургічних прошень і принимання св. Причастя.

Перші християни так високо цінили Службу Божу, що, як свідчать Діяння Апостольські (2, 46), вони щодня брали в ній участь і принимали св. Причастя. Також і сьогодні є багато християн, що слухають щоденно Службу Божу. Католицька Церква зобов'язує своїх вірних, які покінчили 7 років, щоб вони брали участь у Службі Божій щонеділі і щосвята. Від цього обов'язку може звільнити їх хіба якась дуже поважна перешкода, якась фізична або моральна неможливість, як напр., важка недуга, обов'язкова праця, військова служба, побут у тюрмі тощо.

В загальному наші вірні, свідомі величі Служби Божої, радо сповняють свій християнський обов'язок і часто беруть у ній участь. Однак не бракує і таких, що не освідомляють собі свого християнського завдання та обов'язку брати участь у Службі Божій і легковажать собі зарядження св. Церкви. Вони не відчувають потреби, щоб раз у тижні, а вже бодай тоді, коли мають нагоду, вислухати Службу Божу в рідному українському обряді, взяти в ній участь, віддати Богові поклін, подякувати Богові за добродійства, перепросити Його за свої гріхи й випросити собі Божої помочі та опіки на дальше життя. Вони забувають, що нехтуванням Служби Божої легковажать самого Христа і ставлять свою вигоду й лінивство понад наказ і заповідь св. Церкви та понад добро своєї душі.

Бувають наші еміґраційні осередки, де заледве половина вірних присутні на Службі Божій. Зараза релігійної байдужности вкрадається й у наше середовище. Вважаємо, що саме в занедбанні християнських обов'язків, а зокрема обов'язку слухання Служби Божої в неділі й свята, лежить корінь багатьох лих і повільного духового запустіння нашої еміґрації. Негайна протидія цьому і поворот до Господнього жертівника конечні! Тому взиваємо наших світських апостолів, членів Католицької Акції і старших громадян, щоб своїм прикладом і заохотою приґадували нашим братам їхній християнський обов'язок — часто й активно брати участь у Службі Божій — Божій Жертві!

Мусимо також усвідомити собі, що доки не згуртуємось і не об'єднаємось біля Божого жертівника і доки не почнемо хвалити Бога в чистоті серця й одними устами, доти важко, а то й неможливо буде нам об'єднатись і довкола «зеленого столика» та добитись там правдивих успіхів і Божого благословення.

І. Л-й

1954 – рік Марії

За інформаціями Ватиканських кіл Святіший Отець проголосить 1954 рік «Марійським Роком». В 1954 році припадає століття проголошення догми про Непорочне (т. зн. без гріха первородного) Зачаття Пречистої Діви Марії; догму проголосив Папа Пій IX у 1854 р. Хоч на наступний рік передбачені величаві релігійні торжества в столиці християнства, в Римі, то однак не буде він «надзвичайним Святим Роком», як це були роки 1929 і 1933. Наступний Святий Рік буде щойно рік 1975.

Цвіт України і краса...

Пізно вечером підходжу до Інвалідської оселі: там примістився пластовий табір. Серед вечірньої тиші долітають до мене слова молитви «Боже, вислухай благання!» Це пластова булава разом зі старшими юнаками і юначками гамірно проведений день кінчить молитвою до свого Творця. Зупиняюсь мов зачарований: не хочу моїм ходом сполохати ангелів, що несуть ці слова молитви ген високо, до Бога; а моя душа разом з пластовим хором доспіває «Боже, нам єдність подай!»...

Моє завдання подвійне: подати дітям, що зібрались тут з цілого острову В. Британії бодай елементарні правди християнської віри і приготовити їх до св. Сповіді та св. Причастя. В пластовій булаві зустрічаю повне зрозуміння й піддержку. «Бо український Пласт — пояснює мені пані д-р А. Герасимович комендантка табору — бажає виховати своїх членів не лише на добрих українських громадян, але й на добрих християн. До Пласту приймається лише віруючих юнаків і юначок, всеодно — католицького чи православного віровизнання». Про це практично свідчать числа: На 70 дітей в Оселі від 6 до 15 років, 34 належать до католицького, а 36 до православного віровизнання. Згідно з пластовими звичаями діти поділені після віку на 4 групи: найменші 6—7 літ це «зайчики» — хлопці і «дзвіночки» — дівчата; 7—10 літ це «отроки» — хлопці і «незабудьки» — дівчата. Всім їм треба присвятити багато уваги, вони дають пластовій булаві чи не найбільше клопотів і ставлять найбільше вимог; булава мусить заступити їм дбайливу маму і заспокоїти усі їх бажання. І справді треба подивляти цю жертвенність і відданість пластових «сестричок» — це провідниці окремих гуртків, що сповняють важку ролю мами: вбирають, миють, заплітають кіски, годують, навчають... Дальші групи новаків і новачок (10—12 літ) і юнаків та юначок ведуть більш самостійне життя під шат-

(Далі на 2. стор.)

Цвіт України і краса...

(Докінчення з 1-ої стор.)

рами і гартуються до життєвих трудів.

Навчання переводжу окремо з групою хлопців і дівчат. Бачу між ними багато торічних личок, немало є і нових. Питаюсь, хто в яку школу ходить. Виявилось, що заледве 16 католицьких дітей ходить до католицьких шкіл і вчаться там католицької релігії. Всі інші, або взагалі не ходять до школи, або ходять до державних шкіл, де навчання релігії взагалі немає; або ходять до протестантських шкіл. Четверо дітей не знає ніякої молитви, крім знаку хреста. Заледве двох з-поміж юнаків знали вичислити 10 Заповідей Божих і то в чужій мові. Але можна було також стрінутись з подивугідним знанням релігії у багатьох дітей, яке вони завдячують своїм побожним батькам.

Коли взяти до уваги умовини життя українців у В. Британії та тимчасову неможливість мати рідну українську школу, де могли б оформляти душу українських дітей на взір Небесного Учителя, то сьогоднішній стан їхньої релігійної й національної свідомости можна вважати задовільним. Однак мусимо пам'ятати, що заледве 5% українських дітей з В. Британії мали змогу відсвіжити своє національне й релігійне обличчя. Більша ж частина українських дітей в цій країні на такій дорозі, що веде до втрати національної й релігійної свідомости. Першою з таких доріг до втрати молодого українського цвіту в користь чужих — це мова. Діти швидко приймають мову свого довкілля й це природний прояв життя в чужому середовищі. Але згідно з Божими і людськими правами вони повинні рівно ж добре знати мову своїх батьків. І це обов'язок батьків їм у цьому помогти. На жаль, бувають батьки, які не розуміють цього обов'язку. Самі не розуміють добре поанглійському, а помимо цього тільки в цій мові до них звертаються. Це фальшивий шлях. Діти повинні привикнути, що з батьками й взагалі українцями треба говорити по-українському, а з іншими по-англійському.

Фальшиве також поступування таких батьків, які вчать своїх дітей спершу виключно по-англійському, бо по-свойому, мовляв, дитина ще вспіє навчитися. Такий шлях веде до того, як свідчать факти, що батько або мати вже сьогодні не розуміє, чого дитина від них хоче; а що ж буде з наукою української мови? Найважніше отже завдання українських батьків це перш усього навчити й виховати дітей по-українському, бо по-англійському дитина достаточно й скоро навчиться в школі, чи між дітьми. Інакше, самі батьки докладають рук до того, що стратять зв'язок з дітьми. Практика української еміграції в Канаді, ЗДА, Арґентині й в інших країнах свідчить про це!

Щоб запобігти цьому, батьки, якщо вони обоє українці, повинні звертатися один до одного і до дітей виключно в українській мові і дбати пильно, щоб їхні діти між собою цією мовою говорили. Коли ж одно з батьків неукраїнець (-ка), тоді обов'язково треба подбати для своїх дітей про товариство українських дітей, а вже принайменше не занедбувати нагоди раз у рік післати дитину до дитячої оселі або пластового табору.

Друга, неменш важна справа — це релігійне виховання. Першими виховниками дітей також і в цій ділянці повинні бути батьки. Народна приповідка: «Який батько, такий син» — найкраще здійснюється, якщо мова про релігійне виховання дітей. В першій мірі треба доброго прикладу батьків. Бо й справді, як може мама, або тато заохочувати дитину до молитви, якщо вони самі рідко моляться? Коли ж батьки не вміють, або не мають змоги особисто дати своїм дітям відповідне релігійне знання, тоді треба післати дитину до місцевої католицької школи. Місцеві англійські католики радо нам у цьому поможуть. Однак батьки й тут повинні вважати на те, щоб діти любили і практикували свій український обряд і любили свою Церкву. Батьки і матері! Якщо хочете мати потіху з ваших дітей на старші літа і виховати Україні добрих громадян, то не забувайте вкласти сьогодні в душу ваших дітей зерно любови Бога, Його Пречистої Матері і Святих. Своїм прикладом навчіть їх шанувати Заповіді Божі, бо одна з них приказує шанувати і вас! Релігія це найцінніший скарб, що його сьогодні вложите в душу ваших дітей безкоштовно. Цей скарб на старість вернеться вам сторицею!

У зв'язку з постійним приростом дітей, перед Церквою і світськими організаціями на цьому терені виринає велика проблема їхнього виховання. З уваги на питомі трудноці тутешньої еміґрації, важко буде розв'язати цю проблему вповні. Вважаємо однак, що багато дечого можна в цій ділянці зробити негайно, а саме: В кожній церковній громаді, де є кілька шкільних українських дітей, можна б подбати про створення т. зв. четвергової, недільної чи подібної одноденної, чи хоч двогодинної школи, де наші діти по науці в англійських школах, могли б набрати бодай частинного релігійного й національного освідомлення. Слід вже сьогодні застановитись над тим, щоб вповні зберегти нашу молодь і виховати її в рідній школі. Значить, слід застановитися над набуттям відповідного будинку враз з малою площею (може бути десь поза містом, у доступному місці), подбати про відповідно кваліфікований учительський персонал, виєднати від уряду потрібні дозволи і почати чисто українську приватну школу. Це завдання повинна перевести Церква разом з нашими світськими організаціями. Тут необхідна щира співпраця, вирозуміння й моральна та грошева підтримка з боку всього українського громадянства на цьому терені. Наша еміґрація у В. Британії має за собою вже багато великих здобутків. Віримо свято, що при добрій волі й жертвенності усіх можна буде і це досягти. Щасти Боже!

о. Іван Шевців

Ми були в Люрді

Подих батьківщини

21 липня, ц. р. група 26 осіб, в тому 3 священики, помчали раннім поїздом зі станції Вікторія в Лондоні до Нюгейвен, а звідтам через Діеп, Париж і Бордо до Люрд. Це українські паломники з В. Британії, вірні традиціям з Рідних Земель, пішли на прощу зложити поклін своїй Небесній Матері в Люрд.

Ми переїхали спокійне море, вийшли на континент. Переїжджаємо майже цілу Францію впоперек, з короткою зупинкою в Парижі; звідтам їдемо разом з українськими прочанами з Франції. Мов на фільмовому екрані з'являються перед нами і зникають французькі села і міста. Запущені ліси і пільні дороги, вкриті курявою, це контраст до того, що ми привикли бачити в Англії. Нові картини переносять нашу уяву далеко на рідну Батьківщину. На згадку про золоті українські лани, що сьогодні саме під серпом, у декого заблистіли сльози в очах і ми потонули в споминах. З хвилинної задуми виривають нас зупинки поїзду та жваві й крикливі — в порівнянні до флеґматичних англійців — французи. Проїхавши так цілу добу, раннім ранком добиваємося до нашої мети — Люрд.

В Люрді

На залізничім двірці ждали нас автобуси і завезли до першоякісних готелів, де ми в кількох хвилинах причепурились і, не гаючи часу пішли, хто поклонитись Пречистій, хто вислухати Службу Божу, а хто оглянути місто. Вернулись около 1-ої год., щоб спробувати смачного французького обіду і вина. Коротко після обіду ми взяли участь у процесії з Найсвятішими Тайнами. Українська група в числі 220 вірних, 15 священиків і 5 черниць, очолена хрестом, таблицею «Україна» і прапорами, сьогодні на переді походу. За нами у кілометровій колоні тисячі прочан з цілого світу. А поміж нами всіми Небесний Гість, Цар Слави, Євхаристійний Ісус. Під кінець процесії Його підносять у багатім остензоріюм і Він благословить сотки тяжко хворих, що лежать довкола площі на ліжках і візках, очікуючи чуда. І хоч Він не зволив зробити його сьогодні, проте, здається, вони відходять з площі з більшим душевним спокоєм, як мали його перед тим.

Аве, Марія!

Хоч ми втомлені довгою подорожжю, однак ні один з нас не тратить нагоди взяти участь у процесії зі свічками в 9 годині вечора. Це незабутнє пережиття. Як перед тим у процесії з Найсвятішими Тайнами, так і тепер понад 20.000 людей; всі зі свічками в руках, порушуються в поході, співаючи кільканадесятьстрічкову пісню до Люрдської Богоматері, що закінчується рефреном Аве, Аве, Аве, Марія!

Пісня вливається до серця і ви не счулись, як всіми вібраціями вашої душі й тіла співаєте це містерійне, ангельське Аве! Тисячна маса свічок — це море світла; процесія робить на вас враження якогось позагробового походу душ. На ділі ж це найкраще свідоцтво братерства і рівности всіх людей: тут вони в обличчі Вічности і Світла (на тлі ночі) всі однакові — дрібонькі, згасаючі світла.

Мати Божа з Люрд, спаси Україну!

Повні вражінь першого дня прощі пізно ввечорі кладемось на спочинок. Та мало хто спав тієї ночі...

Ранком, в четвер, 23 липня, ми всі знову на ногах. З Парижу приїхав Високопреосвященніший Архиєпископ Кир Іван. Прибув, щоб разом зі своїм духовним стадом зложити поклін Пречистій; щоб просити в Неї опіки над українським народом і Церквою у цих хвилинах скорби. Точно в год. 9 ранку Владика в асисті 6 священиків і диякона почав св. Літургію в каплиці св. Бернадетти. Нашвидку сформований хор

Щоб усунути чужий намул...

В гарній гірській кітловині в Арденнах голоси — пісні та крики української дітвори змагаються із веселим шумом бистрого потока Ле Бок. Як тут вона взялась? Завдяки доброті Сестер св. Вінкентія Павльо й батьківським старанням УДК в Бельгії вдалось зорганізувати тут вакаційну оселю для наших дітей. Вибрано якраз Івуар (20 км. на південь від Намюр), бо тут проживають чотири монахині-українки, і хоч вже більше 20 років минуло від того дня, як їх ноги востаннє діткнулись рідної землі, то однак у своїм серці кріпко задержали вони образ України. А також тому, що ця гірська закутина нагадує нам наші високі, зелені Карпати із їх бистрими журливими потоками. І ще й тому вибрано цю гарну місцевість під нашу оселю, щоб показати батькам, яка дорога нам усім наша українська дітвора.

14 липня з'їхались з усіх сторін Бельгії українські діти, щоб відпочити й скріпитись тілесно, очистити свій ум і серце від чужого намулу, що вже деколи навіть грубою верствою їх покрив, навчитись рідного слова, карности, а передусім ублагороднити ніжну дитячу душу, вириваючи з неї бур'ян, а сприймаючи зерна чеснот.

Під вмілим проводом п-і Ів. Петрів, управительки оселі й головної виховниці, та п-і І. Коваль, а також під материнським доглядом наших дорогих Сестер Касіяни, Неонілі, Константини й Жерардини ціль оселі була осягнена. Українська мова, рідна пісня, гарні вправи показали, що направду «все нам рідне — дороге». Та не тільки дороге, але й гарне, що нічим не уступається перед чужим. А червоні личка дітвори, тугість м'язів, легкий віддих з чистих легенів доказують, що і юне тіло одержало своє й що «орли готові вже до лету, бо годі спати в чужині» — як це залюбки співали наші хлопці, мандруючи по горах і дебрах.

Ввесь час побуту наших дітей на оселі хлопцями опікувався п. Ващук, студент лювенського університету. Короткий час помагали йому в цій важкій праці пп. Когут і Гончарів.

9 серпня перша група мусіла від'їхати, щоб зробити місце іншим нашим дітям, що також бажали хоч коротко подихати «рідним повітрям». Тоді то перша група дала маленький попис, щоб показати, чого то вони навчились. Те, що показали було гарне й миле, а навіть жартівливе, коли терцет (Ром. Попович, Віталій Дерев'янка й Ром. Куропась) заспівав пісню про маминого пестія (а таких не бракувало на оселі), що то після різних плачів, нарікань, обмов, підозрів та «голоду» на оселі... «прибув п'ять кіля й половину». Після Молебня в каплиці, де душпастир оселі о. І. Кіт заохотив дітей продовжати те, чого тут навчились, а батьків попросив виховувати дітей не пестощами, але любов'ю й твердими засадами Христової науки, діти роз'їхались. Та на другий день прибули інші. Вони вже ввійшли в готові рямці й тому зразу ж почалася праця в «боротьбі за душу дитини».

Загальним виступом усіх дітей, що були на оселі, на крайовому здвизі СУМ-у в Намюр 30 серпня закінчилась цьогорічна українська дитяча оселя в Бельгії.

Релігійним вихованням і навчанням першої групи займався о. І. Кіт, душпастир Шарлеруа, а другої о. А. Рижак, душпастир Ватершей. Вже після кількох днів можна було бачити, як душа дитини справді любить Бога й прагне Його. Яке зворушливе було «Господи помилуй», «Подай Господи», чи інші молитви в устах дитини! А як приємно було слухати їхнього літургійного співу: Святий Боже, Іже Херувими, Свят, свят, свят, Достойно єсть, Отче наш! Діти були також у манастирі Отців Венедиктинів у Шеветонь, щоб побачити східню каплицю з іконостасом. Все було зроблене, щоб тільки врятувати душу дитини й наповнити її українським змістом.

Роз'їхались українські діти до своїх домів, а ліс шумить, потік біжить далі, наспівуючи:

О, Мати Божа, о, Райський Квіте
Тебе благають українські діти
. . . .
Дай Україні силу й волю,
А нам маленьким кращую долю.

ік

Католицька вистава в Лондоні

«Ідіть і навчайте всі народи» — ці Христові слова були головним моттом імпозантної релігійної вистави в Лондоні в днях 5—12 липня. Крім білого духовенства шости дієцезій церковної провінції Вестмінстеру в виставі взяло теж участь 159 монаших чинів і згромаджень. Вистава дала показ релігійної і культурної праці британських католиків; зокрема вона показала місійну й самаритянську роботу чернечих чинів у британських колоніях.

Про заінтересування виставою свідчить факт, що останнього дня її відвідало понад 40 тисяч людей. З технічного і організаційного боку вистава вповні відповіла найвищим модерним вимогам. Деякі воскові фігури, які ілюстрували самаритянську працю черниць у лікарнях, були такі реалістичні, що відвідувачі звертались до них зі запитами, приймаючи їх за живі особи.

Вершковою точкою вистави була урочистість висвячення тридцять священиків Й.Ем. Кардиналом Ґріффіном. «Більше релігійности в щоденнім житті — це потреба дуже пильна і нагляча», говорив Кардинал у вступнім слові, відкриваючи виставу. Більше послуху для Божих і Церковних Заповідей — це те, що найбільше на потребу. Найбільш зворушливий момент був, коли 30 нових священиків-місіонарів звернулось до народу і в один голос благословили одинадцятьтисячну масу відвідувачів. У висліді вистави 372 людей зголосилось до монаших чинів.

милозвучно проспівує слова літургічних прошень. На площі сотні чужинців прислухуються нашим співам і приглядаються церковним обрядам. Прийшов час св. Причастя, і ми всі пішли до нашого Небесного Учителя, щоб запросити Його вже назавжди до відновленої хати нашої душі. По Службі Божій Владика виголосив пастирське слово; воно бальзамом запало в серця слухачів і скріпило їх на шляху до осягнення їх релігійних і національних ідеалів. Спільною пам'ятковою знимкою закріплено єдність розпорошених по світі українців.

Пополудні, в 2 год. в ґроті, де Непорочна Діва появилася Бернадетті, наші священики відправили Молебень до Пречистої. Потім усі відбули т.зв. Хресну Дорогу, розважання Христових терпінь при 14-ти «стаціях», влаштованих здовж крутої, скалистої дороги на близькій горі, з людськими фігурами більш як природної величини. Ці «стації» ставлять перед наші очі дорогу Божого Сина на Голготу і заохочують нас до покути. В дусі покути й надолуження Богові за свої гріхи ще беремо участь в процесії з Найсвятішими Тайнами, а потім в поході зі свічками, хоч ноги від безнастанного ходження і стояння гнуться змучені.

Ближче Творця

П'ятниця. Дехто молиться в тишині біля ґроти, дехто пішов оглядати місійні музеї, інші полагоджували орудки, а ще інші поїхали линвовою залізничкою до старинного замку на верху близької гори. Група охочих з Англії і Франції подалася автобусом у недалекі Піринеї, щоб там ще більше наблизитися до Творця, оглядаючи прекрасні хребти гір. По двогодинній їзді гірськими серпентинами осягаємо місцевість Кутуре біля еспанської границі на висоті 2 і пів кілометра. Звідси, хто чувся в силах, подався вже пішком ще кількасот метрів вище над прекрасне гірське озеро, біля якого лежить сніг, дарма, що в повітрі спека.

Субота минає подібно, як середа і четвер. Крім цього в год. 11 рано 10 священиків під проводом нашого Владики відправили св. Літургію в печері появи Пречистої Діви Марії. В 2 години пополудні в музейній залі відбулась доповідь д-ра В. Маркуся з Парижа про Світське Апостольство. Присутній на доповіді наш Високопреосвященніший Апостольський Візитатор заохотив присутніх бути апостолами у своїм середовищі.

При «овечій купелі»

Неділя. Останній день нашої гостини у Пречистої в Люрд. По Службі Божій купую різні пам'ятки для знайомих в Англії. Не забуваю набрати до пляшки чудотворної люрдської води. Завважую ґурт людей серед молитви і приступаю ближче. Довідуюсь, що саме занурюють хворих у воді, що пливе з чудесного джерела, а всі інші моляться за їхне виздоровлення. І хоч в цій самій воді купають десятки хворих на різні недуги, то однак ще не було випадку зарази. Нагадується мені євангельський епізод з паралітиком, що 38 років приходив до овечої купелі в Єрусалимі, надіючись, що таки найдеться людина, яка поможе йому дістатися до води, коли ангел її порушить. І коли там не було нікого крім Христа, хто був би готовий допомогти, то при люрдській купілі десятки санітарів. Це, звичайно, приїзжі лікарі з цілого світу, які покірно беруть цей обов'язок і занурюють хворих у воді та роблять їм усі зв'язані з тим прислуги.

Мимохіть у думці йду до наших громад у В. Британії: там тисячі духово хворих, спаралізованих гріхом, або й закам'янілих серцем наших братів, а серед них так мало духових санітарів з-поміж світських, які привели б їх і помогли їм зануритись у чудесну купіль, в джерело духового відродження — св. Сповідь і св. Причастя.

Скупавшись у холодній воді, ще раз кидаю оком на молящих паломників і відходжу. Також востаннє звертаю зір і на місто, таке не подібне до модерних міст. Бо не почуєте там дикої музики кабаретів, ані п'яних вигуків товпи, але

Боротьба ірляндців за католицьку віру

Відомо, що англійський король Генрих VIII. 1532 р. зірвав цілковито з Католицькою Церквою лише тому, що не дістав від Папи церковного розводу від своєї законної жінки. Однак цей роздор не був бунтом лише самого короля проти Католицької Церкви. Генрих проголосив себе найвищим головою Христової Церкви в Англії і зажадав зложення присяги вірности для себе від всіх підданих. Він проголосив себе також королем Ірляндії. Він почав на свій спосіб володіти і там, а саме: забороняв народні строї, звичаї, закони, а навіть мову, бо все це — казав — є варварське. До того всього долучив Генрих VIII ще й релігійне переслідування ірляндців і намагався накинути їм свою єресь. Однак його переслідування не увінчались успіхами. Ірляндське духовенство й вірні відкинули єресь, хоч коштом великого мучеництва і переслідування, бо спротив карано смертю, або засланням.

Боротьба проти Католицької Церкви продовжалась також і за володіння короля Едварда VI (1547—1553). Багато єпископів тоді усунено, а їхні катедри передано протестантам. Історія говорить, що ані один ірляндець тоді не став відступником від своєї віри. Навпаки, це переслідування замість відірвати ірляндців від католицької віри, ще більше об'єднало їх при Католицькій Церкві. Найбільше переслідувань зазнали ірляндці за володіння королеви Єлисавети І (1558-1603), якої політика супроти католицької Ірляндії подібна політиці Катерини II супроти України. Знаючи, що поборений народ на релігійному фронті скоро програє і на політичному, Єлисавета І рішила за всяку ціну насильством і терором впровадити в Ірляндії релігійну схизму. Однак і вона не зуміла зломити геройських ірляндців і їхньої католицької віри.

Крім терору вжито підступу. 1610 року сконфісковано дві третини землі в Північній Ірляндії, яку передано спровадженим з Англії протестантським поселенцям. Ірляндці ж мусіли залишити рідні землі і йти в полудневі гористі околиці, або йти в світ за очі, на вигнання. І вони пішли, кладучи з часом основи американського й австралійського народів.

Та сила Божа і в немочі звершається, говориться у св. Письмі. Завдяки своїй католицькій вірі чисельно маленький ірляндський нарід переміг. Об'єднані під стягом Христа і ведені ідеалом вільної батьківщини ірляндські патріоти спочатку добились частинної свободи, а врешті й повної незалежности 1948 року.

Україна переходить тепер тернистий шлях, як колись Ірляндія. Політичне й релігійне насильство Москви над українським народом ніби домінує, та тільки до часу, бо коли навіть не ввесь український нарід остався вірний Католицькій Церкві, то мільйони українців католиків — мучеників і ісповідників — своєю жертвою випросять у Бога мільйони нових героїв, які остаточно побідять і на Київських Горах, у Львові та Ужгороді засяє Божа благодать!

(За «Шляхом»)

Цвіт України і краса

(Закінчення з 3. стор.)

всюди і завжди бачите лише тисячі молящих, або мовчазних паломників. Це місто Марії. Тут усі — це справжня родина Божа; хворі й здорові, молоді й старі, убогі й багаті, світські й духовні, всі творять одно в Христі. Усі однаково відчувають свою залежність і грішність перед Богом і вдячність для Пречистої за Її повсякчасне заступництво за грішників.

*

Відновлені і скріплені духово вертаємось тією самою дорогою. В Парижі задержуємось цілий день, щоб відвідати могилу Симона Петлюри та оглянути місто. Дивне враження робить Париж після святого міста Марії...

Ми вернемось, Маріє!

При від'їзді з Люрду якась дивна туга залягла на серце. В душі відчувається біль, як перед 10-ти роками при прощанні з Рідною і Батьківщиною... Серцем чуєте благословення Пречистої на дорогу; Вона просить прийти знову. І в душі родиться думка: Ми бажаємо вернутись, Маріє, але вже з Рідної Землі: тоді зложимо Тобі поклін вдячности, як нашій Цариці, і проситимемо Тебе, щоб Ти знову вернулась разом зі скарбницею Твоїх ласк до Гошева, Зарваниці, Почаєва, Києва, та щоб усюди там, уже вільними грудьми сини України співали Тобі тріюмфальне Аве!

Паломник

Хіба у нас краще?

Недавно на однім зібранні англіканської Церкви у В. Британії порушено справу релігійної преси. Виявилося, що заледве 90.000 примірників трьох релігійних протестантських часописів розходиться місячно. Навпаки, за повідомленнями того ж зібрання, 80% англійських католиків є передплатниками католицьких релігійних газет і журналів. Наклад лише одного католицького тижневика «Universe» виносить 250 тис. примірників тижнево. Цю різницю побачимо тоді, коли збажимо, що протестантів в Англії є ок. 45 міл., а католиків заледве 3 міл.

Варто і нам призадуматися над нашою релігійною пресою. В Европі маємо свій католицький тижневик «Християнський Голос» з місячним додатком «Наша Церква» для В. Британії і місячник «Голос Христа Чоловіколюбця». З жалем приходиться ствердити, що заледве 10% українців католиків у В. Британії читає свою релігійну пресу, коли мати на увазі читачів «Нашої Церкви». Бувають церковні громади, де на 1000 душ немає навіть сто читачів котрогось із згаданих часописів. Бувають табори, де взагалі відмовляються читати релігійну пресу. Як назвати таку байдужість? Очевидно, це не стосується тих церковних громад і таборів, де завдяки повному зрозумінню Всч. о.о. Душпастирів і ревності церковних Зв'язкових і наших Шановних Кольпортерів навіть кожний другий українець католик має свою релігійну пресу.

Якщо хочемо бути справжнім християнським народом, до чого не тратимо претенсій, то мусимо збільшити також наше заінтересування і релігійною пресою! Тому закликаємо всіх людей доброї волі, а зокрема членів Світського Апостольства і наших Шановних Кольпортерів до активної співпраці з нами: **Підтримайте, читайте і кольпортуйте українську католицьку пресу серед збайдужнілих братів у В. Британії!**

І-в

Нові археологічні находки в римських катакомбах

Папська Археологічна Комісія в Римі поробила розкопки в даних цвинтарях Риму і знайшла там багато цінних археологічних пам'яток і свідоцтв християнства в цьому місті.

Катакомби — це підземні, поверхові цвинтарі, де бідніше населення Риму в давніх часах хоронило своїх померших і де християни в часах переслідування відправляли свої Богослуження на гробах мучеників за християнську віру. Після того, як за цісаря Константина В., християнство було визнане державою і християни почали будувати церкви, хоронити своїх померших на поверхні землі, катакомби пішли в забуття.

Щойно в мин. столітті о. M. Marchi і о. G. B. De Rossi, вчені археологи, почали робити розкопки на старих цвинтарях, де найшли тисячі свідоцтв на потвердження християнської віри в Римі від перших століть по Христі. Ці свідоцтва — це гроби мучеників, саркофаґи, мозаїки, малюнки і написи на стінах коридорів, або на надгробних плитах тощо, що в землі збереглися від руїни.

Вервиця американського вояка

Сильна була віра останнього погибшого американського вояка в Кореї. На чотири години перед підписанням перемир'я цей вояк вислухав полеву Службу Божу, а потім вернувся на своє місце в окопах, де незабаром був важко ранений відламками ворожої ґранати. Щоб перев'язати велику рану на шиї, полевий санітар зняв вервицю, яку ранений носив на шиї разом з медаликом Пречистої Діви.

Відзискавши на хвилину свідомість і не бачучи вервиці на своїй шиї, ранений почав її домагатися наполегливо і незабаром йому її звернено. Він поцілував востаннє медалик, запитався про долю решти товаришів в окопах і помер, взиваючи прощення Божого для себе і для своїх рідних в Америці.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

В ч. 5 (7) «Нашої Церкви» трапились три немилі похибки, які просимо справити, а саме: Стаття **«Завдання Світського Апостоляту»** має бути підписана **О. Клюфас**, а не о. Клюфас; у підвалі, ст. 3, стовпець 3, 5-тий рядок згори друге **не** зчеркнути і тоді ціле речення має звучати: **у візантійській церкві того свята не приняли і проти нього протестували;** між Жертводавцями на пресфонд «Н. Ц.» пропущено ім'я п. І. Джеджори, Бедфорд, що жертвував 2 і пів шіл.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОЇ ЦЕРКВИ» ЗЛОЖИЛИ:

Гості на весіллі у п-ва Ханас, Бальдок, 33 і пів шіл.; п. Мих. Павлів, Гров Парк, з нагоди свого весілля з п-ною Тересою Ді Джузеппе 1 ф.; п. М. Клюфас, Бостон 1 ф.; п. М. Фреїв, Нюґейт Стріт, 2 і пів шіл.; п. А. Кендзерський, Фелтвел Гол, 3 шіл.

Всім В.Ш. Жертводавцям щиру подяку, а молодим парам, п-ву Ханасам і Павловим побажання всього найкращого складає

Адміністрація «Нашої Церкви»

Боротьба ірляндців за католицьку віру

Відомо, що англійський король Генрих VIII. 1532 р. зірвав цілковито з Католицькою Церквою лише тому, що не дістав від Папи церковного розводу від своєї законної жінки. Однак цей роздор не був бунтом лише самого короля проти Католицької Церкви. Генрих проголосив себе найвищим головою Христової Церкви в Англії і зажадав зложення присяги вірности для себе від всіх підданих. Він проголосив себе також королем Ірляндії. Він почав на свій спосіб володіти і там, а саме: забороняв народні строї, звичаї, закони, а навіть мову, бо все це — казав — є варварське. До того всього долучив Генрих VIII ще й релігійне переслідування ірляндців і намагався накинути їм свою єресь. Однак його переслідування не увінчались успіхами. Ірляндське духовенство й вірні відкинули єресь, хоч коштом великого мучеництва і переслідування, бо спротив карано смертю, або засланням.

Боротьба проти Католицької Церкви продовжалась також і за володіння короля Едварда VI (1547—1553). Багато єпископів тоді усунено, а їхні катедри передано протестантам. Історія говорить, що ані один ірляндець тоді не став відступником від своєї віри. Навпаки, це переслідування замість відірвати ірляндців від католицької віри, ще більше об'єднало їх при Католицькій Церкві. Найбільше переслідувань зазнали ірляндці за володіння королеви Єлисавети І (1558-1603), якої політика супроти католицької Ірляндії подібна політиці Катерини II супроти України. Знаючи, що побіджений народ на релігійному фронті скоро програє і на політичному, Єлисавета І рішила за всяку ціну насильством і терором впровадити в Ірляндії релігійну схизму. Однак і вона не зуміла зломити геройських ірляндців і їхньої католицької віри.

Крім терору вжито підступу. 1610 року сконфісковано дві третини землі в Північній Ірляндії, яку передано спровадженим з Англії протестантським поселенцям. Ірляндці ж мусіли залишити рідні землі і йти в полудневі гористі околиці, або йти в світ за очі, на вигнання. І вони пішли, кладучи з часом основи американського й австралійського народів.

Та сила Божа і в немочі звершається, говориться у св. Письмі. Завдяки своїй католицькій вірі чисельно маленький ірляндський нарід переміг. Об'єднані під стягом Христа і ведені ідеалом вільної батьківщини ірляндські патріоти спочатку добились частинної свободи, а врешті й повної незалежности 1948 року.

Україна переходить тепер тернистий шлях, як колись Ірляндія. Політичне й релігійне насильство Москви над українським народом ніби домінує, та тільки до часу, бо коли навіть не ввесь український нарід остався вірний Католицькій Церкві, то мільйони українців католиків — мучеників і ісповідників — своєю жертвою випросять у Бога мільйони нових героїв, які остаточно побідять і на Київських Горах, у Львові та Ужгороді засяє Божа благодать!

(За «Шляхом»)

Цвіт України і краса

(Закінчення з 3. стор.)

всюди і завжди бачите лише тисячі молящих, або мовчазних паломників. Це місто Марії. Тут усі — це справжня родина Божа; хворі й здорові, молоді й старі, убогі й багаті, світські і духовні, всі творять одно в Христі. Усі однаково відчувають свою залежність і грішність перед Богом і вдячність для Пречистої за Її повсякчасне заступництво за грішників.

*

Відновлені і скріплені духово вертаємось тією самою дорогою. В Парижі задержуємось цілий день, щоб відвідати могилу Симона Петлюри та оглянути місто. Дивне враження робить Париж після святого міста Марії.

Ми вернемось, Маріє!

При від'їзді з Люрду якась дивна туга залягла на серце. В душі відчувається біль, як перед 10-ти роками при прощанні з Рідною і Батьківщиною... Серцем чуєте благословення Пречистої на дорогу; Вона просить прийти знову. І в душі родиться думка: Ми бажаємо вернутись, Маріє, але вже з Рідної Землі: тоді зложимо Тобі поклін вдячности, як нашій Цариці, і проситимемо Тебе, щоб Ти знову вернулась разом зі скарбницею Твоїх ласк до Гошева, Зарваниці, Почаєва, Києва, та щоб усюди там, уже вільними грудьми сини України співали Тобі тріюмфальне Аве!

Паломник

Хіба у нас краще?

Недавно на однім зібранні англіканської Церкви у В. Британії порушено справу релігійної преси. Виявилося, що заледве 90.000 примірників трьох релігійних протестантських часописів розходиться місячно. Навпаки, за повідомленнями того ж зібрання, 80% англійських католиків є передплатниками католицьких релігійних газет і журналів. Наклад лише одного католицького тижневика «Universe» виносить 250 тис. примірників тижнево. Цю різницю побачимо тоді, коли збажимо, що протестантів в Англії є ок. 45 міл., а католиків заледве 3 міл.

Варто і нам призадуматися над нашою релігійною пресою. В Европі маємо свій католицький тижневик «Християнський Голос» з місячним додатком «Наша Церква» для В. Британії і місячник «Голос Христа Чоловіколюбця». З жалем приходиться ствердити, що заледве 10% українців католиків у В. Британії читає свою релігійну пресу, коли мати на увазі читачів «Нашої Церкви». Бувають церковні громади, де на 1000 душ немає навіть сто читачів котрогось із згаданих часописів. Бувають табори, де взагалі відмовляються читати релігійну пресу. Як назвати таку байдужість? Очевидно, це не стосується тих церковних громад і таборів, де завдяки повнозрозумінню Всч. о.о. Душпастирів і ревності церковних Зв'язкових і наших Шановних Кольпортерів навіть кожний другий українець католик має свою релігійну пресу.

Якщо хочемо бути справжнім християнським народом, до чого не тратимо претенсій, то мусимо збільшити також наше заінтересування і релігійною пресою! Тому закликаємо всіх людей доброї волі, а зокрема членів Світського Апостольства і наших Шановних Кольпортерів до активної співпраці з нами: **Підтримайте, читайте і кольпортуйте українську католицьку пресу серед збайдужнілих братів у В. Британії!**

І-в

Нові археологічні нахідки в римських катакомбах

Папська Археологічна Комісія в Римі поробила розкопки в даніх цвинтарях Риму і знайшла там багато цінних археологічних пам'яток і свідоцтв християнства в цьому місті.

Катакомби — це підземні, поверхові цвинтарі, де бідніше населення Риму в давніх часах хоронило своїх померших і де християни в часах переслідування відправляли свої Богослуження на гробах мучеників за християнську віру. Після того, як за цісаря Константина В., християнство було визнане державою і християни почали будувати церкви, хоронити своїх померших на поверхні землі, катакомби пішли в забуття.

Щойно в мин. столітті о. M. Marchi і о. G. B. De Rossi, вчені археологи, почали робити розкопки на старих цвинтарях, де найшли тисячі свідоцтв на потвердження християнської віри в Римі від перших століть по Христі. Ці свідоцтва — це гроби мучеників, саркофаґи, мозаїки, малюнки і написи на стінах коридорів, або на надгробних плитах тощо, що в землі збереглися від руїни.

Вервиця американського вояка

Сильна була віра останнього погибшого американського вояка в Кореї. На чотири години перед підписанням перемир'я цей вояк вислухав полеву Службу Божу, а потім вернувся на своє місце в окопах, де незабаром був важко ранений відламками ворожої ґранати. Щоб перев'язати велику рану на шиї, полевий санітар зняв вервицю, яку ранений носив на шиї разом з медаликом Пречистої Діви.

Відзискавши на хвилину свідомість і не бачучи вервиці на своїй шиї, ранений почав її домагатися наполегливо і незабаром йому її звернено. Він поцілував востаннє медалик, звірився про долю решти товаришів в окопах і помер, взиваючи прощення Божого для себе і для своїх рідних в Америці.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

В ч. 5 (7) «Нашої Церкви» трапились три немилі похибки, які просимо справити, а саме: Стаття **«Завдання Світського Апостоляту»** має бути підписана **О. Клюфас**, а не о. Клюфас; у підвалі, ст. 3, стовпець 3, 5-тий рядок згори друге **не** зчеркнути і тоді ціле речення має звучати: **у візантійській церкві того свята не приняли і проти нього протестували;** між Жертводавцями на пресфонд «Н. Ц.» пропущено ім'я п. І. Джеджори, Бедфорд, що жертвував 2 і пів шіл.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОЇ ЦЕРКВИ» ЗЛОЖИЛИ:

Гості на весіллі у п-ва Ханас, Бальдок, 33 і пів шіл.; п. Мих. Павлів, Гров Парк, з нагоди свого весілля з п-ною Тересою Ді Джузеппе 1 ф.; п. М. Клюфас, Бостон 1 ф.; п. М. Фреїв, Нюгейт Стріт, 2 і пів шіл.; п. А. Кендзерський, Фелтвел Гол, 3 шіл.

Всім В.Ш. Жертводавцям щиру подяку, а молодим парам, п-ву Ханасам і Павлові побажання всього найкращого складає

Адміністрація «Нашої Церкви»

Наша Церква

Ч. 5 (7) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», ч. 27/1953. Липень 1953
Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

Царство Боже

Мабуть не було досі між людьми більше зрізничкованого вчення й поняття, як вчення і поняття про Церкву Христову. «Що голова — то розум», каже приповідка, і в цій ділянці має вона своє повне пристосування. Внаслідок того впродовж кількох сторіч постало около 500 різних Церков і сект. І кожна з них не вагається твердити, що вона є правдивою Церквою Христа.

Пропаґандисти різних, дивовижних сект стараються проникнути також у ряди наших вірних і прищіпити серед них фальшиве поняття Церкви. І це роблять вони у найбільш підступний спосіб: у своїх розмовах і письмах вони цинічно висмівають перш усього духовенство й ієрархію Христової Церкви. Тим вони стараються послабити довір'я вірних до своїх духовних провідників-пастирів, а вслід за тим вирвати з їхнього серця їх найцінніший скарб — католицьку віру.

Та найбільше уваги ці вороги Бога присвячують самій Церкві. Церква згідно з їхнім «вченням» — це звичайна собі організація. Вона зміняється разом зо своїми членами, проходить різні кризи й еволюцію, а її вчення, ціль, і, навіть вона сама зміняється згідно з обставинами, а часто й згідно з бажаннями своїх вірних. Ціль і характер Церкви виключно моральні. Основне завдання Церкви — це дбати про мораль й етичність своїх вірних та релігійними торжествами задоволяти їхній релігійний сентимент і то лише в мурах церковного будинку. Вони заперечують Церкві право на всестороннє і повсякчасне виховання своїх вірних; заперечують право боронитися проти нападів на неї, або на Божі права, на сторожі яких вона поставлена. Вони підшіптують також, що кожна Церква і релігія є добра, якщо лише служить національним інтересам народу . . .

Все це роблять вороги Христа з далекосяжною метою: спочатку хочуть вщіпити в людей індиферентизм (холодне незаінтересування) до своєї католицької Церкви, щоб згодом вони затратили і саму християнську віру. Вважаємо нашим обов'язком подати читачам «Нашої Церкви» правдиве поняття про Церкву Христову, скріпити їхню віру в її Божеське походження і довір'я до її проводу.

Церква — Царство Боже

Після упадку в гріх наших прародичів Адама й Еви, Господь Бог рішив і прибобіцяв післати людському родові Спасителя. Тим Спасителем людей став сам Єдинородний Син Божий — Ісус Христос. Він прийняв людське тіло в лоні Пречистої Діви Марії, жив на землі 33 роки, проповідував нову євангельську науку любови і вмер на хресті за гріхи людства. На продовження свого діла Відкуплення Ісус Христос оснував свою Церкву, яка під проводом Його Намісників і при помочі святих Тайн має сповняти це завдання аж до кінця світу. Однак установлення Церкви не було ділом самочинним Христа й відірваним. Новозавітня Церква мала свої прецеденси (зразки) в старозавітнім «Царстві Божім», якого вона стала продовженням, поширенням та усовершенням.

Царство Боже, а вслід за тим і Церква, однаково означають трансценденцію, першенство і владу Бога над людьми і Його вплив на них; означають правду і закон Божий та надприродне життя в совісті людей; означають старий теократичний порядок і новий вузол любови між Богом і людьми; означають універсальну й надприродну та рівночасно видиму спільноту людей, відкуплених Христом. Іншими словами, те Царство Боже має характер наскрізь духовий, трансцендентний і надприродний. Воно має також характер есхатологічний. Те Царство Боже починається вже тут на землі серед жидівського народу, однак його повне здійснення наступить щойно з приходом Месії. Тоді воно розтягнеться також і на інші народи. Воно (те Царство Боже) не прийде нагло, ані не буде скоропроминаюче, але триватиме вічно. Воно розвиватиметься постепенно на спосіб рослини і в тому часі справедливість і святість змагатимуться зі злом і гріхом. Кінцева фаза того Царства — це нагорода для вибраних за їхню боротьбу зі злом і за їхні добрі вчинки. До того Царства входиться не інакше, як лише дорогою боротьби зі злом, жертви й духового відродження. Однак те Царство Боже не є лише індивідуальною і внутрішньою відновою людини. Воно є також дійсністю органічною й видимою спільнотою ієрархічного порядку. В Новому Завіті те Царство Боже річево здійснюється на землі в Церкві і через Церкву Христову. (Церква, слово грецько-латинського походження, Ecclesia, є рівнозначна жидівському Quehal Jahwe, зн. каґал (спільнота, нарід) Бога Ягве, або Царство Боже. Звідси й порівняння: Церква — Царство Боже і навпаки.

Церква — Царство Боже у Старому Завіті

На сторінках св. Письма Старого Завіту домінує ідея Царства Ягве (власне ім'я Бога, об'явлене Мойсеєві з горіючого корча і значить «той, хто є»). Це Царство Бога над ізраїльським народом, скріплене торжественним пактом взаємного довір'я й любови. Спочатку те Царство Боже проявляється у формі Завіту Бога Ягве з Авраамом (Битія, 17, 9-11). Тим пактом Бог зобов'язався дати Авраамові сина і помножити його потомство та дати йому в посідання землю хананеїв; зовсім добровільно Бог заявив Авраамові, що всі народи землі будуть черз нього благословенні. (Це натяк на прихід Месії). Від Авраама Бог домагається бездоганного життя, та щоб усі мужчини його роду були обрізані на знак Завіту. Авраам мав також визнавати Бога Ягве своїм одиноким Богом, почитати Його та слухатись Його волі. З часом той Завіт поширяється й на всіх нащадків Авраама, т. зн. на ввесь ізраїльський нарід, під горою Синаї за посередництвом Мойсея. Вибраний живим Богом і принимаючи від Нього Його закон, Ізраїль покликаний, щоб бути «царством священним, і народом святим» (Ісход, 19, 6).

Господь Бог задержав собі найвищий авторитет у цьому Царстві, а на землі серед ізраїльського народу Він вибрав собі окремих мужів (Мойсея, пророків) і почерез них проголошує людям свою волю-закон. (Першим і найбільшим речником Царя-Бога на землі був Мойсей. Бог являється йому особисто багато разів, об'являє йому своє правдиве ім'я, Ягве, і диктує йому свою волю, заповіді). Постає т. зв. теократія, т. зн. стан, в якому царем ізраїльського народу вважався сам Бог Ягве. При цьому всі закони принималися як заповіді Божі, а Мойсей і пізніші провідники народу вважалися відпоручниками й делеґатами Бога. І саме з поняття теократії вийшла і розвинулася ідея Царства Божого в міру того, як пізніші пророки наголошували універсалізм спасення, це є загальність спасення для всіх людей і народів. Однак внаслідок національної амбіції жидівських патріотів (фарисеїв і ін.) це

Царство Боже вважалося національною Церквою жидівського народу; і жиди нерадо приймали туди прозелітів — конвертитів (новонавернених).

Вибраний ізраїльський нарід вважав себе першим, почесним громадянином того Божого Царства. Остаточним і головним основником, чи радше організатором цього Царства мав бути Месія. Він мав стати правдивою славою Ізраїля, спасти від гріха усіх людей і включити їх до Царства Божого. Щойно він мав зробити повний завіт з Богом, зв'язати тісніше небо з землею, принести достаточну жертву за гріхи світу й заложити Царство Боже. І тому очі всього Ізраїля, а зокрема туга й молитви пророків, були звернені на нього. Вже на кілька століть перед приходом Месії пророки з докладністю вказали час (Даниїл) і місце (Міхей) Його народження, зміст Його Євангелія, Його страсті і смерть на хресті за гріхи людства (Ісаія), Його тріюмф над воротами через воскресення та познаки Його Царства [illegible] Малахія і ін.).

Повний зміст месіянських сподівань і претенсій жидів в І-ому столітті перед Христом маємо у Пс. 17 Саломона: Жиди ждуть Месії, що вийде з роду царя Давида; він заложить царство справедливости і святости, але на землі й серед ізраїльського народу. Для загалу жидівського народу земський і національний бік того месіянського Божого Царства був на першому пляні його сподівань. І саме в світлі тих фальшивих сподівань треба пояснити холодне ставлення й закамянілість жидівського загалу на слова Христового Євангелія, ворогування на Христа і причини Його розп'яття на хресті.

Про те, як і наскільки Месія — Ісус Христос це Боже Царство реалізував на цьому світі, буде мова другим разом.

І-в

супроти нас, рік-річно складаємо наші пожертви на «Петрів Гріш». В минулому 1952-му році на терені В. Британії наші вірні зложили 105,3,1 фт. Дар передано Святішому Отцю через руки Апостольського Делеґата у В. Британії, Високопреосвященнішого Архиєпископа В. Ґодфрея, за що на наші руки вплинула його подяка і благословення Святішого Отця для жертводавців. Також і цього року в Празник св. Верховних Апостолів Петра і Павла і впродовж місяця липня при нагоді відправи Богослужень будуть переведені збірки на ту ціль. Складаймо отже щиро наші пожертви на великі потреби Святішого Отця, щоб дати Йому засоби на заспокоєння потреб наших братів у Христі та для поширення і скріплення Христового Царства на землі.

о. Мітрат А. Малиновський

Ген. Вікарій Ап. Візитатора

В справі збірки на „Петрів гріш"

Дорогі Браття і Сестри!

Святіший Отець, Христовий Намісник на землі, це правдивий Батько, що цілим серцем боліє над долею всіх без виїмку своїх духових дітей, а в тому і нашою. Вже нераз мали нагоду чути, скільки то моральної і матеріяльної помочі дізнали ми від Святішого Отця чи то безпосередньо, чи за посередництвом Його Еміненції Кардинала Кир Євгенія Тіссерана і заходами нашого Високопреосвященнішого Архиєпископа Івана.

Ми усі добре знаємо, що наші полонені в Італії свій рятунок у годині найстрашнішої небезпеки насильної репатріяції завдячують тільки дипломатичним заходам Апостольської Столиці. Табор полонених у Ріміні завдяки матеріяльній допомозі Його Святости мав змогу зорганізувати зразкове шкільництво і розвивати різні культурні установи. Завдяки тій матеріяльній допомозі сьогодні наші вчені і науковці мають змогу продовжувати наукову працю і видавати наукові твори, а десятки студентів кожного року можуть студіювати в університетах в Італії, Бельгії, Еспанії, Франції, Німеччині та Ірляндії. Це для нас наглядний доказ, як дорогою для Святішого Отця є справа нашої Церкви і нашого народу.

Мусимо однак освідомити собі, що Святіший Отець має мільйони своїх духовних дітей по цілому світі. Вони часто більше й конечніше потребують Його помочі, ніж ми. Звідки Святіший Отець черпає гроші на такі великі потреби? Ні з дібр, бо їх не має, ні від держав. Це віддані Йому вірні з усіх усюдів складають для Нього свої лепти на т. зв. «Петрів Гріш». І саме ці лепти становлять джерело матеріяльної допомоги потребуючим, часто без різниці віровизнання.

І ми також, хоч бідні скитальці, пам'ятаючи на щедрість Святішого Отця

Смерть архиєпископа Ліверпулю

16 червня ц. р. помер католицький архиєпископ Ліверпулю, д-р Річард Давней. Після його смерти довідуємось з преси, що як поставлено його архиєпископом 1928 р., в Ліверпулі й окрузі було тоді заледви 50 тисяч католиків. Сьогодні Архиєпископ Давней залишив у смутку около 430 тисяч католиків.

Заходами пок. Архиєпископа почалася в Ліверпулі будова величавої катедри, яка після викінчення, займе друге місце по соборі св. Петра в Римі. Архиєпископ Давней знаний також зі свого постійного гумору. Напр. про Сталіна він сказав: «Якщо б Сталін був б навчився грати крікет, то Совєтський Союз був би справжнім раєм . . .»

Християнський нарід

Хрищення Руси-України і її зв'язки з Римом

У великодньому числі «Нашої Церкви» була мова про початки християнства в Україні. Пригадуємо звідтам два факти: 1) візантійський імператор і історик Константин Порфірогенет свідчить про навернення до християнства «войовничого народу Русів», що сталося приблизно в половині 9-того сторіччя; 2) перший архиєпископ України, з того самого часу, був у єдності з Апостольським Престолом в Римі, бо його висвятив візантійський патріярх Ігнатій, який визнавав зверхність Римського Папи.

В 988 р. Володимир, великий князь київський, прийняв християнську віру і христив цілий нарід. Ми вже ствердили, що це був не початок, а завершення довгого процесу християнізації України. Найстаріший український літопис широко оповідає, як Володимир рішив прийняти правдиву віру: порозсилав послів у різні країни, щоб приглянулись, котра віра найкраща; посли, що поїхали до Візантії, попали туди на самий Великдень і були захоплені величчю великоднього Богослуження в храмі св. Софії. Це мало рішити про те, що Володимир прийняв Христову віру саме з Візантії. Так каже старинний літопис.

Але новітні історики ствердили, що це леґенда, вписана до літопису яких 130—140 років пізніше після Володимирового хрищення. Ціллю тієї леґенди було прославити Візантію і зв'язати з нею Русь-Україну тісніше в політичнім союзі. Дійсні ж події, які були пов'язані з хрищенням України, були зовсім інакші. Хід цих подій історики вже докладно встановили. Нема між ними однозгідности лише в питанні, де христився Володимир Великий, — в Києві, на Кримі (в Корсуні), чи де інде. Та це другорядна справа.

Важливе питання інше: чи християнська Церква, яка постала в нашій батьківщині зараз після Володимирового хрищення, була в єдності з Апостольським Престолом в Римі, чи може вона була по стороні Фотієвої схизми? Незгода між Візантією і Римом (схизма Фотія), що постала в 858 році, була в короткому часі залагоджена. І хоч після наладнання відносин часом доходило до політичних непорозумінь між східньою і західньою імперіями, проте це не мало більшого впливу на релігійні справи. Аж 1054 року прийшло до розриву між візантійським патріярхом і Апостольським Престолом у Римі.

Отже, не важне те, звідкіля Володимир Великий прийняв християнство, з Візантії, з Риму, чи з Болгарії. За те важно ствердити, що це християнство було в єдності з Вселенською Церквою, на чолі з римським Папою. Є багато даних виключати західніх сусідів Руси-України, Польщу і Чехію, а також Візантію, як ті країни, звідки Володимир міг дістати перших єпископів і церковні книги. З Польщею і Чехією тримав дуже тісно Ярополк, якого Володимир усунув з Києва. З Візантією відносини Руси-України були злі ще з часів його батька Святослава; Візантія побила його в війні за Болгарію і нацькувала на нього степових печенігів, які його вбили. Зрештою, в грецьких хроніках немає згадки ні про хрищення Володимира ні Русі. Якщо б справді Володимир прийняв Христову віру з Візантії, греки були б цього не замовчали.

Зате були дуже добрі взаємини між Руссю і Болгарією, як за Святослава, так і Володимира. Тому є дані казати, що звідтам прийшли перші духовники й організатори Церкви в Україні за Володимира. Вони принесли до нас готові церковні книги в старо-болгарській мові. А в Болгарії тоді була автокефальна болгарська Церква, т. зв. Патріярхат Охридський, з осідком в Охриді, зв'язаний ієрархічно з Римом. З цього висновок, що українська Церква, яка постала після хрищення 988 року, була в зв'язку з Римом. Це підтверджують теж історичні джерела. В джерелах немає ніякого сліду про зносини Володимира з царгородським патріярхом. Зате є вірогідні вістки про три (а правдоподібно чотири)

Завдання Світського Апостольства

Із пов'язаности Церкви й Католицької Акції випливають спеціяльні обов'язки світського апостола в його приватному житті. Основою його життя — гармонійна злука чину й молитви, праці й розважання, що себе взаємно просякають і підсилюють. Окрема форма цього життя має назву апостольської, що лучить апостольську працю з молитвою. В оцінці обох чинників, праці й молитви, апостольська форма життя дає безумовну першість молитві, проте рівночасно вона надає і праці (у першій мірі «фізичній) вищого етосу й релігійного змислу. Треба лише трактувати працю з вищої точки погляду, як сповнення обов'язку, Божої волі, як чину службу Богові. Щоб праці надати надприродного значення, мусять, очевидно, бути сповнені природно-етичні умовини. Мається на думці, передусім, вірність, совісність і порядок у виконуванні праці. Належна оцінка праці дає солідну основу для зрозуміння сенсу апостольської праці.

Нагоди для апостольської праці не треба шукати довго. Кожне місце і кожна пора для цього відповідні. Хто має Правду й може її подавати, цей повинен її голосити. Для цього завдання немає званевих, ні інтелектуальних відмежувань. Бо навіть холодні, оспалі католики чекають на таке слово з віруючих уст, яке побуджує й оживляє.

Подібно, як у приватному житті, світське апостольство має поважні завдання також і в суспільній ділянці з уваги на моральний занепад українського суспільства в еміграційних обставинах. Внаслідок безперспективности еміґрантського життя та маліючої надії на поворот домів, наша еміґраційна спільнота почала подаватись морально й заломлюватись духово. Ми бачимо, як затираються християнські чесноти в нашому житті, як матеріялістичний підхід до дійсности обмежує силу законів християнської моралі, як заникає роля релігії взагалі. Ціна, яку сьогодні численні українці придають своїй Церкві й її мучеництву, дуже мінлива; вона часто залежна від політичного вітру. Найгірша ж річ — це таки пасивність самих глибоко релігійних людей. Віль, що огортає їх серця на вид моральних нетрів нашого життя, не викликує, на жаль, їх активного спротиву. Їх немає там, де треба, з голосом протесту й перестороги. Релігійний і наскрізь християнський елемент незаступлений ні по якості, ні по кількості в представництвах наших суспільних установ на еміґрації.

Треба усвідомити собі, що і з немочі сила візьметься, якщо вона оперта на Божому законі. «Не тратьмо відваги, бо, хоч нищиться наша зовнішня людина, зате щоденно відновляється внутрішня» — каже св. Павло. Нехай сьогоднішні світські апостоли провадять боротьбу за нову, українську людину, що своїми чеснотами дорівнювала б славним предкам — християнським ідеалістам.

Світське апостольство повинно охопити теж і суспільно-політичну ділянку. Мета апостольства — це оздоровлення душі українського патріота, це поставлення українських політично-визвольницьких змагань на засадах глибокої віри й правдивої релігійности. Бо релігійна й віруюча людина є найсильнішою підпорою земської батьківщини. Бо вона, ведена ідеалами вічної батьківщини, любить словом і ділом свій край і нарід. Співати патріотичні пісні, виголошувати високопатріотичні фрази — потрапить кожний. Але нести хочби навіть дрібні жертви для народу, виконувати ревно обов'язки щоденного життя, а в разі потреби сягнути аж до геройської жертви свого життя, — це може дати зі себе тільки віруюча людина. Самі гучні маніфестації, огнисті промови й статті не принесуть народові кращого завтра. Лише витривала і чесна праця, чесність у слові й ділі, любов Бога і ближнього, молитва і сповнення наших релігійних і національних завдань — це правдиві чесноти, які породжує правдиве релігійне життя і яких вимагає правдива любов батьківщини.

Наша віра в невичерпну силу українського народу, наша віра у незламність українського духа, наша віра у ясну майбутність української нації — нероздільно зв'язана з нашою вірою в Божу силу; вона зв'язана з вірою в Божу справедливість та в Божу опіку над нами. Бог досвідчає нас не надармо впродовж нашої історії. Він хоче обновити нашого духа й дати нам гідність християнської нації. Ідімо з Ним!

є. Клюфас

Святість подружжя

(Продовження)

I. Свята установа подружжя

Подружня умова має таку шляхетну ціль: дати життя новій людині, зродити майбутнього жителя неба, дати завершення любови і підпору обом подругам і створити родину, першу клітину людської суспільности. Вже сама в собі ця подружня умова — **це щось святе.**

Та **вона свята** перш-за-все **через саме установлення.** Бо не люди її видумали, ані установили, але її установив сам Бог-Творець. Про це свідчить нам розум, про це говорить св. Письмо. Бо, коли роздумуємо над людською природою, бачимо: 1) що для піддержання людського роду на землі треба, щоб він розмножувався, бо інакше земля стала б пустою; та й на це вказує даний людині найсильніший гін у тілі; 2) це розмноження, щоб було гідне розумної людини, вимагає постійности злуки мужчини з жінкою через подружню умову. Без такої умови людина провадила б статеве життя на спосіб нерозумної тварини.

Це свідоцтво нашого розуму про установлення подружньої умови Богом по-

---

римські посольства до Володимира і два посольства з Києва до Апостольської Столиці.

Далі відомі такі факти: В старинній Україні не любили Візантії, бо вона завжди намагалась взяти під свою зверхність великого князя київського. Вона використовувала кожну нагоду, щоб обмежувати політичне значення і могутність київської держави. Як тільки могла, штовхала проти України кочовиків — печенігів, половців і інших; а навіть платила їм, щоб організували напади на Київ. Бо Візантія боялась сконсолідованого могутнього сусіда на півночі, за Чорним морем.

Візантія вважала Русь-Україну за щось нижче від себе, за державу васальну, яка повинна слухати візантійського імператора. Тимчасом, усі західні країни і народи вважали київську Русь за висококультурну, суверенну країну. Тому Русь тяготіла радше на Захід, ніж до Візантії. Це сприяло теж утриманню добрих стосунків з Римом. На це є багато доказів. Ще за Ярослава Мудрого, Папа на його прохання, вислав до Києва на становище архиєпископа болгарина Олексія.

Ярослава Мудрого вважали тестем Европи; він мав таку численну родину, що був посвоячений майже з усіми пануючими родами в Европі. А ці всі роди були вірні Римському Папі; кажучи потеперішньому — були католицькі. Папи в тому часі і пізніше дуже дбали про те, щоб королівські великокняжі роди не входили в подружні зв'язки з нез'єдиненими. Вдаряє в очі факт, що з приводу численних посвоячень Ярослава немає ніяких застережень з боку Апостольського Престолу в Римі. Це значить, що навіть після остаточного розриву за Керулярія (1054) між Східньою і Західньою Церквами, Русь зберегла зв'язок з римським Апостольським Престолом. І також вважали її як у Римі, так і взагалі в Зах. Европі. Характеристичний ще такий факт: царгородський патріярх Керулярій виповів Папі послух; коли не вдалось справи залагодити мирно, Папа екскомунікував Керулярія (виключив його з Церкви); посли Папи, які на престолі храму св. Софії в Царгороді поклали відповідну грамоту (буллю), вертались до Риму через Київ, де їх прихильно прийняли. Якби Київ був станув по боці Керулярія, це було б неможливе, чи точніше, для папських послів не було б потреби йти до Києва.

Дуже яскравим підтвердженням того, що Русь-Україна станула по боці Риму, а не Керулярія, є три факти:

а) три роки перед схизмою Керулярія, між київським володарем Ярославом Мудрим і візантійським патріярхом вибухнув конфлікт. Ярослав хотів зробити київським митрополитом українця, а патріярх спротивився. Тоді Ярослав зібрав собор українських єпископів, які вибрали митрополитом українця Іляріона;

б) в році 1091 ввели в Україні свято перенесення мощів св. Миколи (т. зв. «теплий Микола», свято 22 травня). У візантійській Церкві цього свята ніколи не прийняли і проти нього не протестували. До впровадження цього свята прибув до Києва 1091 р. посол від Папи з відповідною грамотою;

в) в 1071 році Церква в Україні канонізувала князів-мучеників Бориса і Гліба. Візантійська Церква довго не хотіла признати цього акту, коли тимчасом на Заході. в слов'янських країнах, що були під церковною зверхністю Папи, цих українських святих визнавали й почитали. Є докази, що, наприклад, в однім чеськім манастирі біля Праги переховували в пошані мощі святих Бориса і Гліба. Якщо б Русь-Україна станула по боці церковного розколу, то в католицькій Чехії не зберігали б і не почитали б її святих.

Крім наведених тут фактів є ще багато інших доказів на те, що оба найбільші українські володарі, Володимир і Ярослав були в єдності з римським Апостольським Престолом і Вселенською Церквою, яка в тому часі звалась одночасно православною і католицькою. Ми сьогодні зберігаємо ту саму віру і ту саму єдність з Апостольським Престолом, яку зберігали наші предки в добі найбільшої слави і могутности українського народу.

—.—

тверджує св. Письмо: «І сотворив Бог чоловіка в свій образ, ув образ Божий сотворив його, як чоловіка і жінку сотворив їх і благословив їх Бог і каже до них Бог: Плодіться і намножуйтесь і наповнюйте землю» (Битія, І, 27-28). «Тим то оставить чоловік отця свого і матір свою та приліпиться до жони своєї і будуть удвох тілом одним» (Битія, II, 24). Опісля ж і Христос, покликуючись на первісне Боже установлення подружньої умови, об'являє нам одночасно, якою вона первісно була: «Чи не читали ви, що Творець від початку чоловіком і жінкою сотворив їх і сказав: тому покине чоловік батька свого і матір, і з'єднається зо своєю дружиною, і будуть обоє одно тіло. Тим то вони вже не двоє, а одне тіло. А що Бог злучив, чоловік нехай не розлучує» (Мт. 19, 4).

Подружжя є святе і своїм призначенням. Воно призначене в першу чергу для Божої слави, щоб покликувати до життя нову людину, яка має найдосконаліше відбити на землі образ Божий і сама призначена до вічного пізнавання і прославлення Бога. **Подружжя святе** ще й **своїм значінням,** бо вже навіть як природна умова від початку воно було прообразом злуки Христа — Воплоченого Божого Слова з людською природою, а зокрема злуки Христа з св. Церквою. Тому, не тільки теперішні подружжя християн, або подружжя жидів у Старому Завіті, але й поганські подружжя, коли тільки вони були важно заключені, мають характер святости задля Божого установлення, призначення і значіння подружньої умови.

II. Свята Тайна подружжя

Доповняючи Старий Завіт і установляючи Новий, Ісус Христос надав подружжю ще вищу гідність від тої, яку воно мало перед тим. Він підніс подружню умову між хрищеними до гідности св. Тайни.

Тому, не може бути тепер між хрищеними подружньої умови, яка не була б рівночасно і св. Тайною. І, чи хтось думає про це, чи ні, а навіть — чи не хоче св. Тайни, чи ні, якщо він охрищений, і важно заключає подружню умову з хрищеною, то тим самим, рівночасно, він сповнив, довершив і прийняв св. Тайну Подружжя. Що ж це св. Тайна? — Св. Тайна це «видимий знак невидимої ласки» кажуть богослови. І в подружжі між хрищеними є «видимий знак» і «невидима ласка». Подружня умова, або шлюб і його обряди, це «видимий знак»; а «невидима ласка», яку дає ця умова хрищеним подругам, — це постійне духове розположення, при помочі якого подруги є в силі належно сповняти тверді обов'язки подружого життя, зберігати взаємну вірність і виховати належно дітей.

Щоб таку ласку одержати, наречені повинні висповідатися і прийняти св. Причастя перед шлюбом. Хто приступив би до св. Тайни подружжя з тяжким гріхом на душі, то він грішив би важко. Проте св. Тайна подружжя була б важна, хоч у душі був би тяжкий гріх.

III. Життя в подружжі має бути святе

З уваги на святість Тайни подружжя, також і життя в подружжі повинно бути святе. Бо з святими речами свято треба обходитися. А щоб так воно було, треба: свято трактувати подружню умову і свято додержувати умови того договору.

Хоч подружня умова є свята, найсвятіша з установ Христа, та на жаль, люди часто її збещещують. Глумом, пародією, висміванням подружньої умови — це в першій мірі т. зв. «дикі» подружжя — конкубінати, в яких чоловік і жінка постійно сходяться разом, по-подружому, без подружньої умови. Зневагу подружній умові задають і ті, що затаюють важну перепону до подружжя, напр., як хтось вже раз заключив важно подружжя, а потім жінку чи чоловіка покидає та жениться з іншою, чи виходить заміж за іншого. Тоді немає подружньої умови, бо попередня така умова ще важна перед Богом. Важність подружньої умови кінчиться не внаслідок обставин (як напр. неможливість повернутись додому для багатьох наших людей), ані задля якоїсь примхи подругів, а кінчиться вона щойно зі смертю котрогось подруга. Зневагу св. Тайні подружжя наносять і ті, які в тяжкому грісі приступають до неї.

Окрему зневагу св. Тайні подружжя завдають ті, що стараються заключити (або й уже заключили) подружжя не в церкві, не перед священиком, але лише перед державним урядником, або в такій церкві, чи секті, яка не може дати їм важної подружньої умови. Ці т. зв. «цивільні шлюби» в очах Церкви це тільки сповид подружньої умови, а не умова, ані св. Тайна, а тим самим — ніяке подружжя.

При подружній умові між католиками, а також між католицькою й некатолицькою стороною, має бути присутній католицький священик їхнього обряду. Присутність священика при шлюбі конечна не лише для важности подружжя, але й для уділення женихам церковного благословення. З Божим благословенням треба заключати святу умову і зачинати нове життя у подружньому стані. Вже в заранні людського роду Господь Бог благословив перше подружжя Адама й Еви на землі. Божого благословення потребують і всі інші подружжя. В історії усіх народів находимо прекрасні приклади все живого звичаю благословити подружжя. Таку потребу церковного благословення своїх подруж і їх уважнення та надання їм гідности св. Тайни треба мати на увазі й багатьом нашим вірним у В. Британії.

о. М. Войнар ЧССВ

Релігійно-церковне життя перших українців у Манчестері

Перші українські поселенці появились у Манчестері в 90-тих роках минулого сторіччя. Тяжке було їхне життя. Зокрема давався відчути брак духовної опіки своїх священиків. Помимо труднощів щодо англійської мови, всі поселенці ходили на Богослуження до католицької церкви St. Chad's Cheetham. (Старі еміґранти ще й сьогодні дуже прив'язані до Бога й Церкви). Однак духові потреби еміґрантів ріжних народів росли з кожним днем. Тому католицький єпископ Сальфорд-у (nr Bilsborough) визначив для них окремого священика о. Louis Waitis. По його відкликанні, на його місце прийшов о. James Hughes, з Ліверпулю, знавець багатьох мов. З великим замилуванням обслуговував він три чужинецькі народи (українців, поляків і литовців) і проповіді говорив у їх мовах. 23 грудня 1903 р. це душпастирство у Манчестері перейняв о. A. Foltin, що походив з німецько-польської родини.

З уваги на часті непорозуміння з місцевими католиками на тлі уживання церкви, новий єпископ Сальфорд-у, д-р Casartelli, віддав для трьох національних груп осібне приміщення на церкву при Pilling Street (Rochdale Road); але воно не надавалось на церкву, бо було заразом і клюбом для ірляндців. Тут також не обійшлось без непорозумінь. В таких обставинах приходилось правити Богослуження аж до 17 квітня 1921 р. Того дня, Єпископ Казартеллі посвятив для українців, поляків і литовців нову церкву св. Казимира, при Oldham Rd.

Отець Фольтін удержувався з грошевих подарків своїх вірних. Церкву також набули за пожертви людей, а головно литовців, що за той час вспіли дуже розбагатіти. В поступуванні зо своїми трьома народами о. Фольтін мав особливу тактику: у проповідях одної неділі звертався, у міру потреби, до українців, другої — до поляків, третьої — до литовців. Часто бо між тими групами поставали різні непорозуміння, а українська група чисельно найслабша, найбільше терпіла.

Дня 17 липня 1921 р. українська група в Манчестері переживала хвилину великої духової радости й піднесення. У своїй подорожі по краях Зах. Европи завітав до Манчестеру св. п. Митрополит Андрей Шептицький. Він відправив Службу Божу в церкві св. Чада, помирував діти, відвідав українців у їх домах. Від тоді старі еміґранти дуже піднеслись на дусі, бо бачили, що Церква зо «Старого Краю» їх не забуває. Усі зрозуміли, що їх віру й любов до св. Церкви Господь винагородив цими відвідинами Митрополита.

о. д-р В. Дзьоба

WALSINGHAM — ЗАРВАНИЦЯ АНГЛІЇ

Кожна країна має місце, де особливо почитають Пречисту Діву Марію, або де Мати Божа прославляється чудами. В нас таким місцем була Зарваниця, в Німеччині є Альтеттінґ, у Франції Люрд. В Англії, в цій країні десяток релігій, місцем особливого почитання Пречистої Діви це маленька капличка у Walsingham, Norfolk. Капличка побудована ще 1601 р. Від того часу вже мільйони прочан пройшли через неї, шукаючи там у Матері Божої помочі, або дякуючи Їй за одержані ласки

В квітні цього року, після відвідин у цій капличці, чудесно виздоровіла з цілковитого параліжу ніг і правої руки 15-літня дівчина Фреда Поґмор. Під час відвідин у церкві й самого чуда з дівчиною була її мати і доглядачка, обі некатолички. Сама дівчина прийняла католицьку віру в школі, де виховувалася, впродовж пів року перед чудом.

Було б побажаним, щоб і українці, що так славляться з почитання Матері Божої, відбули колись зорганізоване паломництво до Вальзінґгем.

В. Д.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОЇ ЦЕРКВИ» ЗЛОЖИЛИ:

О. радник Вол. Дзьоба 9 ф. і 5 шіл., п. Куцак 4 шіл., гості на весіллі у п-ва Підлиських, Бедфорд, 30 травня: по 5 шіл.: п. п. Г. Підлиський, І. Яворський, М. Сенюта; по 2 і пів шіл.: п.п. А. Джиджора, Д. Походай, В. Ганчар, М. Костенків, І. Шевчук, В. Яцюк, В. Петришин: по 2 шіл.: п.п.: М. Клапатий, М. Прихідний, Л. Роман, З. Чарнецька, А. Михайлів, Р. Кулинич, Д. Павлишин, В. Грам'як, Є. Стричко; по 1 і пів шіл. п. В. Сверлюк; по 1 шіл.: п. п. Д. Кушик, М. Прокіпчук, О. Бамбуряк.

Всім В. Ш. Жертводавцям, зокрема Всесв. о. Радникові щиру подяку, а молодій парі, п-ву Підлиським побажання всього найкращого складає

Адміністрація «Нашої Церкви»

Ч. 4 (6) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», ч. 23/1953. Червень 1953
Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

КОРОНАЦІЯ...

Недавно майже усі ми були свідками різних парад по цілій В. Британії у зв'язку з коронацією королеви Єлисавети II. У коронаційних походах та імпрезах в різних осередках британського острова брали участь також місцеві українці. Немало було і таких, що зблизька приглядались пишному коронаційному походові королеви по вулицях Лондону серед мільйонової товпи британців і чужинців у дні 2 червня ц. р.

У зв'язку з тим певно неодному з нас приходило на гадку: чому то і нам не переживати б подібної радости і захоплення коронаційними торжествами нашого, рідного українського володаря?... Тому саме хочемо пригадати читачам, що й на наших землях відбувались колись подібні, хоч і значно скромніші, коронаційні торжества, і ми мали колись коронованi голови, мали українських королів: Ярополка Ізяславича (1075 р.), Данила Романовича (1253 р.) і Юрія Львовича (ок. 1299 р.).

Цього року в грудні припадає 700-літня річниця коронації нашого рідного короля Української Держави, Данила Романовича. Не будемо повторяти того, що вже про цю подію писалося на сторінках «Християнського Голосу». Хочемо лише пригадати ширшим колам нашої еміграції у В. Британії цю світлу подію з нашої історії та заохотити усіх, щоб її гідно святкували. На жаль, світська преса різних напрямків досі замало уваги присвятила тій події, яку треба вважати одною з найсвітліших в нашій історії.

Хоч коронація Данила була подією наперед політичного значення, для нас християн вона знаменна і цінна також і своїм релігійним характером і значенням. Не маючи сили встоятись проти монгольської навали зі Сходу, князь Данило Романович хотів організувати міжнародний хрестоносний похід проти татар. В тій цілі він звернувся по військову співпрацю до західніх католицьких володарів, а в першу чергу до Апостольського Престолу в Римі. Татарська небезпека була однакова для усіх християн, однак Данило не міг знайти зрозуміння в цих західніх володарів, які за плечами українських полків тієї небезпеки не відчували. Одинокий Апостольський Престіл, а іменно Папа Інокентій IV, зрозумів цілу грозу монгольської небезпеки і зробив усе, що міг, щоб прийти на поміч і рятунок української держави та її культури. Князь Данило визнав Папу наслідником св. Апостола Петра і від нього прийняв королівську корону, стаючись рівним західнім володарям. Корону прийняв Данило з рук папського леґата Опізо в західно-прикордонному городі української держави, Дорогичині над Бугом, у грудні 1253 року.

Щоб не викликувати гніву й помсти татарського хана, як також з уваги на час всенародної скорби внаслідок татарського лихоліття, коронація Данила відбулась без великих торжеств. Проте вона не тратила великого реального значення, бо коронація у тому часі не була лише формальністю, як це є у наших часах. Коронація мала значення державне, політичне, а навіть релігійне.

Хочемо підкреслити, що разом з одержанням королівської корони король Данило, а за ним єпископи, бояри і нарід приступили до церковної єдности з Римом. Хоч обставини коронації вказують на те, що Данило руководився у ній політичними цілями, проте не можна відмовити йому і релігійного мотиву в єднанні з Римом. В тому критичному часі він хотів забезпечитись від нападів з боку західніх християнських сусідів, поляків і мадярів, та мати на Заході бодай моральне попертя і зрозуміння для своїх змагань проти азійських кочовиків. Не виключене також, що через прийняття корони й з'єдинення з Римом він бажав унезалежнити українську Церкву від царгородського патріярха і так запобігти ворожим впливам на Україну. І це він до певної міри осягнув. Вправді не одержав збройної помочі проти татар, бо Західня Европа мимо заходів Папи не могла здобутись на хрестоносний похід проти них; все ж таки Данило здобув на Заході духову й моральну піддержку Апостольської Столиці; а Україна зискала признання за її боротьбу, як аванґард Европи проти монгольських кочовиків.

Кожний нарід вшановує на свій спосіб пам'ять великих подій своєї історії. Звичайно вшановується такі ювілеї окремими книгами, доповідями, академіями, маніфестаціями, фільмами. У нас також прийнявся звичай вшановувати пам'ять світлих подій та заслужених осіб нашої історії. На жаль, в останніх часах серед нашої еміґраційної спільноти, а зокрема у В. Британії, прийнявся звичай святкувати пам'ять подій чи осіб майже виключно революційного, або військово-збройного характеру. Зате замало звертається уваги на вшанування і спопуляризування подій, що мають характер релігійний та ширший державнотворчий, як, напр., хрищення України, коронація Данила, з'єдинення України з Римом. Подібних подій багато в нашій історії.

Пора отже й нам, серед скитальчих, незавидних умовин, подбати про гідне вшанування пам'яти величньої історичної події — коронації Данила. І, хоч прийдеться нам святкувати її в чужій країні, а не в рідному Львові та Києві, то однак, ми не повинні падати духом. Навпаки, ми повинні бути горді з нашого світлого минулого. Сповняючи ролю речників нашої поневоленої Батьківщини, ми повинні сказати світові, хто ми і чиї ми діти. Ми повинні показати, що наша історія має не лиш революції й гайдамаччину, але має також державницький та релігійний зміст, має великі здобутки навіть світового маштабу. Найкращим вшануванням 700-ліття коронації Данила це буде, на нашу думку, видання усіх документів, що відносилися до неї та спопуляризування її між своїми і чужими.

Ось напр., в ватиканських архівах зберігаються сотки документів не лиш релігійно-церковного, але й політично-державного характеру, що відносяться до нашої історії, або до зв'язків України з Римом. Слід нам отже подбати, щоб ці ватиканські документи побачили денне світло. Головне завдання у цьому наших науковців, а зокрема наших цер-

(Продовження на 2 стор.)

...«Ніхто так добре не вчить любити Батьківщину, як це робить св. Церква Христова, що заохочує вірних і до геройської любови, а героїв каже шанувати в особливий спосіб. Свята Церква наказує шанувати й зберігати прадідні традиції, бо це уплякетнює ум і серце людини. Та й слушно, бо людина, що затратила любов до своєї Батьківщини, це дивогляд, що навіть чужинцям не подобається і не заслуговує на довір'я»...

З «Пастирського Послання» ВПреосвщ. Архиєпископа Івана, Ап. Візитатора про святкування світлих і сумних річниць у 1953 році.

КОРОНАЦІЯ...

(Продовження з 1-ої стор.)

ковних істориків. Однак у їхній праці ми не сміємо оставити їх самих. Вони потребують моральної а зокрема матеріяльної піддержки усього українського громадянства. Нам відомо, що приготування до видання таких документів у Римі вже йдуть. Вважаємо, що обов'язком кожного українця причинитися своєю грошевою жертвою, бодай у малій мірі до цього далекосяглого діла наших науковців.

Такий збірник папських документів був би не лиш тривалою пам'яткою для грядучих поколінь, але він мав би також і свою політичну вартість. Якщо б опісля подбати, щоб він найшовся у кожній більшій бібліотеці на Заході, то він був би річевим доказом для зах. світу, що державницькі змагання нашого народу спираються на світлій державній традиції та подіях, благословлених дуже часто найвищим моральним авторитетом у світі — Апостольським Престолом у Римі*).

Крім цього, на терені В. Британії наші церковні громади повинні подбати про вшанування у торжественний спосіб тієї величньої історичної події — коронації короля Данила. Згідно з зарядженням ВПреосвященнішого Владики Архиєпископа Івана, в першу неділю грудня ц. р. в усіх душпастирських осередках будуть відправлені торжественні св. Літургії з відповідними проповідями. Однак, це свято не сміє обмежитись лиш до церковних торжеств. У своїй суті коронація Данила це свято державного характеру. Тому всі українці, без уваги на політичну, чи віроісповідну приналежність, повинні причинитися до його звеличання також світською програмою.

В кожнім душпастирськім осередку вже заздалегідь повинні постати святочні комітети, які в порозумінні зі своїм о. душпастирем подбають про гідне вшанування цього світлого моменту в історії нашої Церкви і Батьківщини. При цім усіх нас повинна скріпляти надія, що з волі Всевишнього таки прийде час, коли ми під звуки літаврів і святософійських та свято-юрських дзвонів будемо святкувати подібні хвилини державної і релігійної радости на Рідній Землі!

І. В.

---

*) Один з наших істориків, дослідник наших 13-14 сторіч, приготовляє у Мюнхені до друку наукову працю п. н. «Королівство Руси-України 13-14 сторіч та королівські корони Данила та Юрія І», а також науково-популярне видання під назвою: «Королі України Данило й Юрій І з благословення Апостольської Столиці». Ці праці, що дадуть собою новий і повніший, як досі, образ широкої релігійно-церковної й державно-політичної проблематики, зв'язаної з королівськими коронаціями Данила й Юрія, спираються не тільки на досить скупо досьогодні збереженому листуванні Папів, Вселенських Архиєреїв до володарів України 13-14 ст., але у великій мірі також на незнаних досі нашій історичній науці, недавно відкритих джерельних даних різнонаціональної історично-наукової провенієнції. **Редакція «Х. Г.»**

Наша Церква на чужині в числах

З загального числа 425,508.220 католиків 9,133.500 є східнього обряду, а з того 5,300.000 українців.

Статистичні дані Української Католицької Церкви на чужині представляються у таких числах: існує 7 дієцезій і одна Апостольська Візитатура, 10 єпископів, 760 священиків світських і 280 священиків монахів, 150 богословів, понад 1.000 черниць, 120 монаших домів, 1.100 церков і каплиць, 50 шкіл, 45 організацій, 38 часописів і журналів і 1,300.000 вірних. В Англії наша Церква має ок. 25.000 вірних, яких обслуговує 12 священиків.

Геройська посвята

«Якщо помагати хворим на проказу є таким дорогим ділом місіонарів, зокрема католицьких, то це значить, що ніяка інша услужність не вимагає більшого духа посвяти. Бо лікувати прокажених вимагає найвищих ідеалів і найбільш досконалого заперечення себе.» Так висловився одного разу Магатма Ґанді про працю католицьких місіонарів.

Проказа, це одна з найстрашніших скірних недуг. Поширена вона зокрема в країнах гарячого підсоння. Люди хворі на проказу звичайно призначені на поталу й віддані на ласку, або неласку суспільства і природи. Їх викидають з суспільства і вони примушені жити у місцях, віддалених від осель здорових людей, у горах, печерах і цвинтарищах.

Сьогодні є понад 4 і пів мільйона хворих на проказу. Найбільш прокажених є в Азії, бо аж 2 і пів міл., з того 1 міл. 200 тис. в Індіях і Пакістані та 1 міл. у Китаю; в Африці є ок. 1 міл. 500 тис., а в обох Америках ок. 160 тис. прокажених. В Европі випадків прокази є ок. 8.000, головно в Еспанії, Портуґалії і Франції. У нас хвороба прокази майже нечувана. Тому, що проказа дуже заразлива недуга, мало находиться охочих її лікувати. Ведені високими ідеалами любови ближнього, християнські, а зокрема католицькі ченці-місіонарі й черниці опікуються тими нещасними людьми. В цілому є 133 катол. місіонарських Чинів, що розгортають добродійну діяльність між прокаженими в цілому світі. З того 42 Чини зложені зі священиків і братів - послушників, 87 Чинів сестер-місіонарок і 4 групи світських людей.

Під цю пору лікується понад 25 тис. прокажених у 98 місійних шпиталях і ок. 50 тисяч у 122 державних закладах для прокажених. Від смерти апостола прокажених, о. Дам'яна де Вайстера, в 1889 р. набралося тої недуги 145 духовників і сестер. Сьогодні живе ще 65 хворих на проказу священиків і сестер у заведеннях і там вони виконують свою працю.

На основі такого зіставлення бачимо, що слова поганського політичного і релігійного діяча мають свій повний зміст!

Наша Церква у В. Британії

(Продовження з 1-го ч.)

Черговим етапом діяльности нашої Церкви на цьому терені після 1948 року, попри несення духовної помочі вірним, було також придбання власних домів, що служили б церковним та громадським цілям наших вірних.

З уваги на специфічні життеві умовини для чужинців на терені цього острову, потреба мати свої власні доми показалась не лиш конечною, але і корисною під двома оглядами: матеріяльним і духовим. Звичайно ж «у своїй хаті своя правда». І саме набуті доми — це бастіони української духовости перед її відкритими і скритими ворогами. Це оази, при яких втомлений життєвою мандрівкою український скиталець находить цілющу воду і євшан-зілля на присмирення його туги за рідною стріхою і батьківщиною. Кількалітня практика це потвердила. І навпаки, відсутність такого українського дому в богатьох осередках дуже від'ємно відбивається на організаційному, культурному і релігійному житті тих осередків.

Пригадується мені при цій нагоді такий епізод з одним хворим селянином в Інвалідській оселі у Чіддінґфолді. На мій запит, як він себе почуває, всупереч сподіванню не почув я з його уст нарікання на свою долю, а навпаки гідний християнина вислів: «Хвала Богу, Отче, і за те, що посилає», а станувши ногою на чорну скибу свіжозораного поля, в його очах заблестіли сльози, і він додав з гордістю: «Це наше, (тобто наша власність), Отче, і це також додає мені сили не заламатися духом, бо пригадує мені мое поле, мою стріху.» Так, це правда. Подібно й українські доми, так церковні, як і ті, що є власністю поодиноких організацій, це не лиш оази, але й кусок нашої любої батьківщини для неодного з нас...

Розуміючи вагу потреби таких домів, на заклик своєї церковної влади та світських організацій, наші вірні приступили до їх реалізації, починаючи з нічого.

ЛОНДОН. Українське громадянство, після закупу будинку СУБ-у в Лондоні придбало там 1948 р. перший церковний дім при Сафрон Гіл (так називається вулиця у центральній старовинній дільниці Лондону, т. зв. «Сіти»). В долішній частині будинку, як ми вже згадували, є церква. Для її прикрашення й надання їй стилю, питомого церквам в Україні, а зокрема для поставлення мистецького репрезентативного іконостасу, ще й досі йдуть заходи. В горішній же частині дому міститься канцелярія Генерального Вікаріяту Апостольського Візитатора у В. Британії, бібліотека, кухня, гостинна та мешкання Ген. Вікарія А. В., канцлера Ген. Вікаріяту, душпастирів лондонської округи і працівників у канцелярії.

В скорому часі цей церковний будинок став центром-вогнищем релігійного життя на цілу В. Британію і цю ролю сповняє посьогодні. В ньому найшли приміщення три священики і двоє світських людей: о. декан Й. Жан ЧСВВ, о. д-р П. Дячишин, о. канонік Д. Лопатинський, проф. А. Монцібович і п. Петрушевич. Вони поклали перші основи для організації й централізації картотеки вірних, церковного податку, душпастирської обслуги вірних і т. п.

ЕДІНБУРҐ. Другий з черги це дім в Едінбурзі, що є центром громадського

За святість подружжя

Святе чисте подружжя — це клич католицької Церкви в нашому столітті. Тепер матеріялістичні науки знижують гідність людини, а навіть зрівнюють її з твариною; руйнують моральний порядок, передусім кличами фальшивої, розгнузданої свободи в статевій ділянці людини. Тому Церква збільшує свої зусилля, щоб протидіяти. Вона звертає увагу людській суспільності на здорову оцінку сил, даних людині Творцем, і призначених до високої цілі, яку через них Творець хоче осягнути. Вона підносить голос проти всякого надужиття подружжя, головно серед хрещених, де подружня умова має окреме знам'я святої речі через винесення його до гідности св. Тайни. Проти клича «вільна любов», який знайшов відгомін і в законодавстві різних держав, Католицька Церква послідовно проповідує нерозривність подружжя. На тому тлі бувають навіть відступства від правдивої віри; вірні в інших віровизнаннях шукають оправдання свого перелюбу. Однак Церква більше слухає Бога, як людей і не відступає від своєї науки.

І дивне явище, що в цьому випадку — історичний матеріялізм комунізму і матеріялізм капіталізму подають собі згідно руку. Хочуть опанувати маси населення, розкладаючи їх морально, перш-за-все кличем свободи, суперечним святому подружжю.

Що це є подружжя?

Подружжя починається шлюбом, або заключенням контракту. Бо заключення подружжя, це умова. Як в інших важних справах люди заключають між собою умову, так і в справі подружнього співжиття чоловіка і жінки, обидвоє заключають між собою умову-контракт. Чоловік передає право до себе жінці, а рівночасно жінка передає право до себе чоловікові, обоє ж віддають собі це право **в цілі родження й виховання потомства**; і то не на час, але аж до смерти.

Однак тому, що заключення подружжя — це умова, наречені мусять бути свідомі того, що вони роблять; так наречений, як і наречена мусять свобідно дати на це свою згоду.

Ця умова **установлена самим Творцем**, тому немає подружжя без цієї умови. Також суті цієї умови не вільно нікому змінити, ані на свій лад уложити...

Ця умова є **нерозривна**, бо так хоче Творець. Подруги до смерти мають собі передати право один до одного, до смерти їх в'яже це право одне до одного, і навпаки, до смерти мають собі приректи подружню вірність і любов.

Ця умова, вкінці, є **одинична**. Вона замикає перед подругами можливість іще з кимось іншим заключити такий самий контракт, поки живуть обоє подруги; вона виключає і всякий дозвіл, щоб між подругів вмішувалася якась третя особа в їхнє подружнє життя.

З заключенням подружжя починається **подружній стан**. Це правна і нерозривна спільнота чоловіка й жінки в цілі родження й виховання потомства. Бо подружжя — це не хвилеве співжиття, але це стан життя, в якому подруги мають витривати аж до смерти.

Тому не легкодушно, але з увагою мають входити наречені в цей стан. Бо зв'язатись легко, але розв'язатись тяжко, переважно — неможливо. Ще й на те треба зважити, що не на проминаючу розкіш, але до поважної, святої справи вони зв'язуються подружньою умовою аж до смерти.

До чого призначене подружжя?

Ціль подружжя, або те, до чого воно природно призначене, — багато вища над те, що звичайно задумують люди. Її піднесеність можна зрозуміти щойно тоді, коли глянути на подружжя з перспективи Бога-Творця, який свій намір висловив-написав у вимогах людської природи.

Перед обличчям Творця увесь людський рід на землі. Його треба піддержувати. Ряди людського роду, прорідженні смертю, треба доповнювати. Людина з волі Творця має панувати над землею. Сказав бо Творець: «Плодітесь і намножуйтесь, і наповняйте землю, і пануйте над нею» (Битія, І, 28). Отже родити й виховувати діти, а з тим піддержувати людський рід, це та першорядна ціль, до якої призначене подружжя

Родити і виховувати діти, значить дати й піддержати нове людське життя. Бути-існувати — це найбільше й найперше добро. Родичі у родженні дитини саме причинюються до такого нового існування — нового життя. Колись Творець самим тільки творчим словом покликав до існування світ, покликав до життя людину, тепер родичі, діючи по пляну Бога, Який сам, безпосередньо творить кожну душу, дають дитину на світ. Відблеск Божої сили не кінчиться у самому родженні. Як Бог піддержує при буттю те все, що створив, так і родичі, відбиваючи в собі цю Божу силу, мають піддержувати життя дитини, виплекувати її тіло і виховувати її духа.

Таке завдання подружжя у природному порядку. В надприродному ж порядку подружжя, зокрема християнське, спрямоване до помноження членів Христової Церкви, до зродження дітей Божих, майбутніх жителів неба.

Оце й є те високе призначення подружжя. Отже воно вже по своїй природі має на цілі в першу чергу добро соціяльне — розмноження людського роду. Однак і власне добро подругів не є виключене від цілі подружжя. Такою другорядною, але також Богом наміреною ціллю подружжя, це взаїмна поміч подругів і зарада на пристрасть.

Суспільне значіння подружжя

З хвилиною заключення подружньої умови постає **родина**. А родина сама у собі є суспільністю; щобільше, родина — це перша суспільність перед усякою суспільністю, навіть перед державою. Хоч родина — це найменша суспільність, проте найстарша, старша від держави; бо щойно з родини природно постає держава. Держава — це доповнення родини. Те, чого одна родина осягнути не може, те можуть осягнути дві, три і більше родин. І тому саме родини лучаться разом; творять державу, щоб осягнути для себе спільну ціль, якої вони поодиноко осягнути не змогли б. Природно отже держава постає з родин і має служити для осягнення цілі родин, а не навпаки. Тому фальшива є наука тоталітаризму, що, мовляв, усі права родина має від держави і що родина в усьому має служити державі.

(Продовження на 4 стор.)

і культурного життя українців у Шотляндії. Набуто його в листопаді 1949 р. заходами українського католицького духовенства. Частину фондів на це зложили українці Едінбурґу й округи. На решту Ген. Вікаріят А. В. у Лондоні затягнув позичку і сплачує її дальше. Дім має 14 кімнат, у яких міститься ґарно прибрана капличка, де щоденно правиться Богослуження, мешкання священика, та нічлігові кімнати на 12 ліжок. Крім цього, мають там свої канцелярії місцеві відділи СУБ-у, СУМ-у та ОбВУ.

БРАДФОРД. Подібна пекуча потреба мати свій власний церковний дім виринула і перед церковною громадою в м. Брадфорд, де зараз живе ок. 1000 українців. Заходами тодішнього душпастиря м. Брадфорд, о. М. Ратушинського, придбано такий дім разом з улаштуванням і маленьким городом, у ґарній дільниці міста при Morley Street. Дім набуто виключно за фонди тутешнього Ген. Вікаріяту А. В. В домі міститься каплиця, канцелярія і мешкання двох душпастирів. Решту 4 кімнати винаймлено на мешкання для кількох наших вірних.

НОТІНҐАМ. На окрему увагу заслуговує також м. Нотінґам. Там, завдяки щедрости й християнському співчуттю для нашого положення місцевого лат. катол. Єпископа Едварда Елліса та заходам кол. душпастиря м. Нотінґаму й округи, о. Ст. Колянківського, українська громада у Нотінґамі користується, за незначною оплатою, церквою й парохіяльним домом. Крім канцелярії і приміщення для двох отців душпастирів в домі мешкають свій осідок також організації СУБ, СУМ і ОбВУ. Решта, 4 кімнати, віддані на мешкання для наших людей. Там же і завдяки тому самому Єпископові для виключного вжитку українців стоїть і церква, а в її підвалі кілька окремих приміщень, що служать за місце сходин, імпрез та розваги наших вірних тамошньої громади.

РОЧДЕЙЛЬ. Подібно і в Рочдейлі місцеві англійські католики виявили глибоке зрозуміння для наших потреб. Завдяки заходам о. кан. Ю. Гірняка, місцева катол. парафія за мінімальним чиншом відступила до виключного вжитку нашої громади (ок. 300 українців) церкву і приміщення на канцелярію і мешкання нашого душпастиря.

Справа набуття домів, що були б власністю нашої Церкви, або котроїсь зі суспільних організацій, не закінчилася і досі. Йдуть дальше заходи, щоб набути такий церковний дім у Ковентри, де вже на цю ціль мала розмірно громада зложила ок. 600 фунтів, як також інших церковних громадах і містах В. Британії.

Набування домів явище наскрізь позитивне; а ті, що до нього в будь-чому причиняються, з уваги на труднощі, їх посвяту й жертвенність, заслуговують на подив і пошану решти громадянства.

При цій нагоді хотіли б ми звернути увагу на одну річ, а саме: З уваги на фінансові труднощі поодиноких громад, а то й цілої нашої Церкви, куплені досі доми пристосовані радше для мешкального вжитку, ніж для організаційних та релігійних цілей нашого громадянства. Покищо, вони ще можуть служити приміщенням для однодневних, т. зв. четвергових, або суботніх шкіл для української дітвори даних громад. Однак через постепенний приріст української дітвори вони незабаром не будуть в силі сповнити задовільно й цього завдання. І тому відповідне приміщення на такі школи для десятків чисто або наполовину української дітвори треба мати на увазі при купівлі таких домів у майбутньому.

(—)

Нас запитують—відповідаємо

Звідки Католицька Церква має право рішати про важність, чи неважність шлюбу?

Католицька Церква займається шлюбами й зовсім слушно видає закони щодо їх важности, чи неважности з двох причин:

1) Шлюб — це одна з 7-ох св. Тайн. А розпоряджатися в справах св. Тайн та їх уділяти, з волі Основника Церкви, Ісуса Христа, — належить виключно до Церкви.

2) Католицька Церква має обов'язок дбати про душі й усе, що до душ відноситься, в першу чергу про віру. А тому, що з шлюбом зв'язані нераз обставини, які утруднюють, чи навіть унеможливлюють людині виконувати обов'язки своєї віри, Католицька Церква зовсім слушно установляє в справі шлюбу закони, що ці обставини усувають. Отже, коли мішане подружжя, тобто подружжя між вірним Католицької Церкви й некатолицькою стороною, є поважною небезпекою для католицької сторони під оглядом утрати віри, чи поважною перешкодою її практикувати, Католицька Церква таке подружжя забороняє. І ця заборона є слушна навіть тоді, коли таке мішане подружжя могло б зробити (на перший погляд) молодят щасливими під кожним дочасним оглядом, бо далеко важливіша є душа від тіла!

Мій друг взяв шлюб з протестанткою в протестантській церкві, а потім з нею розійшовся; чи він може тепер брати шлюб з католичкою?

Шлюб Вашого друга був неважний тому, що католик мусить брати шлюб лише в католицькій церкві (навіть тоді, коли одружується з протестанткою). Хто з католиків переступає цей закон, стягає на себе церковну кару екскомуніки, а його шлюб в очах Церкви є неважний. Щоб це направити, він мусить просити звільнення від церковної кари й дозволу заключити мішане подружжя в католицькій церкві. Засадничо Церква старається уважнити подружжя, заключене в некатолицькій церкві, й так уможливити цим подругам дальше життя разом у мирі з Богом і їхньою совістю. Якщо католик, що взяв шлюб у некатолицькій церкві, взяв потім розвід, він є вільний і може заключити подружжя з іншою особою в католицькій церкві.

Що це таке екскомуніка?

Екскомуніка (лат. «екскоммунікаціо», грецьке «анатема») це найбільша церковна кара — виключення проступника якогось церковного закону від прав спільноти вірних, а вслід за тим і цілковите позбавлення його права користуватися і уживати дібр, ласк і прав церковних. І так, вірний, що стягнув на себе кару екскомуніки, є позбавлений:

1) права принимати св. Тайни;
2) права на християнський похорон, хіба, що перед смертю покаявся б;
3) він не може користати з церковних відпустів, молитов і діл винагороди Богові, ані не є учасником публічних молитов, що їх Церква заносить повсякчасно до Бога за своїх вірних.

Однак екскомуніка не позбавляє проступника членства у Католицькій Церкві, набутого через св. Тайну Хрищення, чи пак, приналежности до церковної спільноти, зн. він і надальше лишається членом Церкви, хоч, на жаль, завмерлим.

White Book on the religious persecution in Ukraine

Такий наголовок англійського перекладу «Білої Книги» про релігійні переслідування в Україні*).

Матеріял «Білої Книги» поділений на дві частини: І. Український нарід в зустрічі з комунізмом (1917-1952) і II. Українська Католицька Церква і комунізм.

Після вступної інформації з історії християнства і Католицької Церкви в Україні слідує перша частина, в якій коротко, але яскраво висвітлено методи і факти нищення червоною Москвою (1917—1939) української державности, приватної власности, особовости, та української духовости взагалі. Об'єктивно і зі співчуттям представлено нелюдські переслідування і знищення також Української Автокефальної Православної Церкви (ст. 19-22); це робить «Білу Книгу» ближчою і для наших православних братів.

Друга частина «Білої Книги» коротко, майже ляконічно, говорить про світлі сторінки з історії Української Католицької Церкви в роках 1939-1952. Ця історія українських мучеників за католицьку віру. Факти опираються на документах, які наведені тут з найбільшою докладністю, чим роблять «Білу Книгу» цінною під науковим та історичним оглядом.

Дальший зміст «Білої Книги» це промова Папи Пія XII до питомців Української Папської Колеґії в Римі від 14. 11. 1952, енцикліка «Orientales Ecclesias» від 15. 12. 1952 і доповіді на Триденниці Молитов в Римі (30. 1.-1. 2. 1953).

В промові, виголошеній в університеті «Де пропаґанда Фіде», ВПреосвщ. Владика Кир Іван відкрито робить докори західньому світові, а навіть деяким католицьким кругам за промовчування переслідувань УКЦеркви, подає причини цього явища і закінчує промову надією на релігійну єдність українського народу. У доповіді о. д-ра А. Великого свої і чужі найдуть ясну і повну відповідь на те, чому саме на Українську Католицьку Церкву Москва звернула всю свою їдь і вістря. Остання доповідь Монс. Мойолі, офіціяла Священної Конґреґації для Східної Церкви, на підставі невиданих ще документів, кидає ярке світло на велич особи Митрополита Андрея підчас переслідування та подає точні дані наших втрат в нерівній боротьбі.

З вдячністю для невтомних авторів і видавців приймаємо цю «Білу Книгу», як одинокий авторитетний документ-свідоцтво перед англомовним світом мартирології Христової Церкви в Україні. Вважаємо також, що релігійним і національним обов'язком всіх наших організацій, осередків та поодиноких українців на терені В. Британії, — мати цю «Білу Книгу» у своїх бібліотеках, та подбати, щоб вона була на полицях міських публічних бібліотек всюди, де тільки живуть українці!

Книжка має 114 сторін друку, в тому 22 ілюстрації та мапу України. Ціна 5 шіл. і 6 пенів. Замовляти в Адміністрації «Нашої Церкви». **І. Ш.**

*) гл. «Християнський Голос», ч. 17, від 26. 4. 1953.

За святість подружжя

(Продовження з 3 стор.)

З цього теж видна важлива роля родини для держави та цілої людської суспільности. Родина — це перша форма соціяльного життя; родина — це корінь і зразок усіх соціяльних організмів; родина — це школа і святиня соціяльного життя. В ній мають виховатись і з неї мають вийти добрі, гідні члени всякої людської суспільности; у ній вони мають дістати, як у святині, почуття відповідальности — святого зв'язку з загальною, спільною ціллю, задля якої вони лучаться разом. Тому заключення слушне: яка родина, таке суспільство, яка родина, така держава.

о. М. Войнар, ЧСВВ

З життя британських католиків

✱ У виставових павільйонах «Олімпія» в Лондоні буде відкрита велика католицька релігійна вистава 3 липня ц. р. в виставі візьме участь около 140 релігійних чинів, конґреґацій і товариств. Передбачають, що виставу відвідає триста тисяч чоловік, бо на подібній виставі в Глезґові в 1951 р. було двісті тисяч людей. В часі вистави Кардинал Ґріффін висвятить 30 місіонарів. Акт рукоположення буде передаваний через телевізію.

✱ В Вестмінстерському голі (в 1949 р. там були збори СУБ-у) відбувся конґрес католицьких студентських організацій кольорових народів. Це був один з численних прикладів вселенськости Католицької Церкви. Були там заступлені різні народи і племена Африки, Індії й Далекого Сходу. Був зворушливий момент, коли католицький діяч, мурин з Золотого Побережжя в Африці, візвав усіх присутніх на конґресі відмовити голосно «Отче Наш» у своїй рідній мові. «Я так дуже був пройнятий дивною гармонією звуків, що сам забув відмовити мій Отче Наш», — завважує один журналіст.

Скільки є визнавців поодиноких релігій?

За підсумками «Британського Річника» (Britannic Book of the year) за 1953 р. у цілому світі є 425,508.220 католиків. Католицьке населення дає приблизно одну п'яту населення світу, а більше, як половину всіх християн. Найбільше католиків є в Европі, але найбільший їх відсоток є в Півд. Америці.

Скількість визнавців поодиноких релігій у цілому світі така:

Всіх християн	750,292.153
Католиків	425,508.220
Православних	128,280.414
Протестантів	196,503.520
Жидів (Мойсеєвого віровизнання)	11,532.500
Магометан	315,699.603
Визнавців Зороастра	124,890
Шінто	25,000.000
Таоїстів	50,053.200
Конфуціян	300,290.500
Буддистів	150,300.000
Ґінду	255,715.000
Примітивних	121,150.000
Інших	387,579.154
Усіх разом	2.367,737.000

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ «ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС»!

Наша Церква

Ч. 3 (5) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», ч. 18/1953. Травень 1953

Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

Пречиста Діва Марія і ми

Вчитуємось в історію людського роду і бачимо: не було на світі людини, яка досягла б такого ступеня пошани, слави, любови і почитання, як Пречиста Діва Марія. Немає місця на землі, де не знали б Її імени, де не почитали б Марії. Культ Пречистої Діви Марії сягає самих початків християнства; він був поширений у цілій Христовій Церкві, зарівно на Сході, як і на Заході. Завершення цього культу це проголошення догми про Її непорочне зачаття без гріха первородного (8. 12. 1854 р.) і догми про Її успення і перехід до неба враз з тілом. (1. 11. 1950).

Особливе почитання і любов виявляв Пречистій Діві Марії також і український нарід. Немає ні одної доби в нашій історії, в якій не були б записані вияви найглибшої пошани і любови для Небесної Цариці нашим народом; записані теж і численні докази Її постійної опіки над нами. На Її честь були посвячені тисячі церков. Напр. у львівській архієпархії, на всіх 1278 церков, 377 були посвячені Пречистій Діві, з того 98 Її Покрову; в перемиській дієцезії на всі 1 322 церкви, 446 посвячені Марії. При Її чудотворних іконах відбувались часто прощі і моління, в Її честь постали прегарні пам'ятки в мистецтві й літературі.

В чому причина такого загального почитання Пречистої Діви Марії? Це не тільки заспокоєння релігійних почуттів людини, але це радше вияв вдячности; це віддання себе під Покров Марії; це віра у всемогучість Її молитов перед Престолом Всевишнього. Сила ж молитов і заступництва Марії перед Богом лежить у двох головних джерелах: в Її материнстві Божого Сина і всіх людей.

а) Пречиста Діва Марія — це правдива Мати Божого Сина

Ще в раю, після упадку в гріх наших прародичів, Адама й Еви, Господь Бог приобіцяв післати людському родові Спасителя. «Коли ж прийшла повнота часів», Господь Бог здійснив цю обітницю, піславши на землю Свого Єдинородного Сина — Ісуса Христа. Він стався чоловіком з безмежної любови до людей, та щоб уподібнитися нам у всьому, крім гріха. Він прийняв людське тіло в лоні Пречистої Діви Марії, яку вже від віків вибрав собі на Матір. Вона погодилась з волею Божою; прийняла до свого дівичого лона Єдинородного Сина Божого і діланням Святого Духа дала Йому людське тіло; через те стала правдивою Матір'ю Божою.

І саме за це Її дійсне материнство Сина Божого і Спасителя людського роду, Пречиста Діва Марія доступила найвищої гідности, прославлення і благословення у Господа Бога, та найвищого почитання і вдячности у людей. «Бог міг був створити ще більший світ і просторіше небо, каже св. Бонавентура; але неможливо було для нього піднести людину до вищої гідности, як до гідности Материнства Свого Сина».

б) Пречиста Діва Марія — це Мати наша

Внаслідок свого материнства Божого Сина — Спасителя людського роду, Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю. Ісус Христос є Головою відкупленого людства, Головою Свого Містичного Тіла — Церкви, якої ми є членами, тому то Пречиста Діва Марія — Мати Христа — є також і нашою матір'ю в містичному розумінні.

Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю, бо Ісус Христос є нашим братом. Це Своє братерство з нами Ісус Христос Сам часто підкреслював: напр. Свого Небесного Отця Він каже нам називати також і нашим отцем та називає братами тих, що сповняють волю Його Небесного Вітця (Мат., 6, 9. і 12, 49-50). Сповняючи волю Божу й заховуючи Божі Заповіді, стаємось братами Ісуса Христа; тим самим стаємо духовими дітьми Пречистої Діви Марії.

Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю; бо Сам Ісус Христос призначив нам Її на матір через св. Апостола Івана словами: «Сину, — це Мати твоя», а Марії казав наділити своєю материнською любов'ю усіх людей: «Жінко, — це син твій» (Іван, 19, 26-27). І від тоді аж досі Пречиста Діва Марія цю свою ролю материнства для нас, людей, сповняє по-материнськи. Особливою любов'ю та окремим материнським теплом огортає вона тих своїх дітей, що вірні Її Синові. З окремою тугою жде вона і тих, що про Нього забули. Вона і для нас не поскупить свого материнського тепла і потіх, якщо лиш будемо до Неї прибігати і Її про це просити. Це ми повинні робити при всякій нагоді і в кожній хвилині, пам'ятаючи, що Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю, і що вона «всіх скорбящих радость, обидимих заступница, алчущих питательница, странних утішеніє, обуреваємих пристанище, больних посіщеніє, немощних покров і заступница, жезл старости, Мати Бога Вишняго...»

в) Наше відношення до Пречистої Діви Марії

Коли хтось любить якусь особу, він часто про неї думає; радо її стрічає і відвідує; розмовляє з нею щиро; старається зробити їй в усьому приємність; уникає усього, що могло б їй принести біль або смуток, і готовий зробити усе для неї. Подібними прикметами-ділами повинна відзначатись також і наша любов до Пречистої Діви Марії. Річевим доказом любови до нашої Небесної Неньки буде наше життя, згідне з навчанням Її сина — Ісуса Христа. «Правдива бо любов і набожність до Пречистої Діви Марії полягає в бажанні того, чого хоче Марія» — каже св. Леонард. Пречиста Діва найбільше бажає прославлення Бога; найбільше не любить гріха, який наново розпинає Її улюбленого Сина. Тому то й ми, діти Марії, повинні вистерігатись гріха, як найбільшого зла; вистерігатись на те, щоб не завдавати болю нашій Небесній Неньці. Бо не може бути любови до Матері, коли одночасно ображуємо Її Сина.

Дальше наше завдання, на спосіб малих дітей, наслідувати нашу Небесну Матір в усьому, а зокрема в Її чеснотах віри, любови й надії на Господа Бога. Не лиш у щасті, але й у хвилинах нашої особистої та народної Голготи повторюймо за Пречистою Дівою Марією: «Нехай діється воля Твоя...» А Милосердний Господь з неменшою щедрістю нагородить нашу покору, як нагородив покору Пречистої Діви Марії.

о. І. Ш.

Колишні вороги стрічаються в Люрд

В днях 3-6 липня ц. р. на місці появи Матері Божої в Люрд (Франція) комбатанти 30-ти країн, що брали участь в останній світовій війні, будуть молитися за згоду кол. ворогів і закріплення миру. Кардинал Тіссеран буде проводити торжествами. Між націями, що пішлють туди своїх представників, є Франція, Німеччина, В. Британія, ЗДА, Еспанія, Італія, Південна Корея і ін. Амбасадори 30-ти країн передали згоду Іхніх урядів на це паломництво комбатантів.

Українські жінки на передових позиціях за Христа

«Навіть неволя не може спинити їх від молитви»

Під таким наголовком появилася в одному знаному англійському часописі в березні ц. р. цікава стаття про невільничі табори в СССР і молитовні групи у тих таборах. Зі статті виходить, що авторка цієї статті докладно поінформована про життя засланців-в'язнів у Сибірі. Хоч вона згадує й інші національності, найбільше, однак, вона захоплена вірою й відвагою українських жінок-католичок.

Наводимо деякі уривки з цієї статті з тим, що зі зрозумілих причин пропускаємо назви місцевостей, що й зазначуємо точками.

«Збідована, поморщена українська жінка з жовтою латкою на рукаві стояла на лісистому пригірку, на південь від концентраційного табору... (Сибір). Вдивляючись у сторону ріки, вона зі запалом сказала: „Вони стараються вбити Бога у нашому серці. Але вони ніколи не відірвуть нас від Нього!" А по хвилині: — „Вони ніколи не відстрашать нас від релігійних сходин; ніколи не вдасться їм зломити католицької жінки"...

Лише в західньому Сибірі, в березні 1944 р., за свідоцтвом авторки, було 9 великих, 75 переходових і 120 головних таборів та ок. 200 місць примусової праці. В 1952 р. число каторжників доходило до 4.800.000, до яких треба додати ще 250.000 «добровільних переселенців» і 75.000 напівсвобідних робітників.

В таборах жахливі умовини, невпинна безбожницька пропаганда і терор, про який нікому й не снилось; проте в'язні гуртуються у молитовні групи; вибирають з-поміж себе провідника або провідницю і моляться спільно за краще завтра своє і свого народу. У дев'ятьох головних таборах західнього Сибіру... є понад 90 сильних релігійних кружків, з яких найсильніші це т. зв. «покірні».

У жіночому таборі... біля Архангельська є понад 400.000 українських і польських жінок, засуджених навіть на 25 років каторжних робіт за «релігійні ухили». В тім числі є поважна кількість жінок і вдів по кол. комуністичних провідниках, зліквідованих у 30-тих роках. Ця група злучена разом з українцями з т. зв. «київського католицького пояса». Вистачало, щоб котрась з жінок прихильно ставилась до католицизму, а її туди вчисляли і карали. Цими новітніми мученицями проводить українка, яка вже в таборі стала католичкою. Вона є одною серед найкращих організаторів підпільних молитовних кружків і підпорою резистансу у північній Московщині. При помочі своїх помічниць вона створила сильну духову спільноту, в основу якої поклала християнську любов, милосердя й молитву.

Всі в'язні розуміють окрему «німу» мову, якою порозуміваються між собою. 300 вісткових, т. зв. «щіток» дбають про передавання собі потрібних інформацій і розпорядків. Така вісткова-«щітка» це, звичайно, дуже інтелігентна жінка, яка мусить знати кільканадцять мов і діялектів та скоро орієнтуватись у ситуації. Одним зі завдань таких вісткових є малювання або роблення з дерева хрестів (найпростіша, але найбільш повчаюча релігійна література! — І-в) і поширювання їх між в'язнями. Нераз, з нараженням власного життя, ці зв'язкові дають до поцілунку такий хрестик тим, що вже призначені на зліквідування, як «невиліченимі»...

Біля заливу Беринга, згідно з інформаціями цієї статті, серед неймовірного холоду й жорстокого переслідування, українські жінки зорганізували сітку таких молитовних і харитативних кружків.

Авторка згадує і про страшне переслідування Москвою 40 міл. українського народу. Свою статтю закінчує вона окликом, що неволя не знищить віри цих людей, не відбере у них Бога. «Я сумніваюся, чи треба ще сильнішого доказу проти тих, які думають, що біле полум'я католицької віри вже згасло у сибірських тюрмах і концтаборах!» — каже вона.

Сильні слова признання англійки, авторки згаданої статті про непохитність у вірі українських жінок. Бо дійсно сильна і незламна мусить бути віра наших сестер і братів, які навіть серед таких жорстоких умовин не перестають молитись до Бога та заявляти, що ніхто не відірве їх від Нього!»

Соромно стає однак, коли подумаємо, що немало наших братів і сестер, тут на еміграції, сьогодні за свою віру забувають, не живуть згідно з її засадами, або міняють її на іншу. Хай же голос і свідоцтво чужих про наших сучасних мучеників скріпить у нас віру, хай додасть нам охоти краще сповняти наші релігійні обов'язки серед тисячекратно кращих обставин тут на чужині!

І-в

Сила материнської молитви

Був 1918 рік. Ще шаліла І світова війна. Найкращі сини українського народу стояли в стрілецьких ровах, обороняли Батьківщину.

Невеселі вістки доходили до села Ж. у Золочівському повіті. Селяни перешіптувались між собою та зі співчуттям гляділи на священичий дім. Бо один з синів священика, старшина української армії, був на фронті і довго не було від нього вістки. Сумний і зажурений ходив батько. Сумна, безпотішна була старенька їмость. Туга зганяла їй сон з очей. Вона тремтіла на кожну вістку про фронт, що доходила у село. Одинокою її розрадою було перебування у церкві; перед образом Пречистої заносила гарячі молитви за сина.

Згодом усі в селі голосно говорили про про смерть молодого поручника. Знав про це й батько, священик, що його син вже не живе. Як могли, так затаювали страшну вістку від матері. Однак старенька їмость запримітила зміну на обличчях добродушних селян. Ще сильніший біль стиснув її материнське серце; вона рішила довідатись хоч би і як гірку правду.

— Слухайте, Федю, — сказала вона в розмові зі стрічним селянином — Ви всі щось знаєте про мого сина, але ховаєте перед мною.

— Але ж бо ні, прошу пані, — почав викручуватись змішаний селянин, — ще нема нічого певного. Різні чутки тепер ходять. Хто знає, кому сьогодні можна вірити.

— А все таки ви усі щось знаєте про мого сина, тільки перед мною ховаєте. Скажіть, скажіть! Майте милосердя над мною! — вже майже в сльозах благала мати.

Не міг довше опиратись добродушний Федь і зрадив сумну вістку:

— Якийсь стрілець з сусіднього села прийшов на відпустку і розповідав, що був свідком смерти молодого поручника, її сина.

Важко уявити собі біль материнського серця після такої вістки. Мов оніміла, рештою сил поволіклась старенька їмость до церкви перед ікону Пречистої... просити чуда. Піднесена на дусі вийшла з церкви. На дворі очікувало її кілька селян, щоб провести до хати. Яке ж велике було їхнє здивовання, коли ця мати вийшла з церкви зовсім спокійна і радісно промовила: «Ні, мої дорогі, мій син не згинув. Він живий. Так сказала мені Пречиста.»

За пів року цей син, поручник, вернувся до рідного села на відпустку. Він розповідав про страшні бої з ворогом, у яких згинули усі його товариші. Смерть двічі заглядала і йому ввічі. Але він якимось чудом врятувався. Коли довідався про молитву матері за нього, пригадав собі, що це діялось саме в часі одної з небезпек. Він зрозумів, кому завдячує своє життя.

Скінчилась війна. Кілька літ пізніше, у каплиці української Духовної Семінарії у Львові, клячав молодий священик. В його очах блистіли сльози радості. Наче живий стояв перед ним пройдений життєвий шлях, фронтові небезпеки, тривога, молитва матері... Він знав, чия це заслуга; знав, чиїм молитвам і заступництву має завдячувати своє щастя бути священиком. Відтоді аж досі він ревно і віддано працює на славу Божу. І є живим свідком, як багато може зробити материнська молитва до Божої Матері.

А. М.

Фатімське чудо

На екрані лондонського кіна «Пляца» при Рідженс Стр. (доїзд: Пікаділі Сиркес) появився недавно релігійний фільм про чудесну появу Пречистої Діви Марії у Фатімі (Португалія) 1917 р.

Фільм починається образами з португальської революції 1910 р. та жорстоких актів атеїстичних революціонерів проти всього, що релігійне. Потім живо представлено правдиву історичну подію — появу Пречистої Діви трьом сільським пастушкам. Зокрема гарно представлена відвага й витривалість тих дітей у своїх переконаннях про правдивість появи Пречистої, мимо погроз з боку безбожної юрби та недовір'я з боку церковних чинників, а навіть власних родичів. Фільм кінчиться чудом Пречистої Діви — неприродним затьмінням сонця, на потвердження Її появи. Останні картини показують релігійні торжества у Фатімі в жовтні 1951 р. на закінчення Святого Року при участі понад 1 мільйона паломників. В цілому і в подробицях фільм ділає дуже будуюче навіть на релігійно індиферентного глядача.

Любімося — переможемо!

Недавно підчас виборів до парляменту в Італії одна з партій розліпила на мурах Риму таке передвиборче гасло: «Armiamoci — vinceremo!», — «Збройміся — переможемо!» Напис завважила молода студентка і, висівши з трамваю, олівцем скреслила у першому слові букву «r»; після того гасло звучало: «Amiamoci — vinceremo!», що по нашому звучить: любімося — переможемо!

Для тих, що задумують одружитись

ЯК ПЕРЕВЕСТИ ШЛЮБ?

Хочемо влегшити переведення передшлюбних формальностей тим, що бажають одружитися. Подаємо декілька інформацій про вимоги Католицької Церкви щодо заключення церковного шлюбу, і вимоги англійського державного закону щодо т. зв. цивільного шлюбу, після шлюбу церковного.

А. ВИМОГИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ:

1. Католицька Церква вимагає, щоб усі подружжя її вірних були благословлені в церкві правлячим єпископом, його генеральним вікарієм, або делеґованим на це священиком-душпастирем.

2. Крім священика конечні при шлюбі два свідки.

3. Найменше на три тижні перед шлюбом наречені повинні повідомити про це свого відносного душпастиря, або двох душпастирів, якщо наречені живуть у двох різних душпастирствах, або належать до двох обрядів: латинського й нашого східнього. Таке вчасне повідомлення конечне, щоб священик міг тричі голосити оповіді, або просити о диспензу, якщо узасаднена. Оповіді повинні бути голошені у парохіяльній церкві наречених, а якщо вони походять з двох різних парохій-душпастирств, то в обох церквах.

4. Католицькі сторони повинні предложити душпастиреві метрику св. Тайни Хрищення і посвідку вільного стану від свого душпастиря. (По метрику у таких випадках на терені В. Британії слід звертатися до Канцелярії Генерального Вікаріяту в Лондоні; залучити 5. шіл. на покриття адміністраційних видатків.) Якщо душпастир має сумнів про вільний стан одної, або й обох сторін, що хочуть женитися, то вони повинні представити двох свідків, які присягою ствердили б вільний стан наречених. Якщо одна сторона є некатолицька, тоді треба доказати, що вона охрещена; при тому, розуміється, та сторона також мусить бути стану вільного.

5. Наречені зобов'язані в совісті виявити перед шлюбом душпастиреві знані їм певні, або сумнівні, перешкоди, як напр. близьке споріднення, інше віровизнання, і т. п. Якщо існують якісь перешкоди, то женихи зобов'язані виповнити належні зобов'язання, потрібні для одержання диспензи.

6. Шлюб католицької сторони з некатолицькою, а навіть католицькою, є неважний перед Богом, якщо він був заключений лише в «Реджістер Оффіс», або в протестантській церкві, або денебудь поза католицькою церквою, за винятком, що він відбувся б там у присутності католицького священика і двох свідків.

7. Звичайно Католицька Церква нерадо дозволяє на шлюб католиків з некатоликами. Однак, з уваги на ненормальні обставини в цій країні, як напр. брак дівчат католичок і інші поважні причини, єпископ може дозволити на такий шлюб. Щоб такий дозвіл одержати, наречені повинні підписати передшлюбні зобов'язання:

а) що після шлюбу в католицькій церкві вони не підуть по такий шлюб до некатолицького служителя,

б) що всі їх діти, хлопці й дівчата, будуть охрещені та виховані лиш по-католицькому,

в) що некатолицька сторона не ставитиме перепон стороні католицькій у сповнюванні її релігійних практик і обов'язків,

г) що католицька сторона старатисьме розсудливо про приєднення свого некатолицького подруга до католицької віри.

8. Згідно з теперішнім церковним законом шлюби, чи то між католиками, чи між католиками і некатоликами, хочби вони мали всі потрібні умови та наслідки цивільного шлюбу і вважалися важними в обличчі цивільного закону, — в обличчі Церкви і Бога вони є **неважні**, а сторони ці перед Богом не вважаються за мужа і жінку так довго, поки вони не візьмуть шлюбу перед католицьким єпископом, або священиком з двома свідками.

9. Католик, або католичка, які поважилися б взяти шлюб з особою некатолицького віровизнання в некатолицькій церкві, або молитовниці і перед некатолицьким служителем, на основі законів Церкви — вже тим самим підпадають під **кару екскомуніки**, а їх шлюб є неважний перед Богом.

Б. Урядові приписи т. зв. цивільного шлюбу в Англії

Тому, що державний англійський закон узнає за правно важні лише ті подружжя, що є зареєстровані в окремім на це Уряді Шлюбів — Register Office of Marriages», — всі шлюби, навіть католицькі, повинні бути там наперід зголошені.

1. Першим отже завданням женихів — це повідомити згаданий «Реджістер Оффіс» місцевої громади про свій шлюб на повних 21 днів (повних 3 тижні) наперід. Якщо женихи живуть у двох різних громадах, тоді обов'язково вони повинні зголосити про свій шлюб в «Реджістер Оффіс» обох дотичних громад, також на повних три тижні перед шлюбом.

Якщо шлюб не буде відбуватися у ніодній з тих місцевостей, де живуть наречені, тоді вони повинні зголосити про свій шлюб також у «Реджістер Оффіс» тієї громади, у якій братимуть шлюб. Напр., якщо наречений живе у Кембріджі, а наречена в Оксфорді, а хочуть брати шлюб у Лондоні, то мусять зголосити про це в усіх трьох «Реджістер Оффіс»-ах. При зголошенях в «Реджістер Оффіс» треба сказати, котрого дня, в якій церкві та в котрій годині буде шлюб, щоб урядник міг туди прийти і перевести т. зв. цивільний шлюб. Звичайно це відбувається в той спосіб, що урядник дотичного уряду приходить до католицької церкви, чекає в захристії під час церковного шлюбу, а потім у захристії переводить формальності т. зв. цивільного шлюбу.

2. На випадок конечности приспішення реченця шлюбу треба порозумітися про це з «Реджістер Оффіс» тої місцевости, де буде шлюб. Тоді урядник цього уряду з'явиться в церкві не після повних 21 днів, але навіть після упливу одного повного дня, з тим, що треба заплатити не 10 шіл. 6 п., як у першім випадку, але 3 фунти 3 шіл. Але не робити цього самовільно, не порозумівшись наперід зі священиком, який мав давати шлюб; він своєчасно мусить вистаратися у компетентної церковної влади потрібні диспензи.

3. До т. зв. цивільного шлюбу в захристії наречені обов'язково мусять принести з собою від свого «Реджістер Оффіс» посвідку про зголошення там свого шлюбу. Це конечне для уникнення непотрібних клопотів і замішань в останній хвилині.

4. До т. зв. цивільного шлюбу в захристії також потрібні два свідки.

Увага: Якщо хто вже заключив такий т. зв. цивільний шлюб, а церковного не має, той згідно з власною совістю й вимогами, потрібними до спасення душі, повинен чимскорше цей свій нерозважний крок направити і, порозумівшись наперід зі своїм душпастирем, взяти шлюб у католицькій церкві!

В. Права українців католиків при шлюбах у В. Британії

Крім вичислених вгорі загальних умов, потрібних для заключення як церковного, так і т. зв. цивільного шлюбів, українцям католикам у В. Британії прислуговують окремі церковні права, з яких вони повинні повністю користати, а саме:

1. Шлюби між двома католицькими сторонами східнього обряду, або шлюби між католицькою стороною східнього обряду й некатолицькою стороною, мають право благословити **лише українські католицькі священики!** Щоб благословити таке подружжя, католицький священик латинського обряду мусить мати на це окремий дозвіл від українського католицького священика. Якщо одно з наречених є латинського обряду, тоді право благословити такий шлюб має також латинський католицький священик.

3. Коли наречений є католик східнього обряду, то шлюб повинен благословити тільки український католицький священик; і навпаки: як наречений є напр. англієць, католик латинського обряду, тоді право благословити його шлюб має англійський католицький священик, латинського обряду..

4. Якщо українець католик жениться з некатоличкою, напр. з «Черч оф Енґлянд» і т. п., то вона повинна зголоситись у місцевого католицького священика, вислухати в нього 4-6 наук про св. Тайну Подружжя та коротко обзнайомитись з католицькою вірою.

В засаді всі українці католики в справах шлюбів та інших повинні звертатися лише до своїх відносних душпастирів у В. Британії. Щоб поінформувати заінтересованих, хто є їхнім душпастирем та щоб улегшити багатьом зв'язок із ним, нижче друкуємо адреси всіх наших Всч. О.О. Душпастирів у В. Британії і терени їх душпастирювання.

1. ДУШПАСТИРСТВО ОКРУГА ЛОНДОН:

терен душпастирства:
Kent, Sussex, Surrey, Hants, Berks., Buckinghams, Norfolk, Suffolk, Cambs., Hunts., Herts., Essex, Bedfords., Oxfords., (округа і м. Peterborough у Northamptons.)
обслуговує о. Іван Шевців:
143, Saffron Hill, London, E. C. I.

2. ДУШПАСТИРСТВО КОВЕНТРИ:

терен душпастирства:
Northamptons., Warwicks., Worcester, Staffords., Gloucester, Somersets., Wilts., Dorsets., Devons., Cornwall.
обслуговує о. Микола Матичак:
50, Riches Str., Wolwerhampton, Staffs.,
і о. Петро Лісовський:
78, Spring Rd., Coventry, Warwicks.

3. ДУШПАСТИРСТВО НОТТІНҐАМ:

терен душпастирства:
Nottingham, Lincolns., Derbys., Leicersters., Rutland.
обслуговує о. Василь Паславський:
25, Derby Rd., Nottingham.

(Далі на 4. стор.)

In this country...

Католицька Церква в Англії

В «Кетолік Директорі»/1953 читаємо, що Католицька Церква в Англії має 2.895 парафіяльних церков і 918 каплиць; 2.125 шкіл з 536.288 учнями; 70 чоловічих чинів і 140 жіночих законних згромаджень. Зріст католиків на цьому терені незвичайно великий, коли взяти до уваги, що тому 100 років католиків тут було ледве кількасот тисяч з 275 священиками. Тепер усіх католиків в Англії є 2.878.400, на 40.700 більше, ніж минулого року. За останній 1952 рік навернулося до Католицької Церкви 11.360 осіб. В 1952 р. висвячено 60 нових священиків. Всіх священиків у В. Британії є тепер 4.300 і понад 2.000 монахів.

Сьогоднішні успіхи англійські католики завдячують своїй праці і витривалості своїх попередників, переслідуваних протестантами. Англійські католики ведуть зовсім окреме релігійне організаційне життя від протестантів. Це однак не перешкоджає їм бути добрими англійцями, патріотами своєї батьківщини. Назагал в усіх справах, крім релігійних, католики і протестанти співпрацюють.

Заклик поклонитись хрестові

На коронацію королеви Єлисавети в червні ц. р. сподіються в Лондоні около 250 тисяч гостей зі ЗДА. Крім того приїдуть тисячі гостей з інших країн. Лондонський католицький часопис закликає католиків з-посеред коронаційних гостей поклонитися хрестові на католицькій Вестмінстерській катедрі в Лондоні. Поруч катедрального храму підноситься вгору висока струнка вежа з хрестом на вершку. В цьому хресті є правдива частина дерева з того хреста, на якому був розп'ятий Господь наш Ісус Христос. Про це подбав Кардинал Воен, під керівництвом якого переволилась будова храму.

Багато і наших земляків приїздить до Лондону з нагоди відпустки або громадських зібрань. Поручаємо відвідати Вестмінстерську катедру і схилити голову перед хрестом зі святою реліквією.

Папська місія на коронацію

Папа Пій XII призначив представників на коронацію королеви Єлисавети. Папська місія буде мати п'ять осіб: Голова Архієпископ Ченто, Папський Нунцій у Бельгії, Монс. П. Вейо зі Секретаріяту Стану ватиканської держави, князь Ф. Теодолі з Почесної Ґвардії Папи, та ще двох визначних англійських католиків: Р. Ґрант-Ферріс і Ф. Ельвес. Під час коронації королеви ця місія буде придержуватися подібних формальностей, як під час коронації короля Юрія VI, 1937 р. Вона братиме участь у коронаційному поході до Вестмінстерської катедри, але під час коронаційної церемонії останеться на трибуні перед катедрою. Після коронаційних церемоній місія знову долучиться до походу королеви по місті й братиме участь у всіх коронаційних прийняттях та інших імпрезах.

Масова інсценізація

У рамах коронаційних урочистостей британські католики в Брадфорді підготовляють на 14 червня масову інсценізацію на Odsal Stadium, який вміщає 70 тисяч людей. Низка живих образів і сцен має показати історію католицької Британії від приходу норманів у 11 столітті аж до наших днів. На майдані буде построєна величезна мапа Британії, будуть поставлені мініятурні моделі славних катедр і церков, а історики даватимуть історичні пояснення. На закінчення буде влаштований коронаційний похід у мініятурі; королівський ридван тягтимуть коні-карлики, а діти гратимуть ролі королеви і дюка Пилипа.

Св. Біблія — найцінніша річ

Підчас коронації англійської королеви Єлисавети подадуть їй св. Біблію. При церемонії передання королевій книги св. Письма керівник англійської державної Церкви (Черч оф Інґленд) так промовить до королеви: «Наша Милостива Королево! Щоб Ваша Величність завсіди свято і дбайливо стояла на сторожі законів і Божої Євангелії — правил життя й урядування християнської княгині, — ми даруємо Вам цю книгу, як найцінніщу річ, що її світ посідає». І дальше: «Тут є мудрість; це — королівський закон; це — живі слова Бога».

З життя церковних громад

Св. Місія у Менчестері

Серед звітів у пресі, що тут відбувся концерт, там академія, а там ще якась інша імпреза, ось вперше появляється з Менчестеру звіт про св. Місію.

Колись, на Рідній Землі, де й люди були побожніші, то частіше відбувались і св. Місії. Тепер, коли ми розкинені по чужині, рідко де така св. Місія може відбутись. А однак треба св. Місій, бо одні живуть блудно в забутті про Бога і Його святі Заповіді, інші ж, не відкидаючи вправді Бога, віддались лише політиканству і дбають за скороминаючі земські речі та геть занехали релігійні практики.

Якраз св. Місія освідомлює усіх про існування Творця Неба й землі, про Його права і вимоги до людини — Його сотворіння, про нагороду для праведних та про вічну кару для беззаконних і гордунів пустих, самовпевнених... Св. Місія подає лік на гріх — покаяння і св. Сповідь, надію на Боже милосердя та примирення людини з її Творцем.

Великопісна Місія у Менчестері тривала 4 дні (26-29 березня). Проповідником був о. Богдан Курилас ЧНІ, з Бельгії. Успіхи св. Місії були великі: багато людей вислухало покаянні проповіді о. Місіонаря, около 500 сповідалось, багато вписалось до Братства Матері Божої Неустанної Помочі. — Все це знак, що кинене о. Місіонарем зерно Божого слова не пропало марно. Віримо також, що св. Місія причиниться значно до духового відродження її учасників.

о. д-р Вол. Дзьоба

Реколекції ТУСК «Обнова» в Лондоні

Заходом Т-ва Українських Студентів Католиків «Обнова» відбулись в українській католицькій церкві в Лондоні духовні вправи-реколекції. Реколекціями проводив о. В. Курилас ЧНІ, який виголосив п'ять наук: про відношення людини до Бога, про духову вартість людини, про значіння Пресвятої Євхаристії і св. Сповіди та ролю Пречистої Діви у житті кожного християнина. Духовні вправи закінчились великодньою Сповіддю і спільним св. Причастям учасників. З жалем прощали учасники о. Місіонаря, від яких щиро дякував йому о. канцлер М. Ратушинський. Реколекційних наук слухало пересічно ок. 20 учасників, з яких більшість були нестуденти. На жаль, бракувало багатих, для кого ці реколекції були зорганізовані.

Обсерватор

Хроніка

о. Степан Колянківський, душпастир м. Ноттінґгам і округи, в м. квітні виїхав до Канади.

о. д-р Вол. Дзьоба іменований радником Апостольського Візитатора.

о. Іван Шевців іменований духовним асистентом Католицької Акції у нашому Генеральному Вікаріяті.

(Докінчення з 3-ої стор.)

4. ДУШПАСТИРСТВО МЕНЧЕСТЕР:
терен душпастирства:
Manchester, Wales, Monthmouth, Herefords., Shropshire.
обслуговує о. Александер Бабій, радник А.В.:
15, Dowling Str., Rochdale, Lancas.
і о. д-р Володимир Дзьоба, радник А. В.:
21, Brideoak Str., Cheetham, Manchester, 8.

5. ДУШПАСТИРСТВО ОКРУГА МЕНЧЕСТЕР:
терен душпастирства:
Lancashire, Cheshire.
обслуговує о. Ярема Гаврилюк:
121, Derby Str., Manchester, 8.

6. ДУШПАСТИРСТВО РОЧДЕЙЛЬ:
терен душпастирства:
Rochdale.
обслуговує о. Александер Бабій, радник А.В.:
15, Dowling Str., Rochdale, Lancs.

7. ДУШПАСТИРСТВО БРАДФОРД:
терен душпастирства:
Yorkshire, Cumberlands., Durhams., Northumberland, Westmorland.
обслуговує о. Лев Дорош:
28, Pemberton Drive, Morley Str., Bradford, Yorks.
і о. Іван Гасяк:
19, Roberts Place, Westgate, Bradford, Yorks.,

8. ДУШПАСТИРСТВО ШОТЛЯНДІЯ:
терен душпастирства:
Scotland.
обслуговує о. Александер Маркевич:
6, Mansionhouse Rd., Edinburgh, 9.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ВІКАРІЯТ АП. ВІЗ. У В. БРИТАНІЇ:
о. Мітрат Александер Малиновський — Генеральний Вікарій Ап. Віз., о. Михайло Ратушинський, радник А. В. і канцлер Ген. Вікаріяту, обслуговує також м. Лондон:
143, Saffron Hill, London, E. C. I.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОЇ ЦЕРКВИ» ЗЛОЖИЛИ:

о. радник Вол. Дзьоба — 3 ф.; о. радник Ол. Бабій — 3 ф.; п. М. Яхімович, ЗДА — 3 ф.; о. М. Матичак — 2 ф.; п. І. Белей, Шкотія — 1 ф.; п. В. Сидор, Бордон — 10 шіл.; д-р І. Р. Калюжна, Дерби — 5 шіл.; п. Ілля Яворський, Бедфорд — 5 шіл.; п. К. Когут, Лянкашір — 5 шіл.; п. Мирон Фрайт, Лютон — 3 шіл.; п. З. Винницький, Інв. Оселя — 2 шіл. Жертводавцям щира подяка!

ДО КОЛЬПОРТЕРІВ «НАШОЇ ЦЕРКВИ»

Оцим просимо всіх Шановних Зв'язкових-Кольпортерів «Нашої Церкви» малі суми (належитість за «Нашу Церкву» до 10 чисел) присилати нам при нагоді пересилки чл. вкладок, квартально, або навіть піврічно. Теж просимо доложити усіх зусиль, щоб «Наша Церква» найшлася в руках кожного українця католика у В. Британії.

За ласкаву прислугу згори вдячні!

Адміністрація «Н. Ц.»

Наша Церква

Ч. 3 (5) «НАША ЦЕРКВА». Місячник. Додаток до «Християнського Голосу», ч. 18/1953. Травень 1953
Видає Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора в Лондоні. «Our Church», 143, Saffron Hill, London, E. C. I.

Пречиста Діва Марія і ми

Вчитуємось в історію людського роду і бачимо: не було на світі людини, яка досягла б такого ступеня пошани, слави, любови і почитання, як Пречиста Діва Марія. Немає місця на землі, де не знали б Її імени, де не почитали б Марії. Культ Пречистої Діви Марії сягає самих початків християнства; він був поширений у цілій Христовій Церкві, зарівно на Сході, як і на Заході. Завершення цього культу це проголошення догми про Її непорочне зачаття без гріха первородного (8. 12. 1854 р.) і догми про Її успення і перехід до неба враз з тілом. (1. 11. 1950).

Особливе почитання і любов виявляв Пречистій Діві Марії також і український нарід. Немає ні одної доби в нашій історії, в якій не були б записані вияви найглибшої пошани і любови для Небесної Цариці нашим народом; записані теж і численні докази Її постійної опіки над нами. На Її честь були посвячені тисячі церков. Напр. у львівській архіепархії, на всіх 1278 церков, 377 були посвячені Пречистій Діві, з того 98 Її Покрову; в перемиській дієцезії на всі 1 322 церкви, 446 посвячені Марії. При Її чудотворних іконах відбувались часто прощі і моління, в Її честь постали прегарні пам'ятки в мистецтві й літературі.

В чому причина такого загального почитання Пречистої Діви Марії? Це не тільки заспокоєння релігійних почуттів людини, але це радше вияв вдячности; це віддання себе під Покров Марії; це віра у всемогучість Її молитов перед Престолом Всевишнього. Сила ж молитов і заступництва Марії перед Богом лежить у двох головних джерелах: в Її материнстві Божого Сина і всіх людей.

а) Пречиста Діва Марія — це правдива Мати Божого Сина

Ще в раю, після упадку в гріх наших прародичів, Адама й Еви, Господь Бог приобіцяв післати людському родові Спасителя. «Коли ж прийшла повнота часів», Господь Бог здійснив цю обітницю, пісклавши на землю Свого Єдинородного Сина — Ісуса Христа. Він став чоловіком з безмежної любови до людей, та щоб уподібнитися нам у всьому, крім гріха. Він прийняв людське тіло в лоні Пречистої Діви Марії, яку вже від віків вибрав собі на Матір. Вона погодилась з волею Божою; прийняла до свого дівичого лона Єдинородного Сина Божого і діланням Святого Духа дала Йому людське тіло; через те стала правдивою Матір'ю Божою.

І саме за це Її дійсне материнство Сина Божого і Спасителя людського роду, Пречиста Діва Марія доступила найвищої гідности, прославлення і благословення у Господа Бога, та найвищого почитання і вдячности у людей. «Бог міг був створити ще більший світ і просторніше небо, каже св. Бонавентура; але неможливо було для нього піднести людину до вищої гідности, як до гідности Материнства Свого Сина».

б) Пречиста Діва Марія — це Мати наша

Внаслідок свого материнства Божого Сина — Спасителя людського роду Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю. Ісус Христос є Головою відкупленого людства, Головою Свого Містичного Тіла — Церкви, якої ми є членами, тому то Пречиста Діва Марія — Мати Христа — є також і нашою матір'ю в містичному розумінні.

Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю, бо Ісус Христос є нашим братом. Це Своє братерство з нами Ісус Христос Сам часто підкреслював: напр. Свого Небесного Отця Він каже нам називати також і нашим отцем та називає братами тих, що сповняють волю Його Небесного Вітця (Мат., 6, 9. і 12, 49-50). Сповняючи волю Божу й заховуючи Божі Заповіді, стаємось братами Ісуса Христа; тим самим стаємо духовими дітьми Пречистої Діви Марії.

Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю; бо Сам Ісус Христос призначив нам Її на матір через св. Апостола Івана словами: «Сину, — це Мати твоя», а Марії казав наділити своєю материнською любов'ю усіх людей: «Жінко, — це син твій» (Іван, 19, 26-27). І від тоді аж досі Пречиста Діва Марія цю свою ролю материнства для нас, людей, сповняє по-материнськи. Особливою любов'ю та окремим материнським теплом огортає вона тих своїх дітей, що вірні Її Синові. З окремою тугою жде вона і тих, що про Нього забули. Вона і для нас не поскупить свого материнського тепла і потіх, якщо лиш будемо до Неї прибігати і Її про це просити. Це ми повинні робити при всякій нагоді і в кожній хвилині, пам'ятаючи, що Пречиста Діва Марія є нашою матір'ю, і що вона «всіх скорбящих радость, обидимих заступница, алчущих питательница, странних утішеніє, обуреваємих пристанище, больних посіщеніє, немощних покров і заступница, жезл старости, Мати Бога Вишняго . . .»

в) Наше відношення до Пречистої Діви Марії

Коли хтось любить якусь особу, він часто про неї думає; радо Її стрічає і відвідує; розмовляє з нею щиро; старається зробити їй в усьому приємність; уникає усього, що могло б їй принести біль або смуток, і готовий зробити усе для неї. Подібними прикметами-ділами повинна відзначатись також і наша любов до Пречистої Діви Марії. Річевим доказом любови до нашої Небесної Неньки буде наше життя, згідне з навчанням Її сина — Ісуса Христа. «Правдива бо любов і набожність до Пречистої Діви Марії полягає в бажанні того, чого хоче Марія» — каже св. Леонард. Пречиста Діва найбільше бажає прославлення Бога; найбільше не любить гріха, який наново розпинає Її улюбленого Сина. Тому то й ми, діти Марії, повинні вистерігатись гріха, як найбільшого зла; вистерігатись на те, щоб не завдавати болю нашій Небесній Неньці. Бо не може бути любови до Матері, коли одночасно ображуємо Її Сина.

Дальше наше завдання, на спосіб малих дітей, наслідувати нашу Небесну Матір в усьому, а зокрема в Її чеснотах віри, любови й надії на Господа Бога. Не лиш у щасті, але й у хвилинах нашої особистої та народної Голготи повторюймо за Пречистою Дівою Марією: «Нехай діється воля Твоя . . .» А Милосердний Господь з неменшою щедрістю нагородить нашу покору, як нагородив покору Пречистої Діви Марії.

о. І. Ш.

Колишні вороги стрічаються в Люрд

В днях 3-6 липня ц. р. на місці появи Матері Божої в Люрд (Франція) комбатанти 30-ти країн, що брали участь в останній світовій війні, будуть молитися за згоду кол. ворогів і закріплення миру. Кардинал Тіссеран буде проводити торжествами. Між націями, що пішлють туди своїх представників, є Франція, Німеччина, В. Британія, ЗДА, Еспанія, Італія, Південна Корея і ін. Амбасадори 30-ти країн передали згоду їхніх урядів на це паломництво комбатантів.

Українські жінки на передових позиціях за Христа

«Навіть неволя не може спинити їх від молитви»

Під таким наголовком появилася в одному знаному англійському часописі в березні ц. р. цікава стаття про невільничі табори в СССР і молитовні групи у тих таборах. Зі статті виходить, що авторка цієї статті докладно поінформована про життя засланців-в'язнів у Сибірі. Хоч вона згадує й інші національності, найбільше, однак, вона захоплена вірою й відвагою українських жінок-католичок.

Наводимо деякі уривки з цієї статті з тим, що зі зрозумілих причин пропускаємо назви місцевостей, що й зазначуємо точками.

«Збідована, поморщена українська жінка з жовтою латкою на рукаві стояла на лісистому пригірку, на південь від концентраційного табору ... (Сибір). Вдивляючись у сторону ріки, вона зі запалом сказала: „Вони стараються вбити Бога у нашому серці. Але вони ніколи не відірвуть нас від Нього!" А по хвилині: — „Вони ніколи не відстрашать нас від релігійних сходин; ніколи не вдасться їм зломити католицької жінки"...

Лише в західньому Сибірі, в березні 1944 р., за свідоцтвом авторки, було 9 великих, 75 переходових і 120 головних таборів та ок. 200 місць примусової праці. В 1952 р. число каторжників доходило до 4.800.000, до яких треба додати ще 250.000 «добровільних переселенців» і 75.000 напівсвобідних робітників.

В таборах жахливі умовини, невпинна безбожницька пропаґанда і терор, про який нікому й не снилось; проте в'язні гуртуються у молитовні групи; вибирають з-поміж себе провідника або провідницю і моляться спільно за краще завтра своє і свого народу. У дев'ятьох головних таборах західнього Сибіру ... є понад 90 сильних релігійних кружків, з яких найсильніші це т. зв. «покірні».

У жіночому таборі ... біля Архангельська є понад 400.000 українських і польських жінок, засуджених навіть на 25 років каторжних робіт за «релігійні ухили». В тім числі є поважна кількість жінок і вдів по кол. комуністичних провідниках, зліквідованих у 30-тих роках. Ця група злучена разом з українцями з т. зв. «київського католицького пояса». Вистачало, щоб котрась з жінок прихильно ставилась до католицизму, а її туди вчисляли і карали. Цими новітніми мученицями проводить українка, яка вже в таборі стала католичкою. Вона є одною серед найкращих організаторів підпільних молитовних кружків і підпорою резистансу у північній Московщині. При помочі своїх помічниць вона створила сильну духову спільноту, в основу якої поклала християнську любов, милосердя й молитву.

Всі в'язні розуміють окрему «німу» мову, якою порозуміваються між собою. 300 вістконих, т. зв. «щіток» дбають про передавання собі потрібних інформацій і розпорядків. Така вісткова-«щітка» це, звичайно, дуже інтелігентна жінка, яка мусить знати кільканадцять мов і діялектів та скоро орієнтуватись у ситуації. Одним зі завдань таких вісткових є малювання або роблення з дерева хрестів (найпростіша, але найбільш повчаюча релігійна література! — І-в) і поширювання їх між в'язнями. Нераз, з наражениям власного життя, ці зв'язкові дають до поцілунку такий хрестик тим, що вже призначені на зліквідовання, як «невилічимі»...

Біля заливу Беринґа, згідно з інформаціями цієї статті, серед неймовірного холоду й жорстокого переслідування, українські жінки зорганізували сітку таких молитовних і харитативних кружків.

Авторка згадує і про страшне переслідування Москвою 40 міл. українського народу. Свою статтю закінчує вона окликом, що неволя не знищить віри цих людей, не відбере у них Бога. «Я сумніваюся, чи треба ще сильнішого доказу проти тих, які думають, що біле полум'я католицької віри вже згасло у сибірських тюрмах і концтаборах!» — каже вона.

Сильні слова признання англійки, авторки згаданої статті про непохитність у вірі українських жінок. Бо дійсно сильна і незламна мусить бути віра наших сестер і братів, які навіть серед таких жорстоких умовин не перестають молитись до Бога та заявляти, що ніхто не відірве їх від Нього!»

Соромно стає однак, коли подумаємо, що немало наших братів і сестер, тут на еміґрації, сьогодні за свою віру забувають, не живуть згідно з її засадами, або міняють її на іншу. Хай же голос і свідоцтво чужих про наших сучасних мучеників скріпить у нас віру, хай додасть нам охоти краще сповняти наші релігійні обов'язки серед тисячекратно кращих обставин тут на чужині!

І-в

Сила материнської молитви

Був 1918 рік. Ще шаліла І світова війна. Найкращі сини українського народу стояли в стрілецьких ровах, обороняли Батьківщину.

Невеселі вістки доходили до села Ж. у Золочівському повіті. Селяни перешіптувались між собою та зі співчуттям гляділи на священничий дім. Бо один з синів священика, старшина української армії, був на фронті і довго не було від нього вістки. Сумний і зажурений ходив батько. Сумна, безпотішна була старенька їмость. Туга зганяла їй сон з очей. Вона тремтіла на кожну вістку про фронт, що доходила у село. Одинокою її розрадою було перебування у церкві; перед образом Пречистої заносила гарячі молитви за сина.

Згодом усі в селі голосно говорили про про смерть молодого поручника. Знав про це й батько, священик, що його син вже не живе. Як могли, так затаювали страшну вістку від матері. Однак старенька їмость запримітила зміну на обличчях добродушних селян. Ще сильніший біль стиснув її материнське серце; вона рішила довідатись хоч би і як гірку правду.

— Слухайте, Федю, — сказала вона в розмові зі стрічним селянином — Ви всі щось знаєте про мого сина, але ховаєте перед мною.

— Але ж бо ні, прошу пані, — почав викручуватись змішаний селянин, — ще нема нічого певного. Різні чутки тепер ходять. Хто знає, кому сьогодні можна вірити.

— А все таки ви усі щось знаєте про мого сина, тільки перед мною ховаєте. Скажіть, скажіть! Майте милосердя над мною! — вже майже в сльозах благала мати.

Не міг довше опиратись добродушний Федь і зрадив сумну вістку:

— Якийсь стрілець з сусіднього села прийшов на відпустку і розповідав, що був свідком смерти молодого поручника, її сина.

Важко уявити собі біль материнського серця після такої вістки. Мов оніміла, рештою сил поволіклась старенька їмость до церкви перед ікону Пречистої ... просити чуда. Піднесена на дусі вийшла з церкви. На дворі очікувало її кілька селян, щоб провести до хати. Яке ж велике було їхнє здивовання, коли ця мати вийшла з церкви зовсім спокійна і радісно промовила: «Ні, мої дорогі, мій син не згинув. Він живий. Так сказала мені Пречиста.»

За пів року цей син, поручник, вернувся до рідного села на відпустку. Він розповідав про страшні бої з ворогом, у яких згинули усі його товариші. Смерть двічі заглядала і йому ввічі. Але він якимось чудом врятувався. Коли довідався про молитву матері за нього, пригадав собі, що це ділось саме в часі одної з небезпек. Він зрозумів, кому завдячує своє життя.

Скінчилась війна. Кілька літ пізніше, у каплиці української Духовної Семінарії у Львові, клячав молодий священик. В його очах блистіли сльози радости. Наче живий стояв перед ним пройдений життєвий шлях, фронтові небезпеки, тривога, молитва матері ... Він знав, чия це заслуга; знав, чиїм молитвам і заступництву має завдячувати своє щастя бути священиком. Відтоді аж досі він ревно і віддано працює на славу Божу. І є живим свідком, як багато може зробити материнська молитва до Божої Матері.

А. М.

Фатімське чудо

На екрані лондонського кіна «Пляца» при Ріджеис Стр. (доїзд: Пікаділі Сиркес) появився недавно релігійний фільм про чудесну появу Пречистої Діви Марії у Фатімі (Португалія) 1917 р.

Фільм починається образами з португальської революції 1910 р. та жорстоких актів атеїстичних революціонерів проти всього, що релігійне. Потім живо представлено правдиву історичну подію — появу Пречистої Діви трьом сільським пастушкам. Зокрема гарно представлена відвага й витривалість тих дітей у своїх переконаннях про правдивість появи Пречистої, мимо погроз з боку безбожної юрби та недовір'я з боку церковних чинників, а навіть власних родичів. Фільм кінчиться чудом Пречистої Діви — неприродним затьмінням сонця, на потвердження Її появи. Останні картини показують релігійні торжества у Фатімі в жовтні 1951 р. на закінчення Святого Року при участі понад 1 мільйона паломників. В цілому і в подробицях фільм ділає дуже будуюче навіть на релігійно індиферентного глядача.

Любімося — переможемо!

Недавно підчас виборів до парляменту в Італії одна з партій розліпила на мурах Риму таке передвиборче гасло: «Armiamoci — vinceremo!», — «Зброїмся — переможемо!» Напис завважила молода студентка і, висівши з трамваю, олівцем скреслила у першому слові букву «r»; після того гасло звучало: «Amiamoci — vinceremo!», що по нашому звучить: любімося — переможемо!

Для тих, що задумують одружитись

ЯК ПЕРЕВЕСТИ ШЛЮБ?

Хочемо влегшити переведення передшлюбних формальностей тим, що бажають одружитися. Подаємо декілька інформацій про вимоги Католицької Церкви щодо заключення церковного шлюбу, і вимоги англійського державного закону щодо т. зв. цивільного шлюбу, після шлюбу церковного.

А. ВИМОГИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ:

1. Католицька Церква вимагає, щоб усі подружжя її вірних були благословлені в церкві правлячим єпископом, його генеральним вікарієм, або делегованим на це священиком-душпастирем.

2. Крім священика конечні при шлюбі два свідки.

3. Найменше на три тижні перед шлюбом наречені повинні повідомити про це свого відносного душпастиря, або двох душпастирів, якщо наречені живуть у двох різних душпастирствах, або належать до двох обрядів: латинського й нашого східного. Таке вчасне повідомлення конечне, щоб священик міг тричі голосити оповіді, або просити о диспензу, якщо узасаднена. Оповіді повинні бути голошені у парохіяльній церкві наречених, а якщо вони походять з двох різних парохій-душпастирств, то в обох церквах.

4. Католицькі сторони повинні предложити душпастиреві метрику св. Тайни Хрищення і посвідку вільного стану від свого душпастиря. (По метрику у таких випадках на терені В. Британії слід звертатися до Канцелярії Генерального Вікаріяту в Лондоні; залучити 5. шіл. на покриття адміністраційних видатків.) Якщо душпастир має сумнів про вільний стан одної, або й обох сторін, що хочуть женитися, то вони повинні представити двох свідків, які присягою ствердили б вільний стан наречених. Якщо одна сторона є некатолицька, тоді треба доказати, що вона охрещена; при тому, розуміється, та сторона також мусить бути стану вільного.

5. Наречені зобов'язані в совісті виявити перед шлюбом душпастиреві знані їм певні, або сумнівні, перешкоди, як напр. близьке споріднення, інше віровизнання, і т. п. Якщо існують якісь перешкоди, то женихи зобов'язані виповнити належні зобов'язання, потрібні для одержання диспензи.

6. Шлюб католицької сторони з некатолицькою, а навіть католицькою, є неважний перед Богом, якщо він був заключений лише в «Реджістер Оффіс», в протестантській церкві, або денебудь поза католицькою церквою, за винятком, що він відбувся б там у присутності католицького священика і двох свідків.

7. Звичайно Католицька Церква нерадо дозволяє на шлюб католиків з некатоликами. Однак, з уваги на ненормальні обставини в цій країні, як напр. брак дівчат католичок і інші поважні причини, єпископ може дозволити на такий шлюб. Щоб такий дозвіл одержати, наречені повинні підписати передшлюбні зобов'язання:

а) що після шлюбу в католицькій церкві вони не підуть по такий шлюб до некатолицького служителя,

б) що всі їх діти, хлопці й дівчата, будуть охрещені та виховані лиш по-католицькому,

в) що некатолицька сторона не ставитиме перепон стороні католицькій у сповнюванні її релігійних практик і обов'язків,

г) що католицька сторона старатисьме розсудливо про приєднення свого некатолицького подруга до католицької віри.

8. Згідно з теперішнім церковним законом шлюби , чи то між католиками, чи між католиками і некатоликами, хочби вони мали всі потрібні умови та наслідки цивільного шлюбу і вважалися важними в обличчі цивільного закону, — в обличчі Церкви і Бога вони є **неважні,** а сторони ці перед Богом не вважаються за мужа і жінку так довго, поки вони не візьмуть шлюбу перед католицьким єпископом, або священиком з двома свідками.

9. Католик, або католичка, які поважилися б взяти шлюб з особою некатолицького віровизнання в некатолицькій церкві, або молитовниці і перед некатолицьким служителем, на основі законів Церкви — вже тим самим підпадають під **кару екскомуніки,** а їх шлюб є неважний перед Богом.

Б. Урядові приписи т. зв. цивільного шлюбу в Англії

Тому, що державний англійський закон узнає за правно важні лише ті подружжя, що є зареєстровані в окремім на це Уряді Шлюбів — Register Office of Marriages», — всі шлюби, навіть католицькі, повинні бути там наперід зголошені.

1. Першим отже завданням женихів — це повідомити згаданий «Реджістер Оффіс» місцевої громади про свій шлюб на повних 21 днів (повних 3 тижні) наперід. Якщо женихи живуть у двох різних громадах, тоді обов'язково вони повинні зголосити про свій шлюб в «Реджістер Оффіс» обох дотичних громад, також на повних три тижні перед шлюбом.

Якщо шлюб не буде відбуватися у ніодній з тих місцевостей, де живуть наречені, тоді вони повинні зголосити про свій шлюб також у «Реджістер Оффіс» тієї громади, у якій братимуть шлюб. Напр., якщо наречений живе у Кембріджі, а наречена в Оксфорді, а хочуть брати шлюб у Лондоні, то мусять зголосити про це в усіх трьох «Реджістер Оффіс»-ах. При зголошеннях в «Реджістер Оффіс» треба сказати, котрого дня, в якій церкві та в котрій годині буде шлюб, щоб урядник міг туди прийти і перевести т. зв. цивільний шлюб. Звичайно це відбувається в той спосіб, що урядник дотичного уряду приходить до католицької церкви, чекає в захристії під час церковного шлюбу, а потім у захристії переводить формальності т. зв. цивільного шлюбу.

2. На випадок конечности приспішення речення шлюбу треба порозумітися про це з «Реджістер Оффіс» тої місцевости, де буде шлюб. Тоді урядник цього уряду з'явиться в церкві не після повних 21 днів, але навіть після уплиGу одного повного дня, з тим, що треба заплатити не 10 шіл. 6 п., як у першім випадку, але 3 фунти 3 шіл. Але не робити цього самовільно, не порозумівшись наперід зі священиком, який мав давати шлюб; він своєчасно мусить вистаратися у компетентної церковної влади потрібні диспензи.

3. До т. зв. цивільного шлюбу в захристії наречені обов'язково мусять принести з собою від свого «Реджістер Оффіс» посвідку про зголошення там свого шлюбу. Це конечне для уникнення непотрібних клопотів і замішань в останній хвилині.

4. До т. зв. цивільного шлюбу в захристії також потрібні два свідки.

Увага: Якщо хто вже заключив такий т. зв. цивільний шлюб, а церковного не має, той згідно з власною совістю й вимогами, потрібними до спасення душі, повинен чимскорше цей свій нерозважний крок направити і, порозумівшись наперід зі своїм душпастирем, взяти шлюб у католицькій церкві!

В. Права українців католиків при шлюбах у В. Британії

Крім вичислених вгорі загальних умов, потрібних для заключення як церковного, так і т. зв. цивільного шлюбів, українцям католикам у В. Британії прислуговують окремі церковні права, з яких вони повинні повністю користати, а саме:

1. Шлюби між двома католицькими сторонами східного обряду, або шлюби між католицькою стороною східного обряду й некатолицькою стороною, мають право благословити **лише українські католицькі священики!** Щоб благословити таке подружжя, католицький священик латинського обряду мусить мати на це окремий дозвіл від українського католицького священика. Якщо одно з наречених є латинського обряду, тоді право благословити такий шлюб має також латинський католицький священик.

3. Коли наречений є католик східнього обряду, то шлюб повинен благословити тільки український католицький священик; і навпаки: як наречений є напр. англієць, католик латинського обряду, тоді право благословити його шлюб має англійський католицький священик, латинського обряду..

4. Якщо українець католик жениться з некатоличкою, напр. з «Черч оф Енґлянд» і т. п., то вона повинна зголоситись у місцевого католицького священика, вислухати в нього 4-6 наук про св. Тайну Подружжя та коротко обзнайомитись з католицькою вірою.

В засаді всі українці католики в справах шлюбів та інших повинні звертатися лише до своїх відносних душпастирів у В. Британії. Щоб поінформувати заінтересованих, хто є їхнім душпастирем та щоб улегшити багатьом зв'язок із ним, нижче друкуємо адреси всіх наших Всч. О.О. Душпастирів у В. Британії і терени їх душпастирювання.

1. ДУШПАСТИРСТВО ОКРУГА ЛОНДОН:

терен душпастирства:

Kent, Sussex, Surrey, Hants, Berks., Buckinghams, Norfolk, Suffolk, Cambs., Hunts., Herts., Essex, Bedfords., Oxfords., (округа і м. Peterborough у Northamptons.)
обслуговує о. Іван Шевців:
143, Saffron Hill, London, E. C. I.

2. ДУШПАСТИРСТВО КОВЕНТРИ:

терен душпастирства:

Northamptons., Warwicks., Worcester, Staffords., Gloucester, Somersets., Wilts., Dorsets., Devons., Cornwall.
обслуговує о. Микола Матичак:
50, Riches Str., Wolwerhampton, Staffs.,
і о. Петро Лісовський:
78, Spring Rd., Coventry, Warwicks.

3. ДУШПАСТИРСТВО НОТТІНГАМ:

терен душпастирства:

Nottingham, Lincolns., Derbys., Leicersters., Rutland.
обслуговує о. Василь Паславський:
25, Derby Rd., Nottingham.

(Далі на 4. стор.)

In this country...

Католицька Церква в Англії

В «Кетолік Директорі»/1953 читаємо, що Католицька Церква в Англії має 2.895 парафіяльних церков і 918 каплиць; 2.125 шкіл з 536.288 учнями; 70 чоловічих чинів і 140 жіночих законних згромаджень. Зріст католиків на цьому терені незвичайно великий, коли взяти до уваги, що тому 100 років католиків тут було ледве кількасот тисяч з 275 священиками. Тепер усіх католиків в Англії є 2.878.400, на 40.700 більше, ніж минулого року. За останній 1952 рік навернулося до Католицької Церкви 11.360 осіб. В 1952 р. висвячено 60 нових священиків. Всіх священиків у В. Британії є тепер 4.300 і понад 2.000 монахів.

Сьогоднішні успіхи англійські католики завдячують своїй праці і витривалості своїх попередників, переслідуваних протестантами. Англійські католики ведуть зовсім окреме релігійне організаційне життя від протестантів. Це однак не перешкоджає їм бути добрими англійцями, патріотами своєї батьківщини. Назагал в усіх справах, крім релігійних, католики і протестанти співпрацюють.

Заклик поклонитись хрестові

На коронацію королеви Єлисавети в червні ц. р. сподіються в Лондоні около 250 тисяч гостей зі ЗДА. Крім того приїдуть тисячі гостей з інших країн. Лондонський католицький часопис закликає католиків з-посеред коронаційних гостей поклонитися хрестові на католицькій Вестмінстерській катедрі в Лондоні. Поруч катедрального храму здноситься вгору висока струнка вежа з хрестом на вершку. В цьому хресті є правдива частина дерева з того хреста, на якому був розп'ятий Господь наш Ісус Христос. Про це подбав Кардинал Воен, під керівництвом якого переводилась будова храму.

Багато і наших земляків приїздить до Лондону з нагоди відпустки або громадських зібрань. Поручаємо відвідати Вестмінстерську катедру і схилити голову перед хрестом зі святою реліквією.

Папська місія на коронацію

Папа Пій XII призначив представників на коронацію королеви Єлисавети. Папська місія буде мати п'ять осіб: Голова Архієпископ Ченто, Папський Нунцій у Бельгії, Монс. П. Вейо зі Секретаріяту Стану ватиканської держави, князь Ф. Теодолі з Почесної Ґвардії Папи, та ще двох визначних англійських католиків: Р. Ґрант-Ферріс і Ф. Ельвес. Під час коронації королеви ця місія буде придержуватися подібних формальностей, як під час коронації короля Юрія VI, 1937 р. Вона братиме участь у коронаційному поході до Вестмінстерської катедри, але під час коронаційної церемонії останеться на трибуні перед катедрою. Після коронаційних церемоній місія знову долучиться до походу королеви по місті й братиме участь у всіх коронаційних прийняттях та інших імпрезах.

Масова інсценізація

У рамах коронаційних урочистостей британські католики в Брадфорді підготовляють на 14 червня масову інсценізацію на Odsal Stadium, який вміщає 70 тисяч людей. Низка живих образів і сцен має показати історію католицької Британії від приходу норманів у 11 столітті аж до наших днів. На майдані буде построєна величезна мапа Британії, будуть поставлені мініятурні моделі славних катедр і церков, а історики даватимуть історичні пояснення. На закінчення буде влаштований коронаційний похід у мініятурі; королівський ридван тягтимуть коні-карлики, а діти гратимуть ролі королеви і дюка Пилипа.

Св. Біблія — найцінніша річ

Підчас коронації англійської королеви Єлисавети подадуть їй св. Біблію. При церемонії передання королевій книги св. Письма керівник англійської державної Церкви (Черч оф Інґленд) так промовить до королеви: «Наша Милостива Королево! Щоб Ваша Величність завсіди свято і дбайливо стояла на сторожі законів і Божої Євангелії — правил життя й урядування християнської княгині, — ми даруємо Вам цю книгу, як найціннішу річ, що її світ посідає». І дальше: «Тут є мудрість; це — королівський закон; це — живі слова Бога».

З життя церковних громад

Св. Місія у Менчестері

Серед звітів у пресі, що тут відбувся концерт, там академія, а там ще якась інша імпреза, ось вперше появляється з Менчестеру звіт про св. Місію.

Колись, на Рідній Землі, де й люди були побожніші, то частіше відбувались і св. Місії. Тепер, коли ми розкинені по чужині, рідко де така св. Місія може відбутись. А однак треба св. Місій, бо одні живуть блудно в забутті про Бога і Його святі Заповіді, інші ж, не відкидаючи вправді Бога, віддались лише політиканству і дбають за скороминаючі земські речі та геть занехали релігійні практики.

Якраз св. Місія освідомлює усіх про існування Творця Неба й землі, про Його права і вимоги до людини — Його сотворіння, про нагороду для праведних та про вічну кару для беззаконних і гордунів пустих, самовпевнених... Св. Місія подає лік на гріх — покаяння і св. Сповідь, надію на Боже милосердя та примирення людини з її Творцем.

Великопісна Місія у Менчестері тривала 4 дні (26-29 березня). Проповідником був о. Богдан Курилас ЧНІ, з Бельгії. Успіхи св. Місії були великі: багато людей вислухало покаянні проповіді о. Місіонаря, около 500 сповідалось, багато вписалось до Братства Матері Божої Неустанної Помочі. — Все це знак, що кинене о. Місіонарем зерно Божого слова не пропало марно. Віримо також, що св. Місія причиниться значно до духового відродження її учасників.

о. д-р Вол. Дзьоба

Реколекції ТУСК «Обнова» в Лондоні

Заходом Т-ва Українських Студентів Католиків «Обнова» відбулись в українській католицькій церкві в Лондоні духовні вправи-реколекції. Реколекціями проводив о. В. Курилас ЧНІ, який виголосив п'ять наук: про відношення людини до Бога, про духову вартість людини, про значіння Пресвятої Євхаристії і св. Сповіди та ролю Пречистої Діви у житті кожного християнина. Духовні вправи закінчились великодньою Сповіддю і спільним св. Причастям учасників. З жалем працали учасники о. Місіонаря, від яких щиро дякував йому о. канцлер М. Ратушинський. Реколекційних наук слухало пересічно ок. 20 учасників, з яких більшість були нестуденти. На жаль, бракувало багато тих, для кого ці реколекції були зорганізовані.

Обсерватор

Хроніка

о. Степан Колянківський, душпастир м. Ноттінґгам і округи, в м. квітні виїхав до Канади.

о. д-р Вол. Дзьоба іменований радником Апостольського Візитатора.

о. Іван Шевців іменований духовним асистентом Католицької Акції у нашому Генеральному Вікаріяті.

(Докінчення з 3-ої стор.)

4. ДУШПАСТИРСТВО МЕНЧЕСТЕР:
терен душпастирства:
Manchester, Wales, Monthmouth, Herefords., Shropshire.
обслуговує о. Александер Бабій, радник А.В.:
15, Dowling Str., Rochdale, Lancas.
і о. д-р Володимир Дзьоба, радник А. В.:
21, Brideoak Str., Cheetham, Manchester, 8.

5. ДУШПАСТИРСТВО ОКРУГА МЕНЧЕСТЕР:
терен душпастирства:
Lancashire, Cheshire.
обслуговує о. Ярема Гаврилюк:
121, Derby Str., Manchester, 8.

6. ДУШПАСТИРСТВО РОЧДЕЙЛЬ:
терен душпастирства:
Rochdale.
обслуговує о. Александер Бабій, радник А.В.:
15, Dowling Str., Rochdale, Lancs.

7. ДУШПАСТИРСТВО БРАДФОРД:
терен душпастирства:
Yorkshire, Cumberlands., Durhams., Northumberland, Westmorland.
обслуговує о. Лев Дорош:
28, Pemberton Drive, Morley Str., Bradford, Yorks.
і о. Іван Гасяк:
19, Roberts Place, Westgate, Bradford, Yorks.,

8. ДУШПАСТИРСТВО ШОТЛЯНДІЯ:
терен душпастирства:
Scotland.
обслуговує о. Александер Маркевич:
6, Mansionhouse Rd., Edinburgh, 9.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ВІКАРІЯТ АП. ВІЗ. У В. БРИТАНІЇ:
о. Мітрат Александер Малиновський — Генеральний Вікарій Ап. Віз., о. Михайло Ратушинський, радник А. В. і канцлер Ген. Вікаріяту, обслуговує також м. Лондон:
143, Saffron Hill, London, E. C. I.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОЇ ЦЕРКВИ» ЗЛОЖИЛИ:

о. радник Вол. Дзьоба — 3 ф.; о. радник Ол. Бабій — 3 ф.; п. М. Яхімович, ЗДА — 3 ф.; о. М. Матичак — 2 ф.; п. І. Белей, Шкотія — 1 ф.; п. В. Сидор, Бордон — 10 шіл.; д-р І. Р. Калюжна, Дерби — 5 шіл.; п. Ілля Яворський, Бедфорд — 5 шіл.; п. К. Когут, Лянкашір — 5 шіл.; п. Мирон Фрайт, Лютон — 3 шіл.; п. З. Винницький, Інв. Оселя — 2 шіл.
Жертводавцям щира подяка!

ДО КОЛЬПОРТЕРІВ «НАШОЇ ЦЕРКВИ»

Оцим просимо всіх Шановних Зв'язкових-Кольпортерів «Нашої Церкви» малі суми (належитість за «Нашу Церкву» до 10 чисел) присилати нам при нагоді пересилки чл. вкладок, квартально, або навіть піврічно. Теж просимо доложити усіх зусиль, щоб «Наша Церква» найшлася в руках кожного українця католика у В. Британії.

За ласкаву прислугу згори вдячні!

Адміністрація «Н. Ц.»